

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร
สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฐ์บัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
มีนาคม 2560

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร
สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
มีนาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร
สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
มีนาคม 2560

ธิติพงษ์ สุขดี. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

หลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด.

(สุขศึกษาและพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงพล ต่อณี,

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา ไกรเพชร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ดำเนินการวิจัยทั้งหมด 3 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ขั้นตอนที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ขั้นตอนที่ 3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตรวจสอบคุณภาพความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 576 คน วิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยันโดยวิธี Maximum Likelihood (ML)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่า องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตรสรุปได้ 4 หัวข้อ องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำสรุปได้ 3 หัวข้อ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนสรุปได้ 3 หัวข้อ องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต สรุปได้ 3 หัวข้อ 2) การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่ามี 4 องค์ประกอบและ 57 ตัวบ่งชี้ 3) การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี พบว่า โมเดลมีความกลมกลืนในระดับดี ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าเท่ากับ 1.08 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.91 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.90 และ ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.01

THE DEVELOPMENT OF KEY SUCCESS INDICATORS IN CURRICULUM QUALITY
ASSURANCE OPERATIONS FOR A BACHELOR'S DEGREE IN PHYSICAL EDUCATION

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Doctor of Education Degree in Health Education and Physical Education
at Srinakharinwirot University

March 2017

Thitipong Sukdee. (2017). **The Development of Key Success Indicators in Curriculum Quality Assurance Operations for a Bachelor's Degree in Physical Education.** Doctoral Thesis, Ed.D. (Health Education and Physical Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr.Songpol Tornee, Asst. Prof. Dr.Chanita Kraipetch.

The purpose of this study was to develop the key success indicators in curriculum quality assurance operations for Bachelor's degree in Physical Education. The research consisted of three phases. A purpose of the first phase was to synthesize the indicators through the in-depth interview technique. The study was assessed five experts. The data was analyzed using the inductive method. A purpose of the second phase was to determine the indicators with the Delphi Technique. The subjects of the study included seventeen experts. The data was analyzed in the median and interquartile range. A purpose of the third phase was to test the quality congruence of indicators with Confirmatory Factor Analysis. The subjects of the consisted of were five hundred seventy six curriculum staffs and lectures in institutes with Bachelor's programs in Physical Education. The data was analyzed with Confirmatory Factor Analysis by the Maximum Likelihood (ML) method.

The findings of the study were: 1) The synthesis of key success indicators in curriculum quality assurance operations for a bachelor's degree in Physical Education indicated that the system and the mechanism of curriculum management components involved four aspects. The component of the quality of lecturers involved three aspects. The learning management and student evaluation components involved three aspects. The Potential for student improvement components involved the following aspects. 2) The determinant of key success indicators in curriculum quality assurance operations for a Bachelor's degree in Physical Education indicated four components and fifty seven indicators including. 3) The quality congruence testing of the indicators revealed a high goodness of fit for the model. The Chi - Square relative index was equal to 1.08. The Goodness of fit index (GFI) was equal to 0.91. and the Adjust goodness of fit index (AGFI) was equal to 0.90. The Root mean square error of approximation (RMSEA) was equal to 0.01.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงพล ต่อนี้ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา ไกรเพชร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาบดีคณะพลศึกษา ที่ให้การสนับสนุนทุนในการศึกษาต่อในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาพลศึกษาทุกท่าน ที่กรุณาส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ด้วยดีมาตลอด ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้การสนับสนุนทางการศึกษาจนสำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อธงชัย สุขดี คุณแม่ศิริวรรณ สุขดี ที่ให้ความรักความอบอุ่น ดูแลช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยในทุกๆ ด้านด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ และผู้ที่มีได้เอ่ยนาม ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอยู่เสมอ

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบทดแทนคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ธิติพงษ์ สุขดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการพัฒนาตัวบ่งชี้.....	14
ความหมายของตัวบ่งชี้	14
ลักษณะของตัวบ่งชี้	16
ประเภทของตัวบ่งชี้.....	20
ประโยชน์ของตัวบ่งชี้.....	22
ค่าของตัวบ่งชี้.....	23
การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้.....	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	39
มาตรฐานการศึกษา.....	41
การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	44
ระดับและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา	51
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร.....	54
กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	57
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร	67
แนวคิดของการบริหารหลักสูตร	67
มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู	80
หลักสูตรพลศึกษา	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร	99
3 วิธีดำเนินการวิจัย	104
วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้	106
วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้	107
วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้	110
การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล	115
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	117
การวิเคราะห์ข้อมูล	124
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	126
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	162
สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการวิจัย	162
สรุปผลการวิจัย	166
อภิปรายผล	176
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	186
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	188
บรรณานุกรม	189
ภาคผนวก	202
ภาคผนวก ก	203
ภาคผนวก ข	209
ภาคผนวก ค	236
ภาคผนวก ง	243
ประวัติย่อผู้วิจัย	245

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร ของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี.....	103
2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	111
3 ค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของ ตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	114
4 สัญลักษณ์ที่ใช้แทนองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้.....	118
5 สรุปหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี.....	133
6 คำมัยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้าน ระบบกลไกการบริหารหลักสูตร.....	135
7 คำมัยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ.....	138
8 คำมัยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน.....	141
9 คำมัยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต.....	143
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน คุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบ ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร.....	146
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน คุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบ ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ.....	149

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน.....	151
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต.....	153
14 ค่าสถิติ Bartlett's test of Sphericity และค่าดัชนีไคเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิล (Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy MSA) ของโมเดลตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี.....	155
15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี.....	157
16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี.....	157
17 ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability, ρ_c)และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดด้วยองค์ประกอบ (Average variance extracted, ρ_v).....	161
18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา.....	237
19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี....	238
20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร.....	239
21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ.....	240

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน.....	241
23 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต.....	242

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ.....	50
2 วงจรคุณภาพ (PDCA).....	73
3 แผนภาพขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	105
4 กรอบความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี.....	126
5 โมเดลตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชา พลศึกษา ระดับปริญญาตรี.....	156

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพอันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การศึกษายังเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เพราะผู้ที่มีการศึกษาคือผู้ที่สามารถใช้ปัญญา ใช้คุณธรรมในการพัฒนาตนเอง สามารถนำการศึกษามาปรับใช้ในชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ การศึกษานั้นได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันนี้ ได้มีการปฏิรูปการศึกษาด้วยการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีจุดหมายให้การจัดการศึกษาของประเทศเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ควบคู่ไปกับจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข การจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2542)

ประเทศไทยได้เร่งดำเนินการสร้างมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ จากแนวคิดการพัฒนาคุณภาพของคนซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาระบบการศึกษาและผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรง คือ สถานศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรเริ่มจากสถานศึกษาและเพื่อให้สังคมเกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาจึงทำให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น ซึ่งจะทำให้ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพมารับใช้สังคมและประเทศชาติ (จารุพร สิทธิพันธ์เจริญ. 2551) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงตอบสนองความต้องการนั้นภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2540 ได้กล่าวถึงในการจัดการศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารที่ต้องจัดทำขึ้นอย่างต่อเนื่องเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรเอกชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง ในรอบ 3 ปีการศึกษา และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน เพื่อใช้เป็นกลไกในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557; เชวงศักดิ์ เขียวเงิน. 2543; บุรินทร์ รุจจนพันธุ์; และคณะ. 2551) ตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว

15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) คือ การ “ยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลาย และเอกภาพเชิงระบบ” โดยการกำหนดกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557)

การประกันคุณภาพการศึกษาถือเป็นเครื่องมือการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการประกันคุณภาพในด้านกระบวนการบริหารและการให้บริการทางการศึกษาทั้งระบบ อันเป็นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นคุณภาพการบริหาร คุณภาพผู้สอน และคุณภาพผู้เรียน เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและสามารถเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษานั้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมของระบบการศึกษาในปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเรียกร้องให้สถาบันการศึกษาลดบุคลากรที่มีคุณภาพควบคู่ไปกับการให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การประกันคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทยที่จะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานทุกระดับ หลักการของการประกันคุณภาพที่ให้ทุกคนและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมคิดร่วมดำเนินการในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคมโดยรวมและมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน การประกันคุณภาพการศึกษา การสนับสนุนและการรับผิดชอบต่อจัดการศึกษามากขึ้น ก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม (กรมวิชาการ. 2542; ปิ่นนเรศ กาศอุดม; และคณะ. 2553)

การอุดมศึกษาของประเทศไทยมีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ให้มีคุณภาพและมีความพร้อมในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ การอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูงสุดที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ตามปรัชญาที่ว่า การอุดมศึกษา คือ การสร้างผู้ศึกษาเล่าเรียนให้เป็นบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาความต้องการของตนเองให้ถูกต้องงดงาม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550) โดยภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ คือ คุณภาพของ

สถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตที่จบการศึกษาภายในประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกันมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมในด้านการพัฒนาองค์ความรู้และการผลิตบัณฑิตที่สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้นอีก ทั้งสังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วม (Participation) มีความโปร่งใส (Transparency) และมีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) โดยปัจจุบันได้มีการแบ่งการประกันคุณภาพและกำหนดตัวบ่งชี้เป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับหลักสูตร จะมีตัวบ่งชี้เป็น การกำกับมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 บัณฑิต นิสิต อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 2) ระดับคณะ และ 3) ระดับสถาบันจะมีตัวบ่งชี้ เป็นการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ (ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558) จากตัวบ่งชี้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของภารกิจในสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นคุณภาพของการเรียนการสอน คุณภาพของบุคลากร คุณภาพของทรัพยากรที่เพียงพอ คุณภาพของงานวิจัยตามภารกิจ คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา รวมถึงคุณภาพของงานวิชาการด้านอื่นๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาให้บริการและชี้นำสังคม ซึ่งถ้าคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับหลักสูตรสูงแล้ว คุณภาพการจัดการศึกษาของคณะและของสถาบันก็จะสูงขึ้นตามด้วย

สาขาวิชาพลศึกษาเป็นสาขาหนึ่งที่เปิดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยสถาบันที่เปิดสอนต้องทำหน้าที่ผลิตครูห้าปีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในหลักสูตรการศึกษابัณฑิต ครุศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต การพลศึกษานั้นมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ เพราะพลศึกษามีความสำคัญในการปลูกฝังให้คนในชาติสนใจและใส่ใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง (ชัชวาลย์ มาอยู่วัง, 2548; วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2553; วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548) พลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัวและชุมชนให้ยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเยาวชนให้มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นพลศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเพื่อการมีวิถีชีวิตที่มีความสุข โดยเปิดการสอนในสถาบันการศึกษาของรัฐ ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถาบันการพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ การผลิตบัณฑิตนิสิตสาขาวิชาพลศึกษาให้มีคุณภาพ มีความรู้ทักษะและความชำนาญ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมนั้นมีความสำคัญมาก จำเป็นต้องมีมาตรฐานในการผลิตที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนานักพลศึกษาที่คุณภาพ เพราะฉะนั้นหน่วยจากที่ผลิตจะต้อง

ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานทุกสิ้นปีการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับผู้เรียน ผู้ปกครอง สังคมและชุมชน ที่ให้ความไว้วางใจในการจัดการศึกษา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 โดยได้ดำเนินการพร้อมกันทั้งระบบตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา โดยถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ (ไชชนก ภาควัต. 2553; สุวิมล ว่องวาณิช. 2544; และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557) หน่วยงานที่ผลิตต้องมีการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการศึกษายกในตามวงจรคุณภาพ คือ Plan (วางแผน) – Do (ปฏิบัติ) – Check (กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ)– Action (ปรับปรุงพัฒนา) มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และมีการประเมินคุณภาพโดยคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีการควบคุมคุณภาพ คือ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้สู่มาตรฐานตามองค์ประกอบคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอย่างเป็นรูปธรรม การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบ และการประเมินและรับรองคุณภาพว่าหลักสูตรสาขาพลศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ (ดารณี ปัทธิสามะ, 2550)

ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและตัวบ่งชี้ของการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554; จตุพล ยงศร. 2553; ไพสันต์ ศรีแปง. 2550; และนิวัฒน์ สุขประเสริฐ. 2553) พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย คือ หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพ และแนวทางการประเมินคุณภาพในอนาคต ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงต้องเป็นหลักที่สามารถใช้ในการเทียบเคียงเพื่อการส่งเสริม กำกับ ตรวจสอบและประเมินผลสถาบันอุดมศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้ระบุหลักการกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาว่า จะต้องแสดงให้เห็นถึงปัจจัยกระบวนการและผลของการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามมาตรฐานอุดมศึกษา ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ได้กำหนดขึ้น และตัวบ่งชี้ต้องกระตุ้นให้สถาบันเกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในระดับนโยบายควรมีข้อมูลในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาในทุกระดับ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการ ศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดีมี ความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และมาตรฐาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาได้กำหนดแนวทางการเผยแพร่หลักสูตรไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

การบริหารหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558) ได้กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้ที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและการเรียน การสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร ตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ดำเนินการรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตร ให้มี มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ และกำหนดตัวบ่งชี้ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา อีกทั้งยังต้องดำเนินงานบริหาร หลักสูตรเพื่อรับการประกันคุณภาพหลักสูตร ซึ่งจากการสำรวจผลการดำเนินการประกันคุณภาพ หลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษาพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอาจารย์ ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษายังบริหารหลักสูตรไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษา

จากหลักและวิธีการกำหนดตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา และสภาพปัญหาการดำเนินงานเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่ต้องคำนึงถึงคุณภาพของการ จัดการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี เพื่อให้เกิดกระบวนการ ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาที่ตรงตามอัตลักษณ์และบริบทหลักสูตร ทั้งนี้ผลจากการวิจัยจะ เป็นแนวทางสำคัญสำหรับการกำหนดตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงคุณภาพในการดำเนินงานของหลักสูตร ของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีและจะทำให้หลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับ ปริญญาตรีได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับสภาพการ ดำเนินงาน รวมทั้งทำให้ได้รับการยอมรับในการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาประสิทธิภาพในด้าน ต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

คำถามการวิจัย

1. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีมีกี่องค์ประกอบและในแต่ละองค์ประกอบมีตัวบ่งชี้อะไรบ้าง
2. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยนี้จะทำให้ทราบตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อเตรียมพร้อมรับกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนจะทำให้เกิดการยอมรับและทำให้การจัดการศึกษามีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตเฉพาะทางพลศึกษา และยังสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาหลักสูตรที่เหมาะสมกับสถาบันของตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อให้มีการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตรงตามสภาพการดำเนินงานและบริบทของสถาบันได้อย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาและพัฒนาขึ้นตามสภาพการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา มีขอบข่ายดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตร ผู้บริหารและคณาจารย์มหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพลศึกษาและมีส่วนร่วมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposively Selected)
2. ผู้ให้ข้อมูลในการกำหนดตัวบ่งชี้ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposively Selected) โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญมีความรู้และประสบการณ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร จากหน่วยงานการศึกษาของรัฐ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมในการพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้รับได้ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร
3. ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 576 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร
2. องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ
3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน
4. องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการควบคุมคุณภาพการศึกษาการตรวจสอบและปรับปรุงสถานศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง สังคม ชุมชนว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้นจะทำให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร หมายถึง การประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

3. หลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี หมายถึง หลักสูตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และคุรุสภา โดยมีชื่อหลักสูตรคือ ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) การศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาพลศึกษาหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา เช่น สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา สาขาวิชาพลศึกษาและการจัดการกีฬา เป็นต้น

4. ตัวบ่งชี้ หมายถึง หน่วยวัด หรือค่าที่สังเกตได้ หรือ สิ่งที่บ่งบอกสภาพ หรือ สภาพการณ์ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในเชิงปริมาณหรือคุณภาพของสภาพการณ์นั้นๆ เป็นการนำข้อมูล ตัวแปร หรือ ข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นลักษณะของสภาพการณ์นั้นๆ

5. ความสำเร็จการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษาในระดับปริญญาตรี หมายถึง กระบวนการวางแผน ควบคุมการบริหารหลักสูตร โดยมีการปฏิบัติเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษาในระดับปริญญาตรี

6. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี หมายถึง หน่วยวัดความสำเร็จหรือแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษาในระดับปริญญาตรี

7. องค์ประกอบของการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ที่กำหนดความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยในการศึกษานี้องค์ประกอบของการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย องค์ประกอบ ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ ด้านการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลผู้เรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

7.1 องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การควบคุมระบบการรับนักศึกษา การจัดเตรียมความพร้อมหรือสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ การควบคุมกำกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การติดตามคุณภาพการผลิตบัณฑิต และการกำกับดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

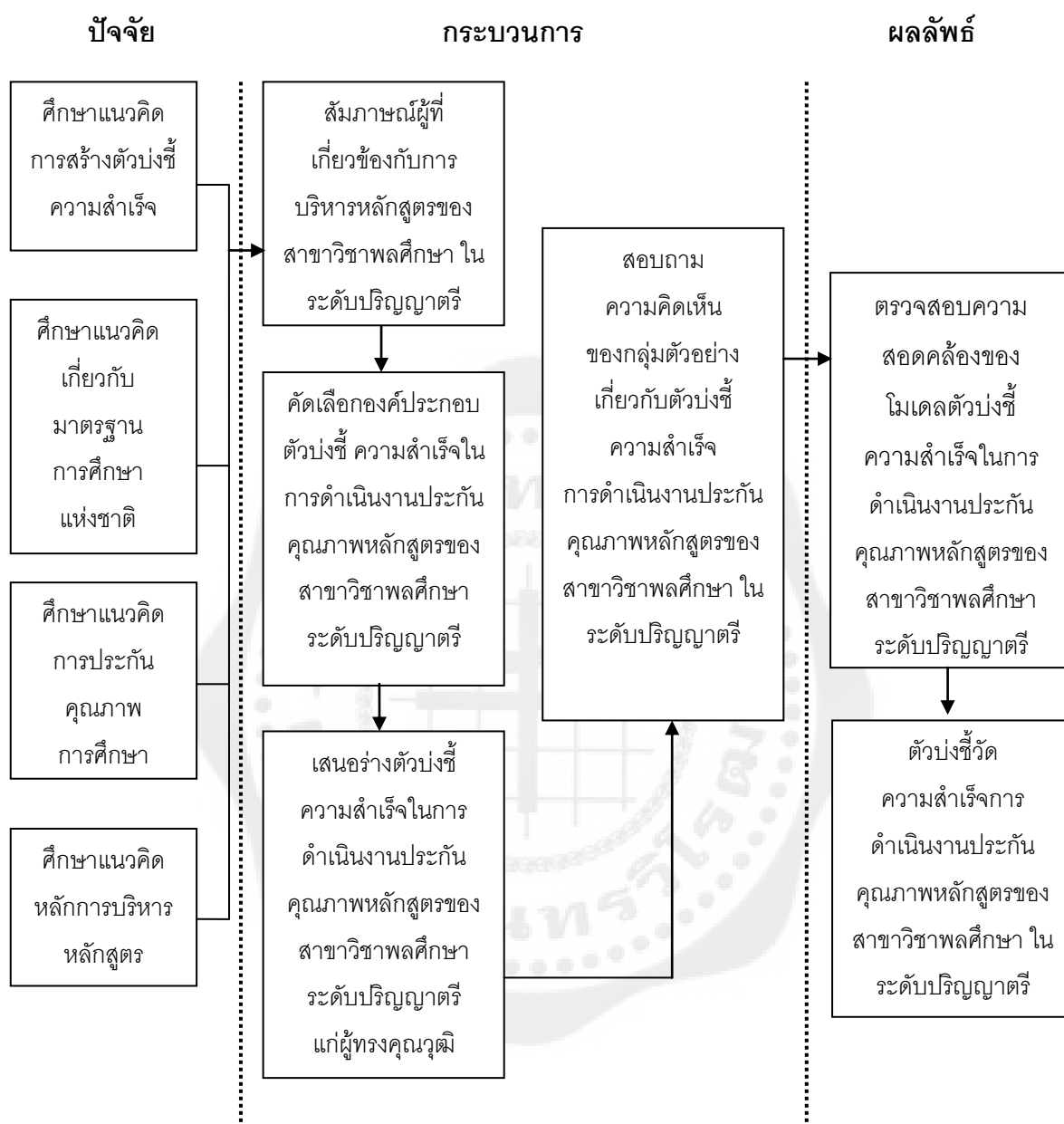
7.2 องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์ประจำหลักสูตร การบริหารอาจารย์ การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ การวิจัยและงานสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ตัวเลขที่แสดงถึงการดำเนินงานพัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุนงานวิจัยและงาน

สร้างสรรค์ เงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในและภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยจากภายในและภายนอกสถาบัน งานวิจัยบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และ/หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ งานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ด้านพลศึกษา รวมทั้งการผลิตตำราและหนังสือ ที่ดำเนินการเสร็จในแต่ละปี

7.3 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียน และการนำกระบวนการบริการวิชาการ การบูรณาการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการสอดแทรกศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

7.4 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินการวางระบบที่ปรึกษา งานจัดบริการแก่นิสิต/นักศึกษาและศิษย์เก่าในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมครอบคลุมกิจกรรมต่างๆตามที่สถาบันกำหนด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดจากองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ การสร้างตัวบ่งชี้ การประกันคุณภาพ หลักการบริหารหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดการสร้างตัวบ่งชี้งานวิจัยในครั้งนี้ใช้พัฒนาตัวบ่งชี้จากการนิยามเชิงทฤษฎีและพัฒนาตัวบ่งชี้จากการนิยามเชิงประจักษ์ทั้งสองวิธีผสมผสานกัน (จอห์นสโตน (Johnstone). 1981; นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2551; และ วิลาวลัย มาคุ้ม. 2549) ดังนี้

1.1 พัฒนาตัวบ่งชี้จากการนิยามเชิงทฤษฎี (Theoretical Definition) คือการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยเอกสารตำรางานวิจัย แนวคิดทฤษฎีเป็นพื้นฐานสนับสนุนในการคัดเลือก และใช้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมากำหนดน้ำหนักของตัวแปร ซึ่งบางงานวิจัยอาจจะใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi) โดยค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรจะแสดงโดยการใช้มัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

1.2 พัฒนาตัวบ่งชี้จากการนิยามเชิงประจักษ์ (Empirical Definition) คือเป็นวิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

2.1 มาตรฐานการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2549) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก 2) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษามีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ 3) มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้การแสวงหา การสร้างและการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้

2.2 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ เรื่อง มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ มี 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554) และตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF : HEd. (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

2.3 มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู ประกอบด้วย 1) กระบวนการคัดเลือกนิสิตนักศึกษา 2) จำนวนนิสิตนักศึกษา 3) คณาจารย์ 4) ทรัพยากรการเรียนรู้ 5) การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา (คณะกรรมการคุรุสภา. 2557)

3. แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาระดับของหลักสูตรการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) และที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ทอภ.) ภายใต้ชื่อ The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPTQA) โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพหลักสูตร ดังต่อไปนี้/ เกณฑ์ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ (ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. 2557)

4. แนวคิดหลักการบริหารหลักสูตร ทฤษฎีเดมมิง (Deming. 1986) ที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยนำหลักการบริหารหลักสูตรของ สุณีย์ ภูพันธ์ (2546) และ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ที่กล่าวถึงการดำเนินการบริหารหลักสูตรมีงานหลัก 3 ลักษณะคือ 1) การบริหารและบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และมาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู (คณะกรรมการคุรุสภา. 2557) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติความหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการพัฒนาตัวบ่งชี้
 - 1.1 ความหมายของตัวบ่งชี้
 - 1.2 ลักษณะของตัวบ่งชี้
 - 1.3 ประเภทของตัวบ่งชี้
 - 1.4 ประโยชน์ของตัวบ่งชี้
 - 1.5 ค่าของตัวบ่งชี้
 - 1.6 การสร้างและพัฒนาของตัวบ่งชี้
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1 มาตรฐานการศึกษา
 - 2.2 การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - 2.3 ระดับและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - 2.4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร
 - 2.5 กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (ปีการศึกษา 2557-2561)
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร
 - 3.1 แนวคิดของการบริหารหลักสูตร
 - 3.2 มาตรฐานการผลิติวิชาชีพครู
 - 3.3 หลักสูตรพลศึกษา
 - 3.4 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการพัฒนาตัวบ่งชี้

ความหมายของตัวบ่งชี้

จอห์นสโตน (Johnstone.1981) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศที่บ่งบอก ปริมาณเชิงสัมพันธ์หรือสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่งโดยไม่จำเป็นจะต้องบ่งบอกสภาวะที่ เจาะจงหรือชัดเจน แต่บ่งบอกหรือสะท้อนภาพของสถานการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบอย่างกว้าง หรือให้ภาพเชิงสรุปโดยทั่วไป ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต เช่น ตัวบ่งชี้เปรียบเทียบ ความสามารถของนักเรียนในปีต่างๆ เป็นต้น ตัวบ่งชี้จะเป็นสิ่งบอกชี้อย่างกว้างๆ ถึงสภาวะ หรือสภาพ ของสถานการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบ ตัวอย่างของตัวบ่งชี้ที่บ่งชี้ระดับการศึกษาของชาติ เช่น ตัว บ่งชี้การมีส่วนร่วมในทรัพยากรมนุษย์ต่อการศึกษานี้ในอนาคต

ไบซุส และแคมเบล (Brizius; & Camball. 1991) กล่าวถึงตัวบ่งชี้ว่า หมายถึง หลักฐานที่ แสดงให้เห็นถึงสภาพที่ต้องการศึกษาซึ่งผลที่ได้นั้นอาจจะประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จก็ได้

ชาเวลสัน และริชาร์ด (Shavelson; & Richard J. 1991) ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ว่า คือ ค่าสถิติที่สะท้อนความสำคัญในแง่ของระบบ โดยสถิติจะมีคุณสมบัติเป็นตัวบ่งชี้ก็ต่อเมื่อมีหน่วยวัดที่เป็นมาตรฐานเท่านั้น

เบอร์สไตน์, โอคส์, และกูดตัน (Burstein; Oakes; & Guiton. 1992) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้เป็นค่าสถิติที่ให้สารสนเทศเกี่ยวกับสถานะ คุณภาพหรือผลการปฏิบัติงานของระบบการศึกษา ซึ่งอาจเป็นค่าสถิติเฉพาะเรื่องหรือค่าสถิติรวม (Single or Composite Statistics) ก็ได้โดยจะต้องมี เกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังต้องให้สารสนเทศที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ ต้องการจะวัดด้วย

แพนเชียน (Pencheon . 2008) กล่าวว่าตัวบ่งชี้คือเครื่องมือที่มีความกระชับและมี จุดมุ่งหมายเพื่อบรรยายเกี่ยวกับสภาพที่ศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

วรรณิ แกมเกตุ (2540) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้เป็นสารสนเทศหรือค่าที่สังเกตได้เชิง ปริมาณหรือค่าที่สังเกตได้เชิงคุณภาพ ซึ่งใช้บ่งบอกสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดหรือสะท้อนลักษณะรวมทั้ง ปัญหาหรืออุปสรรคของการดำเนินงานอย่างกว้างๆ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

รัตนพร ไกรถาวร (2545) ได้ให้ความหมาย ตัวบ่งชี้ ว่าหมายถึง ตัวแปรประกอบหรือ องค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลา หรือช่วงเวลา หนึ่ง ค่าของตัวบ่งชี้แสดง / ระบ / บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมอย่างกว้างๆ แต่มีความ ชัดเจนเพียงพอที่ใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างจุดเวลา / ช่วงเวลาที่ต่างกันเพื่อให้ทราบถึงความ เปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษาได้

สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2547) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่นำมาวัด หรือชี้ให้เห็น คุณลักษณะ สภาพการณ์ของสิ่งที่กำลังศึกษา ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง มีลักษณะเชิงคุณภาพหรือ ปริมาณ โดยการนำข้อมูลหรือตัวแปรหรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็น คุณลักษณะหรือสภาพการณ์นั้นได้

ผกาวรรณ นันทวิชิต (2549) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้สามารถสังเกตได้ในเชิงปริมาณ หรือคุณภาพ ซึ่งใช้บ่งบอกภาวะของสิ่งที่มุ่งวัด ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

นงลักษณ์ วิรัชชัย; ศจีมาศ ณ วิเชียร; และ พิสสมัย อรทัย (2551) สรุปความหมายของตัวบ่งชี้ ว่าหมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการ ศึกษา ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ค่าของตัวบ่งชี้แสดง/ระบุ/บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวม แต่มี ความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการ ศึกษาได้ และใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อให้ทราบถึงเปลี่ยนแปลงของ สภาพที่ต้องการศึกษาได้

บดินทร์ ธรรมสังข์วาลย์ (2550) ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่ นำมาใช้เพื่อบ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานในช่วงเวลา ใดเวลาหนึ่ง

รัตน์ บัวสนธ์ (2550) ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือคุณลักษณะ ใดๆ ก็ตามที่มีค่าสังเกตได้ ซึ่งบ่งบอกหรือสะท้อนถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ค่อนข้างจะเป็นนามธรรม สังเกต ไม่ได้โดยตรง

ไพรัช มณีโชติ (2551) ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบย่อยๆ ที่แสดงค่าออกมาถึงลักษณะหรือ ปริมาณของสิ่งที่ต้องการศึกษา ณ เวลาหนึ่ง สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ต้องการประเมินได้และ สามารถเปรียบเทียบสภาพความเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ต้องการศึกษาได้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัด หมายถึง ตัวประกอบ ตัว แปร หรือค่าที่สังเกตได้ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากร การดำเนินงานหรือ ผลการดำเนินงาน

อวยพร เรืองตระกูล; และคณะ (2552) กล่าวว่าตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศหรือค่าสถิติที่ บ่งบอกสภาพหรือสะท้อนการเปลี่ยนแปลงโดยมีความชัดเจนเพียงพอที่ใช้ในการเปรียบเทียบเกณฑ์ที่ กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้

จตุพล ยงศร (2553) ตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่แสดงสภาวะหรือสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นหรือ เปลี่ยนแปลงไปหรือสะท้อนลักษณะการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรืออาจเป็นสิ่งที่แสดงสภาวะ หรือชี้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และตัวบ่งชี้อาจมี

ความหมายรวมถึง สารสนเทศที่ช่วยให้การวินิจฉัยและชี้สภาวะตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานทางการศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

เพทาย ทองมหา (2554) กล่าวว่าตัวบ่งชี้ หมายถึง เครื่องมือหรือมาตรวัดที่บ่งบอกหรือสะท้อนลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาหรือต้องการวัดหรือองค์ประกอบที่แสดงถึงลักษณะของระบบการดำเนินการเป็นข้อมูลชี้ถึงสภาวะการณ์ลักษณะใดลักษณะหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2555) กล่าวว่าตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรหรือค่าที่สังเกตได้ วัดได้และช่วยให้ได้สารสนเทศที่บ่งชี้สถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากร การดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้หมายถึง หน่วยวัดความสำเร็จหรือค่าที่สังเกตได้หรือสิ่งที่บ่งบอกสภาพหรือสภาพการณ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในเชิงปริมาณหรือคุณภาพของสภาพการณ์นั้นๆ หรือตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นการนำข้อมูล ตัวแปรหรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นลักษณะของสภาพการณ์นั้นๆ ค่าของตัวบ่งชี้แสดง/ระบุ/บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวม แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษา และสามารถเปรียบเทียบสภาพความเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ต้องการศึกษาได้

ลักษณะของตัวบ่งชี้

จอห์นสโตน (Johnstone. 1981) ยังสรุปลักษณะของตัวบ่งชี้ไว้ 3 ประการดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ต้องกำหนดเป็นปริมาณหรือคิดเป็นตัวเลขได้ มิใช่บรรยายเป็นข้อความเพียงอย่างเดียว และในการตีความค่าตัวเลขของตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่สร้างขึ้น มิฉะนั้นจะไม่สามารถบอกได้ว่าค่าตัวเลขที่ได้นั้นสูงหรือต่ำได้มาตรฐานหรือไม่เพียงใด
2. ค่าหรือคุณลักษณะที่ได้จากตัวบ่งชี้เป็นค่าชั่วคราวไม่ถาวร มีการผันแปรตามเวลาและสถานที่ คือ ตัวบ่งชี้จะบ่งบอกความหมายโดยมีเงื่อนไขของเวลาและสถานที่กำกับ เช่น ตัวบ่งชี้จะบ่งบอกเฉพาะในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และเฉพาะพื้นที่หรือบริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบที่ต้องการตรวจสอบ เช่น ตัวบ่งชี้ในช่วงเวลา 3 เดือน หรือช่วง 5 ปีของจังหวัด เขตภูมิภาคหรือประเทศใดๆ ก็ได้
3. ตัวบ่งชี้ เป็นสิ่งที่บ่งบอกสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดในลักษณะกว้างๆ หรือให้ภาพในเชิงสรุปโดยทั่วไป มากกว่าจะเป็นภาพที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียดส่วนย่อย

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2544) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้มีลักษณะเป็นการประมาณของสิ่งต่างๆ ที่ประกอบได้ด้วยตัวแปรหลายๆ ตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อที่จะบ่งบอกหรือบ่งชี้ให้เห็นถึงลักษณะอย่าง

กว้างๆ ของสภาพการณ์นั้นๆ สำหรับตัวบ่งชี้ที่ใช้บ่งชี้ปริมาณของสิ่งใดๆ ควรกำหนดในลักษณะ ปริมาณหรือคิดเป็นตัวเลขได้ ไม่ใช่กำหนดในลักษณะการบรรยายข้อความล้วนๆ ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้สามารถ เปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาขึ้นอยู่กับความไวของการผันแปรของระบบที่นำมากำหนดตัวบ่งชี้ นั้นๆ และที่สำคัญตัวบ่งชี้ควรจะต้องมีการพัฒนาจากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการศึกษาวิจัย เพราะจะทำให้ตัวบ่งชี้ที่ได้พัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือ

นพดล เจนอักษร (2546) อธิบายว่า ลักษณะที่สำคัญของตัวบ่งชี้ ต้องประกอบด้วย รายละเอียดดังนี้

1. ต้องมีนัยเชิงปริมาณ โดยอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องระบุเป็นตัวเลขหรือสถิติข้อมูล ใดๆ ก็ได้

2. ต้องเสนอข้อมูลที่พึงประสงค์ทั้งหมดให้ปรากฏชัดเจน

3. ต้องให้ความกระจ่างและข้อเท็จจริงทั้งหมดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ต้องมีลักษณะเป็นเครื่องมือที่สามารถจำแนกแยกแยะ ประเมินผลหรือเสนอ

วิสัยทัศน์ตลอดจนความมุ่งหมายใหม่ๆ ได้

นิตยา สำเร็จผล (2547) ได้สรุปลักษณะของตัวบ่งชี้ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพที่ศึกษาอย่างกว้างๆ ไม่จำเป็นต้องให้ สารสนเทศที่ละเอียดถูกต้องแม่นยำ

2. ตัวบ่งชี้ จะให้ความหมายเชิงปริมาณมากกว่าที่จะให้ความหมายเฉพาะค่าของ มัน มีลักษณะเป็นตัวแปรรวม

3. ค่าตัวบ่งชี้แสดงถึงปริมาณและการแปลความหมายต้องมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดขึ้นในตอนพัฒนาตัวบ่งชี้ขึ้น คือต้องมีจุดอ้างอิงที่สามารถทำให้ตัดสินคุณค่าได้

4. ตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศ ณ จุดเวลา ช่วงเวลาเฉพาะ เมื่อนำตัวบ่งชี้จากช่วงเวลา หลายจุดมาเทียบกัน จะต้องแสดงภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ต้องการศึกษาได้

5. ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทฤษฎี ซึ่งมีความสำคัญยิ่งสำหรับ ศาสตร์ทุกสาขา

ศิริชัย กาญจนวาสี (2547) ยังได้กล่าวถึงลักษณะตัวบ่งชี้ที่ดีไว้ดังนี้

1. สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการจะวัด โดยสามารถระบุถึงสถานการณ์ในประเด็นที่ ต้องการวัดได้ชัดเจน

2. มีความเป็นกลาง การบ่งชี้ต้องปราศจากความลำเอียงไม่ชี้นำโดยการเน้นเฉพาะ ลักษณะความสำเร็จหรือความล้มเหลวหรือความไม่ยุติธรรม

3. มีความไวต่อคุณลักษณะที่มุ่งวัด สามารถแสดงความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน โดยตัวบ่งชี้จะต้องมีมาตรและหน่วยวัดที่มีความละเอียดเพียงพอ
4. เป็นรูปธรรม ตัวบ่งชี้ต้องสามารถวัดหรือสังเกตได้อย่างชัดเจน
5. สะดวกในการนำไปใช้ โดยตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสามารถนำไปใช้วัดหรือเก็บข้อมูลได้สะดวกและสามารถแปลความหมายได้ง่าย
6. ได้รับการยอมรับจากผู้ใช้ หากตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการวัดไม่ได้รับการยอมรับ ย่อมส่งผลต่อคุณภาพในการวัด ทำให้การติดตามผลล้มเหลว

ผกาพรรณ นันทวิชิต (2549) ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะของตัวบ่งชี้ ต้องกำหนดเป็นปริมาณหรือคิดเป็นตัวเลขได้ เป็นค่าชั่วคราว ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ บ่งบอกถึงสถานะที่มุ่งวัดในลักษณะกว้าง ๆ และเป็นหน่วยพื้นฐานในการพัฒนาทฤษฎี ซึ่งมีความสำคัญกับศาสตร์ทุกสาขา

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2551) ยังสรุปลักษณะของตัวบ่งชี้ไว้ 5 ประการ คือ

1. ตัวบ่งชี้ต้องระบุสารสนเทศเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ศึกษาอย่างกว้างๆ ตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำไม่มากก็น้อย (More or Less Exactness) แต่ไม่จำเป็นต้องถูกต้องแม่นยำแน่นอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน (Precise) ตามความหมายนี้ ตัวบ่งชี้มีความหมายเทียบเคียงได้กับกระดาษलिम्ผ ซึ่ง เป็นอินดิเคเตอร์บ่งชี้สภาพความเป็นกรด/ด่างในวิชาเคมี กระดาษलिम्ผสีสีแดงจะเปลี่ยนสีน้ำเงินในสารละลายที่มีฤทธิ์เป็นด่าง และกระดาษलिम्ผสีน้ำเงินจะเปลี่ยนเป็นสีแดงในสารละลายที่มีฤทธิ์เป็นกรด ดังนั้นนักเคมีจึงสามารถตรวจสอบสถานะความเป็นกรด/ด่างได้โดยใช้กระดาษलिम्ผ โดยไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการทดสอบความเป็นกรด/ด่างทางเคมีด้วยวิธีการที่ซับซ้อน ซึ่งให้ผลการวัดอย่างละเอียดถูกต้องแน่นอน

2. ตัวบ่งชี้แตกต่างจากตัวแปร ถึงแม้ว่าตัวบ่งชี้จะให้สารสนเทศแสดงคุณลักษณะเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ศึกษาเหมือนตัวแปร แต่ตัวบ่งชี้ก็ไม่เหมือนตัวแปร เพราะตัวแปรจะให้สารสนเทศของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะเพียงด้าน (Facet) เดียว ไม่สามารถสรุปสภาพโดยรวมทุกด้าน ได้ แต่ตัวบ่งชี้เป็นการรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันนำเสนอเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษา โดยความหมายนี้ ตัวบ่งชี้จึงเป็นตัวแปรประกอบ (Composite Variable) หรือองค์ประกอบ (Factor) ก็ได้ และไม่จำเป็นต้องมีตัวเดียว ตัวบ่งชี้อาจมี 20 – 30 ตัว หรือหลายร้อยตัวก็ได้ในการวัดระบบการศึกษาทั้งระบบ

3. ค่าของตัวบ่งชี้ (Indicator Value) แสดงถึงปริมาณ (Quantity) ตัวบ่งชี้ต้องแสดงสภาพที่ศึกษาเป็นค่าตัวเลขหรือปริมาณเท่านั้น ไม่ว่าสิ่งที่จะศึกษาจะเป็นสภาพเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ และการแปลความหมายค่าของตัวบ่งชี้ต้องแปลความหมาย เปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้วในตอนสร้างตัวบ่งชี้ ดังนั้นการสร้างตัวบ่งชี้ต้องมีการกำหนดความหมายและ

เกณฑ์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้อย่างชัดเจน ความหมายของตัวบ่งชี้ในประเด็นนี้แยกความแตกต่างระหว่างตัวแปรและตัวบ่งชี้ออกจากกันได้ชัดเจนขึ้น การวัดตัวแปรไม่ต้องมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย แต่ตัวบ่งชี้ต้องมีการกำหนดเกณฑ์

4. ค่าของตัวบ่งชี้แสดงสภาพเฉพาะจุดหรือช่วงเวลา (Time Point or Period) ตัวบ่งชี้แสดงค่าของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะจุดหรือช่วงเวลาที่กำหนด ตัวบ่งชี้บางตัวอาจให้สารสนเทศเฉพาะปีใดปีหนึ่งหรือเดือนใดเดือนหนึ่ง และตัวบ่งชี้บางตัวอาจให้สารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินงาน ในช่วงเวลา 5 เดือน หรือ 3 ปีก็ได้ นอกจากนี้ตัวบ่งชี้อาจให้สารสนเทศประกอบด้วยค่าหลายค่าเป็นอนุกรมเวลา (time series) ก็ได้ เมื่อนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากจุดเวลาหรือช่วงเวลาต่างกันมาเปรียบเทียบกัน จะแสดงถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษาได้

5. ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐาน (Basic Units) สำหรับการพัฒนาทฤษฎีโดยการวิจัย การวิจัยเพื่อพัฒนาทฤษฎีใหม่มีการดำเนินงานที่สำคัญเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับตัวแปร 4 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ การบรรยายสภาพปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัย ขั้นตอนที่สอง คือ การนิยามสังกัปของปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัยหรือการให้นิยามเชิงทฤษฎีเป็นภาพกว้างๆ การให้นิยามแบบกว้างๆ นี้เหมือนกับการให้นิยามของตัวบ่งชี้ ซึ่งแตกต่างจากการให้นิยามของตัวแปร ขั้นตอนที่สาม คือ การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของปรากฏการณ์ ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยต้องกำหนดนิยามชัดเจนว่าปรากฏการณ์นั้นวัดได้จากตัวแปรอะไรและขั้นตอนสุดท้าย คือ การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสร้างตัวแปรปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัย ในการดำเนินงานทั้งสี่ขั้นตอนนี้ การกำหนดนิยามเชิงทฤษฎี และการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ควรจะต้องสอดคล้องและตรงกัน Johnstone จึงได้เสนอแนะให้นักวิจัยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ โดยใช้ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานสำหรับการวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎี

อนุวัติ คุณแก้ว (2556) กล่าวว่าตัวบ่งชี้ที่ดีควรเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นกลาง ซึ่งจะมีผลต่อการประเมินกิจกรรมหรือโครงการและต้องมีความถูกต้องในเนื้อหา จึงจะสามารถบ่งบอกถึงสภาพ หรือทิศทางหรือผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยสรุปได้ว่าลักษณะของตัวบ่งชี้ ต้องกำหนดเป็นปริมาณหรือคิดเป็นตัวเลข จะให้ความหมายเชิงปริมาณ มีลักษณะเป็นตัวแปรรวมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ บ่งบอกถึงสภาวะที่มุ่งวัดในลักษณะกว้าง ๆ แสดงถึงปริมาณ มีลักษณะที่มีความเป็นกลางและการแปลความหมายต้องมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดขึ้นในตอนพัฒนาตัวบ่งชี้ นั่นคือ ต้องมีจุดอ้างอิงที่สามารถทำให้ตัดสินคุณค่าได้ และเป็นหน่วยพื้นฐานในการพัฒนาทฤษฎี ซึ่งมีความสำคัญกับศาสตร์ทุกสาขา

ประเภทของตัวบ่งชี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2551) ได้แบ่งประเภทของตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. การจัดแยกประเภทตามทฤษฎีระบบ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัย (Input Indicators) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (Process Indicators) และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต (Output Indicators)
2. การจัดแยกประเภทตามลักษณะนิยามของตัวบ่งชี้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้แบบอัตนัย (Subjective Indicators) และตัวบ่งชี้แบบปรนัย (Objective Indicator)
3. การจัดแยกประเภทตามวิธีการสร้าง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้ตัวแทน (Representative Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นจากตัวแปรเพียงตัวเดียวให้เป็นตัวแทนตัวแปรอื่นๆ ตัวบ่งชี้แยก (Disaggregative Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่มีสถานะคล้ายกับตัวแปรหรือตัวบ่งชี้ย่อย โดยที่ตัวบ่งชี้ย่อยแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน และบ่งชี้ลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว การที่จะบ่งชี้สภาพองค์รวมจะต้องใช้ตัวบ่งชี้ย่อยทุกตัวรวมกันทั้งหมด ตัวบ่งชี้ประกอบ (Composite Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่เกิดจากการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวเข้าด้วยกัน โดยให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรตามที่เป็นจริง ตัวบ่งชี้ชนิดนี้ให้สารสนเทศที่มีคุณค่า มีความเที่ยง และความตรงสูงกว่าตัวบ่งชี้สองประเภทแรก จึงเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการกำกับ ติดตาม และการประเมิน และเป็นที่ยอมรับใช้กันมากในปัจจุบัน
4. การจัดแยกประเภทตามลักษณะตัวแปรที่ใช้สร้างตัวบ่งชี้ การจัดวิธีนี้แยกประเภทที่สำคัญได้ 3 วิธี วิธีแรก คือ การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้การศึกษาตามระดับการวัดของตัวแปร วิธีนี้จัดแยกได้เป็น 4 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้นามบัญญัติ (Nominal Indicators) ตัวบ่งชี้เรียงอันดับ (Ordinal Indicators) ตัวบ่งชี้ช่วงตรรก (Interval Indicators) และตัวบ่งชี้อัตราส่วน (Ratio Indicators) วิธีที่สอง คือ การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้การศึกษาตามประเภทของตัวแปร วิธีนี้จัดแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้สต็อก (Stock Indicators) และตัวบ่งชี้การเคลื่อนไหว (Flows Indicators) วิธีที่สาม คือ การจัดแยกประเภทตามคุณสมบัติทางสถิติของตัวแปร วิธีนี้จัดแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการแจกแจง (Distributive Indicators) เช่น สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation) และตัวบ่งชี้ไม่เกี่ยวกับการแจกแจง (Non – distributive Indicators) เช่น ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ของตัวแปร
5. การจัดแยกประเภทตามลักษณะค่าของตัวบ่งชี้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้สมบูรณ์ (Absolute Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ค่าของตัวบ่งชี้บอกปริมาณที่แท้จริง และมีความหมายในตัวเอง คือ ตัวบ่งชี้สัมพัทธ์ หรือตัวบ่งชี้อัตราส่วน (Relative or Ratio Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ค่าของตัวบ่งชี้เป็นปริมาณเทียบกับค่าอื่น ๆ เช่น จำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน สัดส่วนของครูวุฒิปริญญาโท

6. การจัดแยกประเภทตามฐานการเปรียบเทียบในการแปลความหมาย แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้อิงกลุ่ม (Norm-referenced Indicators) หมายถึงตัวบ่งชี้ที่มีการแปลความหมายเทียบกับกลุ่ม ตัวบ่งชี้อิงเกณฑ์ (Criterion-referenced Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มีการแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และตัวบ่งชี้อิงตน (Self-referenced Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มีการแปลความหมายเทียบกับสภาพเดิม ณ จุด หรือช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

7. การจัดแยกประเภทตามลักษณะการใช้ตัวบ่งชี้ แบ่งตามการใช้ตัวบ่งชี้ในการวิจัยได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้แสดงความหมาย (Expressive Indicators) และตัวบ่งชี้ทำนาย (Predictive Indicators) และแบ่งตามการใช้ตัวบ่งชี้ในการกำกับโครงได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติ (Performance Indicator) และตัวบ่งชี้ตามข้อกำหนด (Compliance Indicator) การแบ่งประเภทของตัวบ่งชี้ทางการศึกษาโดยอาศัยแนวทางการใช้ตัวแปรต่างๆ มากำหนดเป็นตัวบ่งชี้ ซึ่งแบ่งตัวบ่งชี้ออกเป็น 3 ประเภท (Johnstone. 1981)

1. ตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแทน (Representative Indicators) เป็นการใช่วิธีการเลือกตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งมาเป็นตัวแทน เพื่อช่วยชี้สภาพใดสภาพหนึ่ง หรือบ่งชี้ลักษณะใดลักษณะหนึ่งในระบบการศึกษา ตัวบ่งชี้ประเภทนี้จะใช้ในงานวิจัย งานบริหารจัดการและวางแผน การที่เลือกเฉพาะตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งมาใช้เป็นตัวบ่งชี้เพื่อแสดงความพยายามของการจัดการศึกษานี้ เป็นเรื่อง queแต่ละบุคคลเลือกและกำหนดเอง โดยมีได้มีเหตุผลอ้างอิงชัดเจนว่าเหตุใดจึงเลือกตัวแปรนี้ ไม่เลือกตัวแปรอื่น การขาดเหตุผลอ้างอิงเช่นนี้ เป็นผลทำให้ไม่สามารถสรุปผลทั่วไปได้ หรือไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างงานวิจัยที่คล้ายคลึงกัน หรือเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้

2. ตัวบ่งชี้เดี่ยว (Dissaggregative Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่นำตัวแปรมาแยกย่อยให้เป็นส่วนละเอียดลึกลงไปเฉพาะเมื่อใช้ตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่เหมาะที่จะนำมาใช้อธิบายลักษณะของระบบการศึกษาโดยรวม ตัวบ่งชี้ประเภทนี้ต้องอาศัยความหมายของแต่ละตัวแปรเพื่ออธิบายแต่ละส่วนหรือแต่ละองค์ประกอบของระบบการศึกษาและโดยหลักการตัวแปรที่กำหนดแต่ละตัวจะเป็นอิสระจากตัวแปรอื่นๆ เพื่อมิให้มีข้อมูลซ้ำกันในชุดของตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้หรือแท้ที่จริงเป็นเพียงตัวแปรซึ่งถูกนำมาจำแนกออกมาโดดๆ หรือเดี่ยวๆ นี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนของแต่ละเรื่องหรือแต่ละองค์ประกอบหรือแต่ละส่วนของระบบการศึกษา ซึ่งถ้าจะดำเนินการให้ครบถ้วนทั้งระบบก็จะมีตัวแปรจำนวนมาก

3. ตัวบ่งชีรรวมหรือตัวบ่งชี้ผสม (Composite Indicators) ลักษณะของตัวบ่งชี้ประเภทนี้เป็นการรวมตัวแปรทางการศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรเดี่ยวๆ จำนวนหนึ่งเข้าด้วยกันด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ และมีการถ่วงน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งค่าที่ได้ของตัวบ่งชี้นี้จะเป็นค่าบ่งชีรรวม

เพื่อป้องกันถึงสภาพโดยรวมของระบบการศึกษา และสามารถอธิบายสภาพการณ์ของระบบการศึกษาได้ดีกว่าตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแทนและตัวบ่งชี้เดี่ยว

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยสรุปว่าตัวบ่งชี้มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการและเกณฑ์ในการแบ่ง โดยอาศัยแนวคิดของวิธีการสร้างตัวบ่งชี้ แบ่งตามนิยาม แบ่งตามลักษณะการใช้ตัวบ่งชี้ แบ่งตามเนื้อหาสาระ แบ่งตามวิธีการแปลผล แบ่งตามลักษณะ/สเกลการวัด แบ่งตามช่วงเวลา แบ่งตามระดับการวัด หรือแบ่งโดยอาศัยการตีค่าของตัวบ่งชี้ เป็นต้น

ประโยชน์ของตัวบ่งชี้

วรณี แกมเกตุ (2540) กล่าวถึงประโยชน์ของตัวบ่งชี้ทางการศึกษา ดังนี้

1. ใช้ในการกำหนดเป้าหมายของนโยบายทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพของการผลิตที่เกิดจากนโยบายนั้น ตลอดจนสามารถกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้
2. ใช้ประโยชน์ในการติดตามสถานะทางการศึกษา ในการค้นหาความผิดพลาดของการจัดการศึกษา ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารมีความตื่นตัวต่อปัญหาอยู่ตลอดเวลา
3. ใช้เป็นตัวแทนของตัวแปรอิสระหลายๆ ตัว เช่น การใช้ตัวบ่งชี้รวม (Composite Indicator) เพื่อช่วยให้เห็นภาพที่กว้างขึ้น และลดความซับซ้อนของข้อมูลให้น้อยลง
4. การใช้ตัวบ่งชี้ทางการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบระหว่างองค์กร (สังกัด) และระหว่างภูมิภาค ซึ่งจะช่วยชี้ให้เห็นถึงแหล่งของปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วนจากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ทางการศึกษามีประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมายของนโยบายทางการศึกษา การติดตามสถานะทางการศึกษา เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) กล่าวสรุปถึงประโยชน์ของตัวบ่งชี้ ว่าตัวบ่งชี้มีประโยชน์โดยตรงในด้านการบริหาร เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ใช้ในการวางแผน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ใช้ในการประกันคุณภาพที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่และเป้าหมายที่ตรวจสอบได้ทั้งยังสามารถใช้ในการจัดลำดับและประเภทของการจัดการศึกษาได้

ผกาพรรณ นันทวิชิต (2549) ตัวบ่งชี้มีประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ใช้ในการวางแผนการดำเนินงานทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามต้องการ ใช้ในการกำกับดูแลและประเมินระบบการศึกษา และการประกันคุณภาพ

อนุวัติ คุณแก้ว (2556) ตัวบ่งชี้ทางการศึกษามีประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมายของนโยบายทางการศึกษา การติดตามสถานะทางการศึกษา เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยสรุปว่าตัวบ่งชี้ที่มีประโยชน์โดยตรงในด้านการบริหาร เพื่อช่วยให้เห็นภาพที่กว้างขึ้น และลดความซับซ้อนของข้อมูลให้น้อยลง ใช้ในการกำหนดเป้าหมายของนโยบายทางการศึกษา และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ใช้ในการวางแผน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน และใช้ในการประกันคุณภาพ

ค่าของตัวบ่งชี้

พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2555) กล่าวว่าตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่กล่าวมามีค่าที่แตกต่างกัน สามารถจำแนกค่าของตัวบ่งชี้ได้ 2 ประเภท คือ

1. ค่าในเชิงปริมาณ เป็นค่าของตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวเลข ซึ่งใช้สถิติเบื้องต้นมาช่วยในการคำนวณได้ นิยมใช้มีดังนี้

1.1 ร้อยละ เช่น ร้อยละของนักเรียนที่สอบผ่านข้อสอบระดับชาติ ร้อยละของอาจารย์ที่ผ่านการประเมินผลงานทางวิชาการ เป็นต้น

1.2 อัตราส่วน เช่น อัตราส่วนของนักเรียนต่อครู อัตราส่วนของแพทย์ต่อผู้ป่วย เป็นต้น

1.3 สัดส่วน เช่น สัดส่วนของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ สัดส่วนของนักศึกษา คณะครูศาสตร์ต่อนักศึกษาทั้งหมด เป็นต้น

1.4 จำนวน เช่น จำนวนโรงเรียนที่โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปี 2555 จำนวนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยในช่วงปี 2550-2554 เป็นต้น

1.5 ค่าเฉลี่ย เช่น รายได้เฉลี่ย ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน เป็นต้น

2. ค่าในเชิงคุณลักษณะ เป็นค่าของตัวบ่งชี้ที่บรรยายเป็นข้อความ ไม่สามารถกำหนดเป็นตัวเลขได้ เช่น สอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องแม่นยำ ความเป็นประโยชน์ เป็นต้น ค่าเหล่านี้ได้มาจากความคิดเห็นในการพิจารณาของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในบางกรณีค่าในเชิงคุณลักษณะสามารถเปลี่ยนเป็นค่าในเชิงปริมาณได้โดยใช้กลุ่มคนพิจารณาแล้วคิดเป็นร้อยละหรือสัดส่วนของคนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง เช่น ตัวบ่งชี้ความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ประเมินตัวบ่งชี้นี้ ผู้เชี่ยวชาญ 8 คนเห็นว่าสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญ 2 คนเห็นว่าไม่สอดคล้อง ดังนั้น ค่าตัวบ่งชี้นี้เปลี่ยนเป็นค่าในเชิงปริมาณได้มีค่าเท่ากับ 80%

การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้

นางลักษณ วิรัชชัย (2551) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้สรุปได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ (Statement of Purpose) นักประเมินหรือผู้พัฒนาตัวบ่งชี้จะต้องกำหนดล่วงหน้าว่าจะนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในเรื่องอะไร และใช้อย่างไรการกำหนดวัตถุประสงค์ของตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนย่อมส่งผลให้ได้ตัวบ่งชี้ที่เฉพาะเจาะจง มีคุณภาพสูง และเป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยที่ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ต่างกัน มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา ควรเป็นตัวบ่งชี้ประเภทอิงเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ประเภทนี้จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งมักจะกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการ โดยระบุไว้ว่าในช่วงระยะเวลาที่อยู่ในแผนจะพยายามปรับปรุงการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ผลตามที่เป้าหมายวางไว้ (วิลาวลัย มาคุ้ม. 2549) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550) ได้ระบุแนวคิดในการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความครอบคลุมทุกองค์ประกอบคุณภาพตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2546
2. เป็นตัวบ่งชี้ที่ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ภายใต้หลักการสำคัญ คือ ไม่ให้เป็นภาระซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานแก่สถาบันอุดมศึกษา
3. เป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้ากระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ สำหรับตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินกระบวนการจะกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีพร้อมทั้งเสนอแนะตัวอย่างแนวทางการพัฒนาไว้ด้วย
4. เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการบริหารภายใน ด้านการเงินและบุคลากร และด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม
5. จำนวนตัวบ่งชี้และเกณฑ์กำกับแต่ละตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น เป็นเพียงจำนวนและเกณฑ์ขั้นต่ำ สถาบันอุดมศึกษาสามารถเพิ่มเติมตัวบ่งชี้และเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมกับระดับการพัฒนาของสถาบัน

6. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีทั้งประเภททั่วไปที่ใช้กับทุกสถาบันอุดมศึกษา และประเภทที่แยกใช้เฉพาะกับสถาบันที่มีจุดเน้นต่างกัน ได้แก่ สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียว ตามนิยามที่กำหนดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

โดยตัวบ่งชี้เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ควรเป็นตัวบ่งชี้ประเภทอิงเกณฑ์ สอดคล้องกับพสุ เดชะรินทร์ (2545) กล่าวถึง วิธีการสร้างตัวบ่งชี้ที่เรียกว่า ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators : KPI) คือการจัดทำกรอบความสำเร็จที่สำคัญ (Key Result Area : KRA) ซึ่งการกำหนด KRA ผู้บริหารองค์การจะต้องตอบคำถามว่าอะไรคือสิ่งที่องค์การจะต้องทำหรือให้ความสนใจ เพื่อที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จแล้วจึงกำหนด KPI โดยการพิจารณาว่า การดำเนินงานขององค์การใน KRA แต่ละด้านเป็นอย่างไร ตัวบ่งชี้เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ควรเป็นตัวบ่งชี้ประเภทอิงตน และตัวบ่งชี้เพื่อใช้จัดจำแนกระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ ควรเป็นตัวบ่งชี้ประเภทอิงกลุ่ม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้นักประเมินที่ต้องการพัฒนาตัวบ่งชี้จึงต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาตัวบ่งชี้ไปใช้ประโยชน์ทำอะไร และเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานอย่างไร การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนย่อมส่งผลให้ได้ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพสูง และเป็นประโยชน์สมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การนิยามตัวบ่งชี้ (Definition) ขั้นตอนนี้จะเป็นตัวชี้นำวิธีการที่ต้องใช้ในขั้นตอนต่อไปของกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ เนื่องจากตัวบ่งชี้ หมายถึง องค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ รวมกัน เพื่อแสดงสารสนเทศของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้ ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ นอกจากจะเป็นการกำหนดนิยามในลักษณะเดียวกับการนิยามตัวแปรในการวิจัยทั่วไปแล้ว นักวิจัยต้องกำหนดด้วยว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร และรวมตัวแปรย่อยเป็นตัวบ่งชี้ได้อย่างไรในการนิยามตัวบ่งชี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2545; และวรรณิ แกมเกตุ. 2540) นิยามตัวบ่งชี้และการกำหนดน้ำหนักความสำคัญ ตัวบ่งชี้มีหลายระดับ อาจเป็นตัวบ่งชี้หลักหรือเป็นองค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรย่อยๆ หรือตัวบ่งชี้ย่อยๆ รวมกันเพื่อแสดงสารสนเทศที่ต้องการวัดหรือคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการชี้วัด ดังนั้นในขั้นตอนการนิยามตัวแปรนอกจากจะเป็นการกำหนดนิยามในลักษณะเดียวกันกับการนิยามตัวแปร ในการวิจัยทั่วไปแล้วนักประเมินหรือผู้พัฒนาตัวบ่งชี้ต้องกำหนดด้วยว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร และรวมตัวแปรย่อยเป็นตัวบ่งชี้ได้อย่างไร นักวิชาการ(จอห์นสโตน (Johnstone). 1981; นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2551; และ วิลาวรรณ์ มาคุ่ม. 2549) ได้กล่าวถึง การพัฒนาตัวบ่งชี้ไว้ 3 วิธี ดังนี้

1. การนิยามตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงปฏิบัติ (The Pragmatic Definition of an Indicators) เป็นนิยามที่ใช้ในกรณีที่มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ไว้พร้อมแล้ว มีฐานข้อมูลหรือมีการสร้างตัวประกอบจากตัวแปรย่อยๆ หลายตัวไปแล้ว นักประเมินหรือนักพัฒนาเพียงแต่ใช้วิจารณ์ญาณคัดเลือกตัวแปรจากฐานข้อมูลที่มีอยู่และนำมาพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อยและกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อย วิธีนี้หากอาศัยการตัดสินใจแลประสบการณ์ของนักประเมินหรือนักพัฒนาเพียงไม่กี่คนก็อาจทำให้ได้นิยามที่ลำเอียง เพราะไม่มีการอ้างอิงทฤษฎีหรือตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมใช้

2. การนิยามตัวบ่งชี้โดยนิยามเชิงทฤษฎี (The Theoretical Definition of an Indicators) เป็นการนิยามที่นักประเมินใช้ทฤษฎีรองรับสนับสนุนการตัดสินใจโดยตลอดและใช้วิจารณ์ญาณของนักประเมินน้อยมาก ในการนิยามตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามทฤษฎีอาจทำได้ 2 แบบดังนี้

แบบที่ 1 ใช้ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนทั้งหมด ตั้งแต่การกำหนดตัวแปรย่อย การกำหนดวิธีการรวมตัวแปร การกำหนดน้ำหนักตัวแปร ผู้วิจัยใช้โมเดลหรือสูตรในการสร้างตัวบ่งชี้ตามที่ผู้พัฒนาไว้แล้วทั้งหมด

แบบที่ 2 ใช้ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนในการคัดเลือกตัวแปรย่อย และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปรเท่านั้น ส่วนขั้นตอนในการกำหนดน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัว นักวิจัยใช้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญประกอบการตัดสินใจ ซึ่งวิธีนี้ใช้ในกรณีที่ยังไม่มีผู้ใดกำหนดสูตรหรือตัวบ่งชี้ไว้ก่อน

3. การนิยามตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงประจักษ์ (The Empirical Definition of an Indicators) เป็นการนิยามที่นักประเมินกำหนดว่า ตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไรและกำหนดรูปแบบวิธีการรวมตัวแปรให้ได้ตัวบ่งชี้โดยมีทฤษฎี เอกสารวิชาการหรืองานวิจัยพื้นฐาน แต่การกำหนดน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัวที่จะนำรวมกันในการพัฒนาตัวบ่งชี้ นั้น มิได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีโดยตรง แต่อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ การนิยามแบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นที่นิยมใช้กันอยู่จนถึงทุกวันนี้

เมื่อนิยามตัวแปรแล้วจะทำการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร ซึ่งการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรสามารถทำได้ 4 วิธี (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2551; และ วรณี แกมเกตุ, 2540) คือ

3.1 การกำหนดน้ำหนักโดยใช้ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) ซึ่งอาจเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาในฐานะนักวิจัย นักประเมินหรือนักวางแผน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้พิจารณาลงความเห็นให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร

แต่ละตัว จากนั้นจึงนำผลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยหรือการใช้ร้อยละของผู้เห็นด้วยกับน้ำหนักในระดับต่าง ๆ หรืออาจดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เป็นต้น

3.2 การกำหนดน้ำหนักโดยการวัดความสำคัญของตัวแปร (Measure Effort Required) โดยอาจพิจารณาจากช่วงเวลาหรือค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมนั้น ๆ หากกิจกรรมใดใช้เวลาและค่าใช้จ่ายสูงก็ควรให้น้ำหนักความสำคัญมากกว่าตัวอื่น

3.3 การกำหนดน้ำหนักโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน (To Use Agreed to Standards) ที่ได้มีผู้ทำการศึกษาและได้มีการกำหนดไว้แล้วอย่างชัดเจน

3.4 การกำหนดน้ำหนักโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) โดยใช้วิธีการทางสถิติ เช่น ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นต้น

การพัฒนาตัวแปรส่วนประกอบหรือตัวแปรย่อย (Development of Component Measures) การสร้างและการกำหนดมาตร (Construction and Scaling) เป็นการกำหนดนิยามปฏิบัติการของตัวแปรย่อยตามโมเดลแนวคิดและการกำหนดการรวมตัวแปรย่อยเข้าเป็นตัวบ่งชี้มีรายละเอียด 3 ประการ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2545; และ วรณี แกมเกตุ. 2540) คือ

1. การกำหนดส่วนประกอบหรือตัวแปรย่อย (Component Variables) ของตัวบ่งชี้ นักวิจัยต้องอาศัยความรู้จากทฤษฎีและประสบการณ์ ศึกษาตัวแปรย่อยนั้นว่าจะใช้ตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Relate) และตรง (Relevant) กับตัวบ่งชี้ แล้วตัดสินใจคัดเลือกตัวแปรย่อยเหล่านั้นว่าจะใช้ตัวแปรย่อยจำนวนเท่าไร ใช้ตัวแปรประเภทใดในการพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยเลือกตัวแปรให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของตัวบ่งชี้ที่กำหนดและไม่ควรมีตัวแปรมากเกินไป การลดตัวแปรอาจทำได้โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ถ้าตัวแปรใดมีความสัมพันธ์กันสูงก็คัดเลือกมาเพียงตัวเดียว

2. การกำหนดวิธีการรวม (Combination Method) ตัวแปรย่อยนักวิจัยต้องศึกษาและตัดสินใจเลือกวิธีการรวมตัวแปรย่อยให้ได้ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีวิธีการทำได้ 2 แบบ คือ

2.1 การรวมเชิงบวก (Additive) เป็นวิธีการที่มีแนวคิดที่ว่าตัวแปรแต่ละตัวสามารถทดแทนหรือชดเชยกันได้ด้วยตัวแปรอีกตัวหนึ่ง ซึ่งทำให้ค่าตัวบ่งชี้รวมที่ได้ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น ถ้าค่าตัวแปรย่อย V_1 มีค่าต่ำ V_2 มีค่าสูง ค่า V_1 สามารถทดแทนด้วยค่า V_2 เป็นผลให้ตัวบ่งชี้รวมไม่เปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น กรณีที่ 1 $V_1 = 20$ จะมีค่าตัวบ่งชี้รวมเท่ากับกรณีที่ $V_1 = 5$, $V_2 = 35$ ดังสมการ

$$I = V_1 + V_2$$

เมื่อ I คือ ตัวบ่งชี้

V_1 คือ ตัวแปรที่ 1

V_2 คือ ตัวแปรที่ 2

วิธีการรวมตัวแปรองค์ประกอบด้วยการบวกนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการวัดตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไปว่ามีความแตกต่างกันกี่หน่วยในเรื่องที่แสดง และนิยมเสนอค่าตัวบ่งชี้ที่ได้มาจากสมการต่าง ๆ ตามวิธีการรวมตัวแปร ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี ดังนี้

ก. การสังเคราะห์ตัวแปรด้วยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ซึ่งมี 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 เมื่อกำหนดตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักเท่ากัน ดังสมการ

$$I = (V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n) / n$$

เมื่อ I คือ ตัวบ่งชี้รวม

V_1 คือ ตัวแปรที่ 1

V_2 คือ ตัวแปรที่ 2

n คือ จำนวนตัวแปร

กรณีที่ 2 เมื่อกำหนดตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักต่างกัน ดังสมการ

$$I = (W_1 V_1 + W_2 V_2 + W_3 V_3 + \dots + W_n V_n) / W_i$$

เมื่อ W_1 คือ น้ำหนักของตัวแปร V_1

W_2 คือ น้ำหนักของตัวแปร V_2

W_i คือ น้ำหนักของตัวแปร

n คือ จำนวนตัวแปร

ข. การสังเคราะห์ตัวแปรโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วนำมาจัดกลุ่มโดยใช้

หลักเกณฑ์ทางสถิติ เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ดังสมการ

$$I = (W_1 Z_1 + W_2 Z_2 + \dots + W_n Z_n) / Z_i$$

เมื่อ I คือ ค่าดัชนีรวม

W_1 คือ น้ำหนักของตัวแปร

W_2 คือ น้ำหนักของตัวแปร Z_2

Z_i คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปร

$$\text{โดยที่ } Z = (X - \bar{X}) / SD$$

การรวมตัวแปรทั้ง 2 วิธีนี้ จะเห็นได้ว่า วิธี ก. เป็นการรวมตัวแปรที่มีการกำหนดน้ำหนักของตัวแปรโดยผู้วิจัย หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งนิยมกำหนดให้ตัวแปรแต่ละตัวมีน้ำหนักทั้งเท่ากันและไม่เท่ากันโดยอาจได้จากวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างง่ายหรือการใช้เทคนิคเดลฟายสอบถาม ส่วนที่มีการกำหนดน้ำหนักตัวแปรตามวิธี ข. มีความแตกต่างจาก วิธี ก. คือ ไม่สามารถกำหนดน้ำหนัก

ล่วงหน้าก่อนได้ จะกำหนดได้หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย เลือกใช้วิธีการรวมตัวแปรด้วยวิธี ข.

2.2 การรวมแบบพหุคูณ (Multiplying) เป็นการรวมค่าตัวแปรเข้าด้วยกันโดยการคูณ มีข้อตกลงเบื้องต้นคือการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรหนึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของอีกตัวแปรหนึ่ง ไม่อาจทดแทนหรือชดเชยกันได้ คือ ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น มีค่าสูงได้ก็ต่อเมื่อตัวแปรองค์ประกอบทุกตัวมีค่าสูงทั้งหมด และตัวแปรองค์ประกอบแต่ละตัวต้องเสริมกันและกัน ส่งผลต่อตัวบ่งชี้ที่ตั้งสมการ

$$I = V_1 \times V_2$$

เมื่อ I คือ ตัวบ่งชี้รวม

V_1 คือ ตัวแปรที่ 1

V_2 คือ ตัวแปรที่ 2

การรวมตัวแปรองค์ประกอบด้วยวิธีการรวมแบบพหุคูณนี้ ใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบระบบตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไปว่า ระบบหนึ่งมีค่าดัชนีสูงกว่าอีกระบบหนึ่งอยู่กี่เท่าหรือคิดเป็นร้อยละเท่าไรความแตกต่างระหว่างวิธีการรวมตัวแปรทั้ง 2 วิธีข้างต้นนี้ นำไปสู่การหาค่าตัวบ่งชี้ในรูปของค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ

ก. เมื่อรวมตัวแปรด้วยวิธีการรวมแบบพีชคณิต นิยมเสนอค่าตัวบ่งชี้ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ของตัวแปร ดังสมการ

กรณีตัวแปรมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน

$$I = \frac{V_1 + V_2 + V_3 + \dots + V_n}{n}$$

กรณีตัวแปรมีค่าน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

$$I = \frac{W_1 V_1 + W_2 V_2 + W_3 V_3 + \dots + W_n V_n}{\sum W_i}$$

เมื่อ N คือ จำนวนตัวแปร

$\sum W_i$ คือ ผลรวมของน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร n ตัว

ข. เมื่อรวมตัวแปรด้วยวิธีการรวมแบบพหุคูณ นิยมเสนอค่าตัวบ่งชี้ด้วยการหาค่าเรขาคณิต(Geometric Mean) ของตัวแปร ดังสมการ

กรณีตัวแปรมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน

$$I = \sqrt[n]{V_1 \cdot V_2 \cdot V_3 \cdot \dots \cdot V_n}$$

.....(1)

กรณีตัวแปรมีค่าน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

$$I = \sum w_i \sqrt[n]{V_1^{w_1} V_2^{w_2} \cdot V_3^{w_3} \dots V_n^{w_n}} \dots\dots\dots(2)$$

การคำนวณค่าในสมการ (1)และ(2) สามารถคำนวณได้ด้วยวิธีการหาค่า Logarithm

ได้ดังนี้

$$LogGM = \frac{\sum_{i=1}^n Log V_i}{n}$$

$$LogGM = \frac{\sum_{i=1}^n w_i Log V_i}{N}$$

โดยการรวมตัวแปรเพื่อสร้างเป็นตัวบ่งชี้ข้างต้น เป็นการรวมตัวแปรในรูปคะแนนดิบ (RawScore) ซึ่งมักมีปัญหาเกี่ยวกับหน่วยการวัดตัวแปรไม่เท่ากันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และทำให้ค่าที่ได้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น และสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้อย่างมีความหมาย จึงควรแปลงค่าของตัวแปรจากคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Stand Score) ก่อนแล้วจึงนำคะแนนมาตรฐานที่ได้มาถ่วงน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัว เพื่อสร้างเป็นตัวบ่งชี้รวม โดยทั่วไปมักใช้คะแนนมาตรฐาน Z (Z – Score) ดังสมการ

$$Z = \frac{X - \bar{X}}{SD}$$

เมื่อ Z คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปร

X คือ คะแนนดิบของตัวแปร

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวแปร

SD คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร

ดังนั้น สมการในการสร้างตัวบ่งชี้ คือ

$$I = W_1 Z_1 + W_2 Z_2 + W_3 Z_3 \dots\dots\dots W_n Z_n$$

เมื่อ I คือ ตัวบ่งชี้รวมของตัวแปร

W_n คือ น้ำหนักของตัวแปร ตัวที่ n

Z_n คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปร ตัวที่ n

การที่นักวิจัยจะเลือกใช้การกำหนดค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับ การพิจารณาเหตุผลหลายประการ เพราะธรรมชาติของตัวแปรที่นำมาศึกษามีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึง ไม่มีวิธีการหรือรูปแบบใดที่เหมาะสมที่สุดกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ ในการปฏิบัติจึงมักใช้ทั้งหลักการเชิง ทฤษฎี และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติควบคู่กันไป กล่าวคือ ในขั้นการวางแผนรวบรวมข้อมูลเพื่อ พัฒนาตัวบ่งชี้ ให้หลักการเชิงทฤษฎีในการระบุคุณลักษณะของสิ่งที่มุ่งศึกษาและคัดเลือกตัวแปรที่ สามารถใช้วัดแต่ละคุณลักษณะ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยหลักเกณฑ์ทาง สถิติเพื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร จากการนิยามตัวบ่งชี้ขึ้น นักประเมินจะได้ รูปแบบ ความสัมพันธ์โครงสร้าง (Structural Relationship Model) ของตัวบ่งชี้ เนื่องจากรูปแบบความสัมพันธ์ โครงสร้างของตัวบ่งชี้ คือ โครงสร้าง (Structure) ที่อธิบายว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร ตัว แปรย่อยมีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้อย่างไร และตัวแปรย่อยแต่ละตัวมีน้ำหนักความสำคัญต่อตัวบ่งชี้ ต่างกันอย่างไร ดังนั้นการกำหนดนิยามตัวบ่งชี้จึงประกอบด้วยการกำหนดรายละเอียด 3 ประการ ประการแรก คือ การกำหนดส่วนประกอบ (Components) หรือตัวแปรย่อย (Component Variables) ของตัวบ่งชี้ นักประเมินต้องอาศัยความรู้จากทฤษฎี และประสบการณ์ศึกษาตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์ (Relate) และตรง (Relevant) กับตัวบ่งชี้ แล้วตัดสินใจคัดเลือกตัวแปรย่อยเหล่านั้นว่าจะใช้ ตัวแปรย่อยจำนวนเท่าใด ใช้ตัวแปรย่อยประเภทใดในการพัฒนาตัวบ่งชี้ ประการที่สอง คือ การ กำหนดวิธีการรวม (Combination method) ตัวแปรย่อย นักประเมินต้องศึกษา และตัดสินใจเลือก วิธีการรวมตัวแปรย่อยให้ได้ตัวบ่งชี้ ซึ่งโดยทั่วไปทำได้เป็น 3 แบบ คือ การรวมตัวแปรย่อยด้วยการบวก (Addition) และการคูณ (Multiplication) ส่วนประการที่สาม คือ การกำหนดน้ำหนัก (Weight) การ รวมตัวแปรย่อยเข้าเป็นตัวบ่งชี้ นักประเมินต้องกำหนดน้ำหนักแทนความสำคัญของตัวแปรย่อยแต่ละ ตัวในการสร้างตัวบ่งชี้โดยอาจกำหนดให้ตัวแปรย่อยทุกตัวมีน้ำหนักเท่ากันหรือต่างกันได้

ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) คือ การดำเนินการวัดตัวแปรย่อยซึ่ง จะต้องสร้างเครื่องมือสำหรับการทดลองใช้ และปรับปรุงเครื่องมือตลอดจนตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การออกภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลและการตรวจสอบ คุณภาพของข้อมูลที่เป็นตัวแปรย่อย ซึ่งจะนำมารวมเป็นตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างตัวบ่งชี้ (Construction) ขั้นตอนนี้ นักประเมินสร้างสเกลตัวบ่งชี้โดย นำตัวแปรย่อยที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์รวมให้ได้เป็นตัวบ่งชี้ โดยการนำตัวแปรย่อย ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ให้ได้ตัวบ่งชี้ ใช้วิธีการรวมตัวแปรที่มีการกำหนดน้ำหนัก ความสำคัญตามที่ได้นิยามไว้แล้ว

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ (Quality Check) โดยการตรวจสอบความ เทียงตรงภายใน (Internal Validity) ว่าตัวแปรที่นำมาสร้างตัวบ่งชี้ครอบคลุมองค์ประกอบของสิ่งที่

ต้องการศึกษาทั้งหมดสามารถตรวจวัดได้ในสภาพจริง และเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการศึกษา ส่วนใหญ่จะใช้การอธิบายเชิงเหตุผล เชิงทฤษฎีและการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะและการตรวจสอบความเชื่อมั่นในการวัด (Reliability) หรือความคงเส้นคงวาในการวัด โดยการพัฒนาดัชนีชี้ให้เกิดความเที่ยงจะต้องกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวบ่งชี้ให้ถูกต้องชัดเจน ตรงกับความเป็นจริง มีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้อง มีเครื่องมือที่ดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต้องตามหลักการ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดการเข้าบริบทและการนำเสนอรายงาน (Contextualization and Presentation) นักประเมินต้องวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลให้ได้ค่าของตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับบริบทขององค์การ แล้วรายงานค่าของตัวบ่งชี้ให้ผู้บริโภคนักวางแผน นักวิจัย นักประเมิน และนักพัฒนาทั่วไปได้ทราบและใช้ประโยชน์จากตัวบ่งชี้ได้อย่างถูกต้องต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า มีวิธีที่นิยมใช้การพัฒนาดัชนีชี้ ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. งานวิจัยที่ใช้การนิยามตัวบ่งชี้โดยนิยามเชิงทฤษฎีเป็นหลัก เป็นการนิยามที่นักประเมินใช้ทฤษฎีรองรับสนับสนุนการตัดสินใจโดยตลอดและ ใช้วิจารณ์ญาณของนักประเมินน้อยมาก ในการนิยามตัวบ่งชี้โดยใช้ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนในการคัดเลือกตัวแปรย่อย และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปรเท่านั้น ส่วนขั้นตอนในการกำหนดน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัวนักวิจัยใช้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญประกอบการตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาในฐานะนักวิจัย นักประเมินหรือนักวางแผน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้พิจารณาลงความเห็นให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรแต่ละตัว จากนั้นจึงนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยหรือการใช้ร้อยละของผู้เห็นด้วยกับน้ำหนักในระดับต่างๆ หรืออาจดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ดังนี้

โจเซฟ และโจเซฟ (Joseph; & Joseph. 1997) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ชื่อเสียงทางด้านวิชาการ (Academic Reputation) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ (1) ระดับความมีชื่อเสียง (2) ความเป็นเลิศของผู้สอน (3) ความเป็นเลิศของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิชาการ 2) โอกาสของอาชีพ (Career Opportunities) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ (1) การง่ายต่อการเข้างาน (2) ความเป็นเลิศของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโอกาสของอาชีพ 3) โปรแกรมการศึกษา (Program Issues) ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ (1) ความหลากหลายของวิชาเลือก (2) ความ

ยืดหยุ่นในการโอนย้ายสาขาวิชา (3) ความหลากหลายของสาขาวิชา (4) ความยืดหยุ่นในคุณสมบัติของผู้เรียนแต่ละสาขา 4) ค่าใช้จ่ายและเวลา (Cost and Time) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพได้แก่ (1) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสมเหตุสมผล (2) ค่าใช้จ่ายด้านที่พัก สิ่งเอื้ออำนวยและบริการมีความเหมาะสม (3) ระยะเวลาของหลักสูตรเหมาะสม 5) ลักษณะทางกายภาพ (Physical Aspects) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) ความเป็นเลิศด้านที่พัก (2) ความเป็นเลิศด้านสิ่งเอื้ออำนวยด้านกีฬาและสันทนาการ (3) ความเป็นเลิศของบริเวณสนามของสถาบัน 6) ที่ตั้งของสถาบัน (Location) ดัชนีบ่งชี้ความมีคุณภาพ ได้แก่ (1) แหล่งที่ตั้งของสถาบัน (2) ระบบการคมนาคม 7) อื่นๆ ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัว และกลุ่มเพื่อน อิทธิพลคำพูดที่มาจากบุคคลทั่วไป

ผกาวรรณ นันทวิชิต (2549) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาโดยครอบครัวงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนที่ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ การคัดเลือกตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาโดยครอบครัวโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ โดยเลือกตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป ได้ 4 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย และ 116 ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้โดยการหาอันดับจากพหุคุณลักษณะ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีมติเห็นชอบทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นการประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ที่ได้จากการหาอันดับจากพหุคุณลักษณะโดยผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัว พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกองค์ประกอบหลัก มีความเหมาะสมในระดับมาก ถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.62 – 4.62)

ไพรัช มณีโชติ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการดำเนินงานในเชิงคุณภาพ มีการดำเนินการ 1 ตอน ตอนที่ 1 การสร้างตัวบ่งชี้ แบ่งการดำเนินงานเป็น ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และเอกสารที่เป็นพระราชโองการ ปาฐกถา พระราชดำรัส และโครงการตามพระราชดำริ ขั้นที่ 2 กำหนดกรอบการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาตามแนวพระราชดำริได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการ ขั้นที่ 3 สังเคราะห์เอกสารที่คัดเลือกมาได้แก่ พระราชโองการ ปาฐกถา พระราชดำรัส จำนวน 60 องค์ และ

โครงการตามพระราชดำริ จำนวน 8โครงการ ขั้นที่ 4 สร้างตัวบ่งชี้ โดยการนำประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์ตามกรอบการพัฒนาตัวบ่งชี้มาสร้างเป็นตัวบ่งชี้ ได้ 5 องค์ประกอบหลัก 14 องค์ประกอบย่อยและ 76 ตัวบ่งชี้ระยะที่ 2 ใช้วิธีดำเนินงานในเชิงปริมาณ แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนเพื่อประเมินความตรง ความชัดเจน และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง โดยจะคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวบ่งชี้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตอนที่ 3 การศึกษาระดับของผลการปฏิบัติ พบว่าแต่ละตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 สามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก (3.50 – 4.49) ทุกตัวบ่งชี้

สุปราณีวี ขวัญบุญจันทร์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสู่อาเซียนของนิสิตคณะพลศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสู่อาเซียนของนิสิตคณะพลศึกษา การดำเนินการวิจัย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสู่อาเซียนของนิสิตคณะพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญด้าน ต่างๆ จำนวน 22 คน ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) 3 รอบ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสู่อาเซียนของนิสิตคณะพลศึกษา มี 6 องค์ประกอบหลัก 21 องค์ประกอบย่อย และ 63 ตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) บทบาทความเป็นพลเมืองอาเซียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ 2) ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 11 ตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ 3) การสื่อสาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 11 ตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ 4) การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ 5) คุณสมบัตินิสิตคณะพลศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 7 ตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ และ 6) คุณธรรมและจริยธรรมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 9 ตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์ ซึ่งมีลักษณะการได้มาถึงตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย โดยยังพบงานวิจัยบางชิ้นที่ใช้วิธีใช้ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนในการคัดเลือกตัวแปรย่อย และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปร ส่วนขั้นตอนในการกำหนดน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัวหรือผู้เชี่ยวชาญประกอบการตัดสินใจ

2. งานวิจัยที่ใช้การนิยามตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงประจักษ์เป็นหลัก (The Empirical Definition of an Indicators) เป็นการนิยามที่นักประเมินกำหนดว่า ตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไรและกำหนดรูปแบบวิธีการรวมตัวแปรให้ได้ตัวบ่งชี้โดยมีทฤษฎี เอกสารวิชาการหรืองานวิจัยพื้นฐาน แต่การกำหนดน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัวที่จะนำรวมกันในการพัฒนาตัวบ่งชี้ นั้น มิได้อาศัย

แนวคิดทฤษฎีโดยตรง แต่อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการทางสถิติ เช่น ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ดังนี้

กาญจนา บุญส่ง (2551) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้บทบาทความเป็นมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้บทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และเพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดล ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตัวบ่งชี้บทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบุรีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 261 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นบทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัย พบว่าองค์ประกอบหลักทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริหารจัดการ คุณลักษณะของบัณฑิต และทรัพยากร เป็นองค์ประกอบสำคัญของบทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของบัณฑิต องค์ประกอบด้านทรัพยากร องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ องค์ประกอบด้านการวิจัย องค์ประกอบด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม องค์ประกอบด้านการบริการวิชาการ และองค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ซึ่งทั้ง 7 องค์ประกอบหลัก จะต้องปฏิบัติผ่านตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้บทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 47 ตัวบ่งชี้

โกวิท วัชรินทรางกูร (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 64 ตัว ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ กระบวนการจัดการความรู้ จำนวน 27 ตัว ตัวบ่งชี้การจัดการ กับเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 11 ตัว ตัวบ่งชี้การจัดการ กับวัฒนธรรม จำนวน 15 ตัว และตัวบ่งชี้การจัดการกับคน จำนวน 11 ตัว และ 2) ผลการทดสอบความสอดคล้องของ โมเดล ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ปรากฏว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูล เชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ดังนี้ $\chi^2 = 1522.08$, $df = 1548$, $\chi^2/df = 0.98$, $P = 0.07$, $GFI = 0.93$, $AGFI = 0.90$ และ $RMSEA = 0.03$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สุกิจ โพธิ์ศิริกุล; และเจริณวิชญ์ สมพงษ์ธรรม (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และการสื่อสาร องค์ประกอบทักษะด้านการตัดสินใจ และองค์ประกอบทักษะด้านการเลือกดำเนินชีวิต ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบหลักได้รับการพัฒนาผ่านตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบย่อยทั้งหมด 6 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้การมีพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิต 21 ตัวบ่งชี้ เหลือ 3 องค์ประกอบหลัก 17 ตัวบ่งชี้ ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้การพัฒนากิจกรรมในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ค่าไค – แสควร์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผลการทดสอบพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สุเทพ ปาลสาร (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผลการวิจัย พบว่า 1) ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย และ 69 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเพื่อคัดสรรไว้ในโมเดล ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่า 3.00 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย เท่ากับหรือต่ำกว่า 20% 2) โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 16.79 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 33 ค่านัย สำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง ที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 และค่าความคลาดเคลื่อน ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 และ 3) องค์ประกอบหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ สูงกว่าเกณฑ์ 0.70 ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่า เกณฑ์ 0.30 ทุกองค์ประกอบและ ทุกตัวบ่งชี้

วสันต์ สัตยคุณ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการวิจัย พบว่า 1) ตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเพื่อคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่า 3.00 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับหรือต่ำกว่าร้อยละ 20 2) โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความ

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 9.25 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom) เท่ากับ 23 ค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = 0.99$) นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) รวมทั้งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 และ 0.99 ตามลำดับ และค่าความคลาดเคลื่อน ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 และ 3) องค์ประกอบหลักมีค่าความตรงเชิงโครงสร้างหรือค่า λ หนักองค์ประกอบสูงกว่า 0.70 ทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบ ย่อย ทุกองค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าความตรงเชิง โครงสร้างหรือค่า λ หนักองค์ประกอบสูงกว่า เกณฑ์ 0.30

วิญญูพัชร โพธิ์เพชร (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างเชิงทฤษฎี 2) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 441 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์ของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำตัวบ่งชี้มาสร้างเป็นแบบประเมินและนำไปสอบถามความคิดเห็นเชิงประเมินจากตัวอย่าง จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 55 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น 6 ด้าน คือด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ ด้านการส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการสอน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม การสอน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ 2) ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า Chi-square=2646.65 ค่า df=1405ค่า P-value=0.081 ค่า GFI=0.96 ค่า AGFI=0.92 ค่า RMSEA=0.064) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองพบว่า องค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน เป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์ประกอบที่มีค่า λ หนักสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์ของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้จำนวน 55 ตัวบ่งชี้ มีความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์

โดยจากการศึกษายังพบอีกว่า มีงานวิจัยที่ใช้ 2 วิธีเข้ามาผสมผสานกันทั้งวิธีการนิยามตัวบ่งชี้โดยนิยามเชิงทฤษฎี และวิธีการนิยามตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงประจักษ์ ดังงานวิจัยของสุทธิธัช คนกาญจน์ (2547) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลและเพื่อนำตัวบ่งชี้ไปกำหนดเกณฑ์และสร้างเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาตัวบ่งชี้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปเพื่อพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพื่อนำข้อมูลเป็นภาพรวมเป้าหมายความสำเร็จ ของการอุดมศึกษา 6 ด้าน 3) สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามกรอบตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4) รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมรอบต่อไป 5) รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 คน ด้วยเทคนิคเดลฟาย เพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ตามความเหมาะสมและการนำไปใช้จริง โดยใช้ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก 6) นำตัวบ่งชี้ที่ผ่านเกณฑ์ไปสร้างแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อหาความเที่ยงตรงจากการวิเคราะห์ ด้วยโมเดลลิเรล 7) สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในแบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจากฝ่ายประกันคุณภาพหรือฝ่ายติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐผลการวิจัย สามารถพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ 7 องค์ประกอบ และ 16 ตัวบ่งชี้ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลปรากฏว่ามีความเที่ยงตรง และผลการนำตัวบ่งชี้ไปพัฒนาเป็นแบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐพบว่ามีมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าสถาบันควรมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

โดยการสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้พบว่า มีหลากหลายวิธี จึงควรพิจารณาใช้วิธีที่จะมีความเหมาะสมที่สุด ควรใช้วิธีอิงเหตุผลทางทฤษฎีแล้วจึงลงความเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญหรือด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงประจักษ์ เพราะมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลายประการธรรมชาติของตัวแปรที่นำมาใช้พัฒนาตัวบ่งชี้ ตลอดจนการนำตัวบ่งชี้ที่ใช้พัฒนาขึ้นนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไปในทางปฏิบัติมักใช้หลักการทางทฤษฎี และการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่กันไป กล่าวคือในขั้นการวางแผนรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ ใช้หลักการทางทฤษฎีในการระบุคุณลักษณะของสิ่งที่มุ่งศึกษา แล้วนำมาสร้างตัวบ่งชี้ ตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยการจัดกลุ่มตัวแปร

ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่จะวัด และกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้นโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ มาช่วยกำหนดน้ำหนักและจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้น เพื่อสังเคราะห์ตัวแปรที่นำมาศึกษาขึ้นเป็นตัวบ่งชี้ต่อไปโดยงานวิจัยในครั้งนี้ใช้ทั้งสองวิธีผสมผสานกัน ดังนี้

1. พัฒนาตัวบ่งชี้จากการนิยามเชิงทฤษฎี (Theoretical Definition) คือการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยเอกสารตำรางานวิจัย แนวคิดทฤษฎีเป็นพื้นฐานสนับสนุนในการคัดเลือก และใช้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมากำหนดน้ำหนักของตัวแปร ซึ่งบางงานวิจัยอาจจะใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi) โดยค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรจะแสดงโดยการใช้มัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์
2. พัฒนาตัวบ่งชี้จากการนิยามเชิงประจักษ์ (Empirical Definition) คือเป็นวิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ให้มีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และกำหนดตัวบ่งชี้ด้านมาตรฐานและคุณภาพ การศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา. 2558)

ปรัชญาของหลักสูตรระดับปริญญาตรีมุ่งให้เกิดผลิตบัณฑิตที่มีความสัมพันธ์สอดคล้อง กับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบัน อุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล ให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บน ฐานความเชื่อว่าการดำรงคนที่มีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้กรอบศีลธรรม จรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มี ลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์ ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการ

ปฏิบัติงานได้ตามกรอบมาตรฐานและจรรยาบรรณที่กำหนด สามารถสร้างสรรค์งานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

มาตรฐานการศึกษา

กรมวิชาการ (2542) ได้ให้ความหมายมาตรฐานการศึกษาว่า หมายถึงข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้น แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย หมายถึง คน อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องมี ต้องใช้ เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ
3. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ หมายถึง ระบบ วิธีการ เทคโนโลยีเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพ

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี; และ สุณี รักษาเกียรติศักดิ์ (2546) ให้ความหมายว่ามาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อใช้ในการเทียบเคียงการกระทำไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ของหรือกิจกรรมหรือระบบของการศึกษา ที่สามารถกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ไว้เพื่อเทียบเคียงในการดำเนินงาน โดยผู้ปฏิบัติอาจใช้วิธีดำเนินงานใดก็ได้ แต่ลงท้ายต้องตรงกับลักษณะเทียบเคียงนั้น

ธนะกุล ช้อนแก้ว (2546) มาตรฐานการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้วัดผลการปฏิบัติงานว่ามีความสอดคล้องกับที่กำหนดไว้อย่างดีเพียงใด ทั้งนี้ต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้รับบริการอันได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษาอาจเรียกว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมี แต่จุดสำคัญที่สุดอยู่ที่ผู้ผลิต คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เก่งขึ้นและมีความรับผิดชอบมากขึ้นสำหรับส่วนที่เป็นปัจจัยตัวป้อนในด้านทรัพยากร กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอน ถึงแม้มีความสำคัญ แต่สามารถจัดให้มีหลากหลายได้ ซึ่งความหลากหลายจะต้องคำนึงถึงผู้รับการศึกษาเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550) ได้ให้ความหมายและจำแนกประเภทของมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า มาตรฐานการศึกษามี 3 ประเภท คือ มาตรฐานที่เน้นความรู้ (Academic

standard) มาตรฐานที่เน้นความสามารถ (Performance Standard หรือ Competency-based standard) และมาตรฐานคุณลักษณะ (Characteristic standard) มาตรฐานที่เน้นความรู้เป็นการกำหนดสิ่งที่ควรรู้และควรได้รับ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรวิชาต่างๆ มาตรฐานที่เน้นความสามารถจะกำหนดถึงความสามารถในการประพฤติปฏิบัติได้ เช่น สามารถแก้ไขเครื่องมือที่เสียได้ เป็นต้น ส่วนมาตรฐานคุณลักษณะจะเน้นผลผลิตที่ต้องการ เช่น เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย

จตุพล ยงศร (2553) กล่าวถึงมาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้น เพื่อใช้ในการเทียบเคียงการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

วาสนา คุณาภิลิทธิ์ (2553) ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง การส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพโดยมีจุดเน้นอยู่ที่ผลผลิต คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เก่งขึ้นและมีความรับผิดชอบมากขึ้น และมีปัจจัยสนับสนุนในด้านทรัพยากร กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอน และยังต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้รับบริการอัน ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ โดยการใช้ในการเทียบเคียงการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2549) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. **มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต** บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก

ตัวบ่งชี้

1.1 บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2 บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแล เอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความหลากหลาย และความเป็นอิสระทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้

1) มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

2) มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน

3) มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารอุดมศึกษา การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้

ตัวบ่งชี้

1) มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐานมีการ

ประเมินและใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตรตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

2) มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการขยายพรมแดนความรู้และทรัพยากรทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติของสังคมและประเทศชาติ

3) มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคมและประเทศชาติ

4) มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ศิลปวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ การแสวงหา การสร้างและการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

3.1 มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

3.2 มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบบูรณาการ หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่าย และหลักการประสานความร่วมมือรวมพลัง อันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี

อาจารย์ประจำ หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์

ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 2 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้ไม่เกิน 2 คน

อาจารย์พิเศษ หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558)

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) กล่าวว่า ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1. คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว
2. ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษา ข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา
3. สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน
4. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษาผู้จ้างงานผู้ประกอบการรัฐบาลและประชาชนทั่วไป

5. สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในรวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7. คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8. กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

9. กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้ มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

พาร์สัน (Parsons. 1994) ได้ให้ความเห็นว่า คุณภาพการศึกษามี 3 ด้าน คือ

1. คุณภาพของผู้รับบริการ หมายถึง สิ่งที่ผู้รับบริการต้องการจัดการการศึกษา
2. คุณภาพในด้านของนักวิชาการ หมายถึง การบริการทางการศึกษานั้นเป็นไปตามที่นักวิชาการศึกษากำหนด ทั้งยังมีการใช้เทคนิคและขั้นตอนที่เชื่อว่าจะทำให้เกิดผลตามที่ผู้รับบริการต้องการ
3. คุณภาพในการจัดการ หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลผลิต และเป็นไปตามแนวทางที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนด

อุทุมพร จามรมาน (2541) ได้ให้คำนิยามของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพภายในและภายนอก

แล้วตัดสินใจตามเกณฑ์ ซึ่งจากคำนิยามทำให้เห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับ 4 คำ คือ การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ดังนี้

1. การประกันคุณภาพ หมายถึง การระบุความชัดเจนในวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดจนวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

2. การควบคุมคุณภาพ หมายถึง การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้อย่างรัดกุมทุกขั้นตอน

3. การตรวจสอบคุณภาพ แยกได้เป็น

3.1 การตรวจสอบคุณภาพภายใน (Internal Quality Audit) การตรวจสอบคุณภาพโดยตัวเองตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

3.2 การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก (External Quality Audit) เป็นการตรวจสอบคุณภาพโดยหน่วยงานหรือกลุ่มภายนอกตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

4. การรับรองคุณภาพ (Quality Accreditation) หมายถึง การรับรองหรือไม่รับรองคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งบางครั้งเป็นมาตรฐานทางกายภาพ เช่น พื้นที่ จำนวนอุปกรณ์

5. การประเมินคุณภาพ หมายถึง การหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิตหรือบริการของหน่วยงานตามเกณฑ์ที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) การประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา หมายถึง การสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้น สังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายการประเมินคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาว่า หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อมุ่งให้การจัดการศึกษามีคุณภาพดียิ่งขึ้น

สำนักงานประกันคุณภาพ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2555: ออนไลน์) ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาว่า หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2555 : ออนไลน์) อธิบายความหมายของการประเมินคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถาบันว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้

นิติธร ปิลวาสน์ (2556) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2557) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การควบคุม การตรวจสอบ การประเมิน การรักษาและการพัฒนาคุณภาพของระบบ สถาบันหรือหลักสูตร เพื่อให้ผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม มีความมั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวหรือชุมชนตามความเหมาะสม โดย การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องมีการบูรณาการร่วมมือกันระหว่างบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการจัดกระบวนการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร ให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด จากบุคคลหรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้น สังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อ สาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพกับมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นระบบแรกที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้นำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา และให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเติมประเด็นการประเมินที่สะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน ซึ่งมาจากแนวคิดว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ต้องการโดยทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา สถานศึกษาจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะต่างๆ ตามมาตรฐานที่หลักสูตรและสังคมต้องการโดยเน้นให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542; จำรัส นองมาก. 2544; และ สมศักดิ์ มินศรี. 2549)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพกับมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ว่า วิสัยทัศน์การประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศทุกระดับการศึกษา คนไทยทุกคนมีโอกาสและมีความเสมอภาคในการได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยทุกคนทุกส่วนในสังคมที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้โดยเน้น นักเรียนเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้ด้วยความสุข มีคุณภาพมาตรฐานสูงเป็นที่พึงพอใจของสังคม โดยมีครูเก่ง ครูดีและมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครูมีกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมโปร่งใสและตรวจสอบได้ การประกันคุณภาพกับการมาตรฐานการศึกษาทั้งสองสิ่งนี้เป็นผลซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ แอสติน (Astin. 1988) ได้เสนอวิธีการในการวัดและประเมินผลสถาบันอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาจากกระบวนการเรียนและพัฒนาด้านเชาวน์ปัญญาที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยได้ชี้ให้เห็นว่าพื้นฐานสำคัญที่สุดที่ทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเรียนก็คือ การที่นักศึกษาได้รู้ผลลัพธ์ของการตั้งใจเรียน มีความรู้ในการจัดสรรเวลาในการเรียนซึ่งเราสามารถวัดได้จากจำนวนเวลาที่นักศึกษาใช้ในสถาบัน ใช้ในการเรียน และใช้ในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้นกล่าวคือ ถ้าสถานศึกษามุ่งที่จะพัฒนาก็ต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งสถานศึกษาที่สนับสนุนและดำเนินการในเรื่องการประกันคุณภาพก็เพื่อหวังผลในเชิงพัฒนาเป็นสำคัญการประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องที่หวังจะให้ได้ประกาศนียบัตรหรือหนังสือรับรองหรือให้ต้นสังกัดยอมรับโดยที่คุณภาพไม่ปรากฏในสถานศึกษาหรือผลผลิตไม่เป็นที่พอใจของผู้รับบริการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา จึงต้องมองความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพกับการพัฒนาสถานศึกษาให้ถูกต้อง เพื่อจะได้เห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพ และดำเนินการอย่างจริงจังให้เกิดผลต่อการพัฒนามากกว่าการนำหลักฐานมาแสดงว่าได้รับการประกันแล้วการ

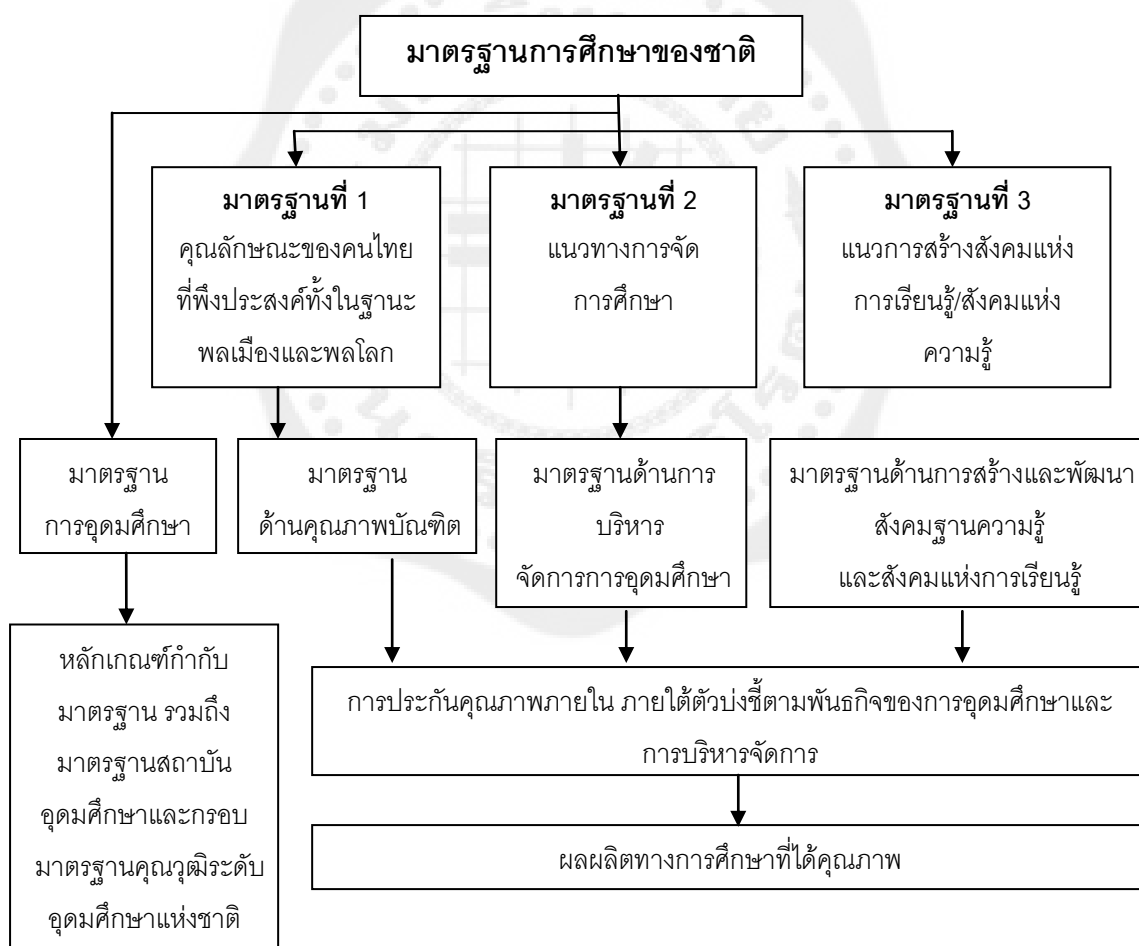
ประกันคุณภาพตามนิยามในพระราชบัญญัติ เป็นเรื่องของการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ในเมื่อการประเมินผลเข้ามาเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพของสถานศึกษา จึงทำให้เข้าใจว่าต่อไปนี่คงจะมีหน่วยประเมินมาจับผิดหรือลงโทษสถานศึกษา ซึ่งก็เป็นเรื่องที่สร้างความเข้าใจไม่ถูกต้องเช่นเดียวกับ การประเมินตามเจตนาในพระราชบัญญัตินี้ก็เพื่อต้องการให้สถานศึกษาทราบดีว่าตัวเองมากยิ่งขึ้นว่ามี จุดเด่น จุดด้อยในเรื่องไหนเพียงใด จะได้นำผลจากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้สามารถจัดการศึกษาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) ได้จัดทำมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ การอุดมศึกษาและมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานย่อยทั้ง 3 ด้านนี้ อยู่ในมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 3 มาตรฐานเช่นกัน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สังคมแห่งความรู้ แต่ละมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการอุดมศึกษาจะมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับ มาตรฐานย่อยของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา บรรลุตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาของชาติ และกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก

นอกจากนั้น ยังได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับ คุณวุฒิและสาขาวิชา โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะกรรมการการอุดมศึกษายังได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ อาทิ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา หลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบ การศึกษาทางไกล หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณา ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถาบัน

อุดมศึกษาได้พัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกันและพัฒนาสู่สากล ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น คล่องตัว และต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อให้งานจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่กำหนดทั้งมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา และสัมพันธ์กับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่นๆ รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แสดงดังภาพประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ

ภาพประกอบ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557).

ระดับและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) กล่าวว่าในปีพ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาดัชนีชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบันดำเนินการไปพร้อมกัน หากเป็นดัชนีชี้ที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายใต้การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย (Process Performance)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการส่งเสริม พัฒนานิสิต การวางระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคุมวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติรวมทั้งคุณภาพบัณฑิต ซึ่งจะพิจารณาจากการมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ คุณภาพ ผลงานตีพิมพ์และเผยแพร่ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะให้ครอบคลุมการดำเนินงานของคณะ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรที่คณะดูแลรวมทั้ง กิจกรรมนักศึกษา การบริการนักศึกษา การให้บริการทางวิชาการ การวิจัย การบริหารจัดการและการประกันคุณภาพของ

คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ ที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน พิจารณาให้เป็นไปตามมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านกายภาพด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการมาตรฐาน ด้านการดำเนินการตาม ภารกิจของสถาบัน อุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทาง วิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ควรมุ่งเน้นการประกันคุณภาพการ ดำเนินการของสถาบันเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะ โดยครอบคลุมในด้าน กายภาพและภารกิจของสถาบันรวมถึงการประกันคุณภาพในภาพรวมจุดมุ่งหมายของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในแต่ละระดับ เพื่อการควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพและการ พัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบันให้ได้ข้อมูลที่ผลการ บริหารจัดการหลักสูตรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของแต่ละคณะ และภาพรวมของ สถาบันอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้ อย่าง ต่อเนื่อง เพื่อจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกปีการศึกษาตลอดจนเพื่อรองรับการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่ง ครั้งในทุกสามปีตามกฎกระทรวงฯ รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นต่อสังคมในเรื่องคุณภาพบัณฑิต โดย ผู้เรียนมีงานทำผู้เรียนมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อ ประกอบการพิจารณาขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

การประกันคุณภาพการศึกษา CUPT QA

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มที่ประชุม อธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) และที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ทอภ.) ภายใต้ชื่อ The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPTQA) ซึ่งประกอบด้วย เกณฑ์และระบบการประเมินคุณภาพที่ใช้แนวคิดของการประเมินเพื่อให้เกิดการ พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากลทั้งในระดับหลักสูตร ระดับคณะหรือเทียบเท่า และระดับสถาบันในระดับหลักสูตรใช้เกณฑ์ ASEAN University Network – Quality Assurance (AUN-QA) ภาคภาษาไทยซึ่งต่างกับ AUN-QA สากลเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังคงใช้เกณฑ์ ระบบการประเมิน และการพัฒนาผู้ประเมินเช่นเดียวกับ AUN-QA สากล การใช้

ภาษาไทยเพื่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงานให้สัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้การขอรับการรับรอง (Accreditation) จากAUN ในระดับสากลขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ของหลักสูตรหนึ่งๆ การประกันคุณภาพในลักษณะนี้จึงเป็นการใช้เกณฑ์ชุดเดียวสำหรับ 1st Party และ 3rd Party Assessment (ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. 2557)

ระดับหลักสูตร

เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทุกหลักสูตรต้องกำกับดูแลให้มีการดำเนินการตามองค์ประกอบ 1 การกำกับมาตรฐานในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 ของสำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ทุกปี ตลอดจนนำเสนอต่อสาธารณชนในระยะเวลาที่เหมาะสม แต่เพื่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบคณะทำงานฯจึงพิจารณาให้การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์ ASEAN University Network – Quality Assurance (AUN-QA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ระดับสากลที่สามารถประยุกต์ได้กับทุกสาขาวิชา มีสาระสำคัญเน้นการพัฒนามุ่งสู่ Expected Learning Outcome (ELO) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีที่ส่งผลให้คนมีวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไป เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรผลิตบัณฑิตที่มี Competence เหมาะสมกับภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตอบโจทย์คุณภาพการศึกษาโดยตรงในการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตรมีการประเมิน 7 ระดับ สูงสุดถึง World Class ในระดับที่ 7 ซึ่งถึงแม้การไปสู่ระดับ World Class จะเป็นเรื่องยาก แต่โดยหลักการของการประกันคุณภาพนั้นการตั้งเป้าหมายไว้สูงสะท้อนถึงปรัชญาที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้เกณฑ์ (Criteria) ของ AUN-QA มีลักษณะเป็นแนวทาง (Guideline) สำหรับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุ ELO แม้ภาวะการณ์จะเปลี่ยนไปหากมีการปรับปรุงเพื่อความทันสมัยเกณฑ์จะถูกเปลี่ยนน้อยมากเป็นการส่งเสริมให้สามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างต่อเนื่อง และด้วยฐานคิดเชิงระบบนี้เองเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร สามารถบูรณาการกับการดำเนินการภายใต้กรอบ EdPEx ได้อย่างลงตัว

องค์ประกอบประกันคุณภาพหลักสูตร ตัวบ่งชี้/เกณฑ์

1. การกำกับมาตรฐาน การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ.

2. การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์

AUN.1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes)

AUN.2 ข้อกำหนดของหลักสูตร (Program Specification)

AUN.3 โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Programme Structure and Content)

AUN.4 วิธีการจัดการเรียนและการสอน (Teaching and Learning Approach)

AUN.5 การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)

AUN.6 คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ (Academic Staff Quality)

AUN.7 คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (Support Staff Quality)

AUN.8 คุณภาพผู้เรียน (Student Quality)

AUN.9 สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)

AUN.10 การเพิ่มประสิทธิภาพของคุณภาพ (Quality Enhancement)

AUN.11 ผลผลิต (Output)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

การผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ การดำเนินงานและการบริหารงานระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด ซึ่งควรมีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร ซึ่งมีหลักการดังต่อไปนี้ (ฝ่ายประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2558)

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

2. ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ให้เชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้การ ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อประโยชน์ในการ เผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่ง สกอ. ได้กำหนดแนวทางการเผยแพร่หลักสูตรไว้ใน ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และตัวบ่งชี้เชิงปริมาณในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ และผลงานทางวิชาการของอาจารย์ สำหรับตัวบ่งชี้เชิง

คุณภาพที่เน้นกระบวนการ จะประเมินในลักษณะของพหุพินิจาณ (Peer Review) ซึ่งจะมีรายละเอียดของคำถามที่จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ประเมินเพื่อให้สามารถนำไปพิจารณาตามบริบทของสถาบันได้ และได้กำหนดแนวทางในการให้คะแนนในแต่ละระดับสำหรับผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้ใช้ในการพิจารณา

4. สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร โดยมีการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้ ทุกระบบต้องได้รับการเห็นชอบจากสภาสถาบันและเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบและให้มีการจัดส่งผลการประเมินพร้อมข้อมูลพื้นฐานให้กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ตัวอย่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ที่เทียบเคียงได้ เช่น ผลการประเมินหลักสูตรของ AUN QA ผลการประเมินหลักสูตรวิชาชีพที่ได้รับการรับรองจากองค์การวิชาชีพระดับนานาชาติ เช่น AACSB (สำหรับหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจ) ABET (สำหรับหลักสูตรทางด้านวิศวกรรมศาสตร์) และหลักสูตรที่ได้รับการตรวจประเมินเป็นประจำและผ่านการรับรองโดยสภาวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557)

กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (ปีการศึกษา 2557-2561)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557) กล่าวว่า เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนโดยต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาแบบเดิมหรือตั้งแต่เดือนสิงหาคม กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาตามอาเซียน

D = ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือเดือนที่ 1 – เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน – พฤษภาคม ปีถัดไป หรือเดือนสิงหาคม – กรกฎาคม ปีถัดไป)

C/S = ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบันระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A = วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหารระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของ

คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของ สภามหาวิทยาลัย) มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไปหรือจัดทำ โครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

วิธีการประกันคุณภาพภายใน กำหนดไว้ดังนี้

1. สถาบันวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษาใหม่
2. สถาบันเก็บข้อมูลระยะ 12 เดือน ตามตัวบ่งชี้ที่ได้ประกาศใช้บนระบบ CHE QA Online และให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปีทั้งระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน
3. หลักสูตรเตรียมการประเมินตนเองระดับหลักสูตรและจัดทำรายงานการประเมิน ตนเองระดับหลักสูตรผ่านระบบ CHE QA Online
4. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่านำผลการประเมินระดับหลักสูตรมาจัดทำรายงานการ ประเมินตนเองระดับคณะ
5. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยัน ผลการประเมินหลักสูตรที่ได้ประเมินไปแล้ว
6. สถาบันนำผลการประเมินระดับหลักสูตร ผลการประเมินระดับคณะวิชา มาจัดทำ รายงานการประเมินตนเองระดับสถาบัน
7. สถาบันประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมินตนเอง ระดับหลักสูตร คณะวิชา พร้อมนำผลการประเมินเสนอสภาสถาบันเพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนา สถาบันในปีการศึกษาถัดไป
8. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ประเมินคุณภาพภายในที่สถาบันแต่งตั้ง รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภาสถาบันมาวางแผนปรับปรุงการ ดำเนินงาน แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนกลยุทธ์
9. ส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ผ่านระบบ CHE QA Onlineภายใน 120 วันนับจากสิ้นปีการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทุกปีการศึกษา ทั้งระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ตามลำดับโดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและส่งผลการประเมินให้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) ทั้งนี้คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร 1 ชุดอาจประเมินได้มากกว่าหนึ่ง หลักสูตรหากเป็นหลักสูตรในสาขาวิชาเดียวกัน เช่น หลักสูตรสาขาวิชาเดียวกันทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รูปแบบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีทั้งการเชิงสำรวจโดยเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อศึกษาผลและข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการประกันคุณภาพการศึกษา และงานวิจัยที่สร้างและพัฒนาคุณภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม แล้วมีการทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์ มีการกำหนดประเด็นตัวชี้วัดที่ต้องการวัดพร้อมทั้งกำหนดแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างครบถ้วน กำหนดประเภทเครื่องมือหรือวิธีการวัดพร้อมกำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดแต่ละรายการ ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. งานวิจัยที่มีการสำรวจผลและข้อเท็จจริงของการประกันคุณภาพการศึกษา และเปรียบเทียบผลการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และงานวิจัยที่ทำการศึกษาถึงสาเหตุของการประกันคุณภาพและทำนายสาเหตุต่างๆ ดังนี้

บั๊ก (Bugg, 2000) ได้ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอัลลินอยซ์ พบว่า 1) ก่อนที่จะมีการประกันคุณภาพและแผนพัฒนามาใช้ โรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน 2) โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการจัดระเบียบของโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ 3) การประกันคุณภาพมีผลดีต่อแผนการสอนในโรงเรียนทั้งสองแห่ง

ฟลอยท์ (Floit, 2000) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกต่อโรงเรียนในมลรัฐอัลลินอยซ์ พบว่า รายงานการประเมินภายนอกได้ระบุให้เห็นถึงประเด็นบรรยากาศการเรียนรู้ และถึงแม้ว่ารายงานนี้ได้กล่าวถึงความจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางของหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานของรัฐ แต่มีหลักฐานอ้างอิงน้อยมากในการปรับปรุงหลักสูตร การประเมิน และกลยุทธ์ การสอน ส่วนการสนับสนุนจากชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนไม่ได้บูรณาการกับกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมที่กำหนด

ฮาร์เปอร์ (Harper, 2000) ได้ศึกษาบทบาทการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสองแห่งในมลรัฐอัลลินอยซ์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานที่สอนแบบสหวิทยาการและคณะทำงานวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ผลการวิจัยพบว่า 1) การประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาเป็นแรงกระตุ้นรูปแบบหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และกระบวนการวางแผนของทั้งสองโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการประสานการทำงานระหว่างคณะทำงานทั้งสอง

คณะและผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงสร้างและกระบวนการที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน

3) การประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาจะกระตุ้นให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ประเด็นเหล่านี้ไม่มีผลต่อการเทคโนโลยีการสอนของทั้งสองโรงเรียน 4) ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นในกรอบแนวคิดในแผนพัฒนาโรงเรียน

ชัฟเฟิลเบิร์ก (Shufflebarger. 2004) ได้ศึกษาการรับรู้ของชมรม ครู-ผู้ปกครองต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพโรงเรียนของรัฐ พบว่า การประกันคุณภาพมาตรฐานของรัฐทำให้เกิดแรงผลักดันให้โรงเรียนมีการพัฒนาออกแบบหลักสูตรของตนเอง ทำให้ครูและผู้บริหารเกิดความเครียด สันนิษฐานให้ครูใหญ่เน้นไปที่การปรับปรุงการสอนมากขึ้น

อีเลียน่า; และคนอื่น ๆ (Eliana Minelli; et al. 2008) ได้ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการประเมินมหาวิทยาลัยในประเทศอิตาลี โดยทำการสำรวจความคิดเห็นจากอธิการบดี ผู้อำนวยการด้านการบริหาร (ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในการประเมิน) และหัวหน้าและสมาชิกในกลุ่มที่ทำการประเมิน (ผู้ประเมิน) ในมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยได้แบ่งประเภทของปัญหาออกเป็น 6 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1) มุมมองด้านเทคนิคของการประเมิน
- 2) ลักษณะเฉพาะตัวของผู้ประเมิน
- 3) โครงสร้างและนโยบายเกี่ยวกับบุคลากรในหน่วยการประเมิน
- 4) การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย
- 5) นโยบายสาธารณะและปัจจัยด้านระบบ และ
- 6) ความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมและผลประโยชน์ทับซ้อน

ผู้ตอบแบบสอบถามในตำแหน่งที่แตกต่างกันได้ระบุปัญหาแตกต่างกันไปโดยผู้ประเมินมีความเห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจไม่ให้ความสนใจในเรื่องของผลการประเมิน ในขณะที่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยไม่เชื่อถือผลการประเมินเนื่องจากคิดว่าผู้ประเมินมีผลประโยชน์ทับซ้อนกัน จากข้อมูลดังกล่าว ผู้ทำการวิจัยได้สรุปว่า การจัดตั้งหน่วยงานกลางระดับชาติในการทำหน้าที่ดูแลการประเมินคุณภาพมหาวิทยาลัยจะมีส่วนช่วยในการสะท้อนให้เห็นถึงระบบการประเมินคุณภาพ โดยจะต้องมีการตรวจสอบระบบการประเมินของมหาวิทยาลัยเป็นระยะเพื่อระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกเหนือไปจากนี้ ระบบของการประเมินนั้นจะต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำการประเมินตนเองและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการทำงานต่อไป โดยที่ระบบของการประเมินจะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์และลักษณะเฉพาะของแต่ละมหาวิทยาลัย และเสริมสร้างวัฒนธรรมด้านคุณภาพภายในเพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเหมาะสม ในส่วนของผู้ประเมินเองจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมและรวบรวมความรู้ต่างๆ เสริมสร้างความกระตือรือร้นในการประเมิน และสร้างความเป็นมืออาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความไม่แน่นอนและผลประโยชน์ที่ทับซ้อนกัน

ซารริโค; โรซา; และ โคเอลโล (Sarrio; Rosa; & Coelho. 2010) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโปรตุเกส โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในตอนกลางของโปรตุเกส จำนวน 103 โรงเรียน และเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลเพิ่มเติมผ่านทางศูนย์การศึกษาอีกจำนวน 33 โรงเรียน โดยได้ข้อมูลสมบูรณ์จำนวน 29 โรงเรียน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยเทคนิคที่ไม่อิงพารามิเตอร์ โดยผลที่ได้จะถูกไปเปรียบเทียบกับผลของการประเมินระดับชาติที่ประเมินไว้ก่อนหน้านี้ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดลำดับความสำคัญตามนโยบายการศึกษาของชาติที่เกี่ยวข้องกับการลดอัตราการออกกลางคันและเพิ่มอัตราการจบการศึกษา การดำเนินการของโรงเรียนไม่สัมพันธ์กับตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ขนาดของโรงเรียน ประเภทของโรงเรียน หรือการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหาร

คาร์โดโซ; โรซา; และ ซานโตส (Cardoso; Rosa; & Santos. 2013) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของนักวิชาการโปรตุเกส และความแตกต่างในการรับรู้ของนักวิชาการที่มีเพศ ความร่วมมือทางวินัย ประเภทของสถาบันอุดมศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานประเมินคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามออนไลน์แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) โดยข้อมูลที่ได้จะถูกจัดกระทำโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบสมมุติฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการโปรตุเกสมีแนวโน้มในการรับรู้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของการประเมินคุณภาพ เช่นเดียวกับการรับรู้ระบบการประเมินและรับรองคุณภาพที่ถูกออกแบบขึ้นใหม่ โดยการรับรู้นี้จะชัดเจนกว่าเล็กน้อยในนักวิชาการผู้หญิง นักวิชาการจากสถาบันโพลิเทคนิค สถาบันทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพและนักวิชาการที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพมาก่อน

อิคแฟน (Ikhfan Haris. 2013) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการประเมินการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาการประกันคุณภาพในปัจจุบันกลายเป็นศูนย์กลางของรูปแบบในระดับอุดมศึกษา เช่นเดียวกับการพัฒนาอื่นๆ ในประเทศอินโดนีเซีย การประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาเป็นหนึ่งในความกังวลหลักของรัฐบาลตั้งแต่ปี 1994 รัฐบาลอินโดนีเซีย จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการรับรองระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Badan Akreditasi Nasional Perguruan Tinggi: BAN-PT) ซึ่งมีภารกิจหลักและความรับผิดชอบในการประเมินคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศอินโดนีเซียและสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการการประกันคุณภาพภายนอก ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินในการดำเนินการภายในที่การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศอินโดนีเซีย โดยการใช้การประกันคุณภาพภายในเป็นการดำเนินกิจกรรมและแนวทางสำหรับการพัฒนาจากการประกันคุณภาพจากองค์การประเมินภายนอก สร้างระบบวัฒนธรรมเพื่อที่จะทำให้คุณภาพการศึกษาในประเทศอินโดนีเซียให้สูงขึ้น

เจน (Jan Kohoutek. 2014) ได้ทำการวิเคราะห์เครื่องมือแบบผสมผสานในการประกันคุณภาพ: คณะกรรมการรับการรับรองการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสาธารณรัฐเช็กและสโลวัก พบว่า

โปรแกรมของเซ็กและสโลว์ที่ได้รับการรับรองทำให้ภาระงานหนักมาก มีข้อจำกัดทางประสิทธิภาพ คณะกรรมการประเมินกิจกรรมยังเปิดเผยความไม่สอดคล้องกันของคำแนะนำและการนำไปปรับปรุงใช้ การวิเคราะห์เครื่องมือแสดงให้เห็นว่าผลกระทบของการประเมินผลในสถานที่ที่ได้รับการรับรองจะมีข้อจำกัดในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระยะยาวภายใน ผลการประเมินยังไม่ที่ก่อให้เกิดความสอดคล้องกันของระหว่าง CAC และ SAC เนื่องจากความแตกต่างจากการออกแบบที่โปรแกรมที่จะได้รับการรับรองการตรวจสอบคุณภาพส่งผลในกาตรวจสอบเป็นข้อถกเถียงกัน สำหรับวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพที่มีศักยภาพของเซ็กและสโลว์

พรชัย สินธุประสิทธิ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการดำเนินงานของวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร และอาจารย์ จำนวน 285 คนพบว่าคุณภาพการดำเนินงานของวิทยาลัยพลศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดีและผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพการดำเนินงานของวิทยาลัยพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างก็มีคุณภาพไม่แตกต่างกัน

คุณ พุดซ้อน (2548) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า 1) ครูและผู้บริหารมีความเห็นด้วยกับการดำเนินงานของ สมศ. อยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญในทุกด้าน 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินดีกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้านข้างต้น 3) ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความเห็นต่อการประเมินดีกว่าผู้ที่จบปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ส่วนด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกัน 4) ประสบการณ์ของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษาไม่มีผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา และ 5) ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีข้อเสนอแนะว่าผู้ประเมินควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ต้องเคยเป็นครูมาก่อน มีความเป็นกัลยาณมิตร รับฟังข้อมูลจากครูเพิ่มเติม ไม่ควรเรียกดูข้อมูลเอกสารมากเกินไป การรายงานผลควรให้ครูมีสิทธิโต้แย้งและรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่เป็นลายลักษณ์อักษรต้องรายงานต่อสถานศึกษาอย่างรวดเร็ว โดยจากการศึกษาในงานวิจัยในประเทศมีการสำรวจถึงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาพบปัญหาในการดำเนินการมาก

ศรีสุภางค์ หอมไกรลาส (2548) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้

กระบวนการบริหารคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming's Cycle) หรือวงจร PDCA มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Do) ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล (Check) และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Action) พบว่า 1) ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยที่สำรวจการดำเนินงานของสถานศึกษา

ดารณี ปัทธิสามะ (2550) ได้ศึกษารื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการควบคุมคุณภาพ ด้านการประเมินและรับรองคุณภาพ และด้านการตรวจสอบและการปรับปรุงคุณภาพ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารโดยรวม พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน หน่วยงานต่างกัน และ ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวม และ 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ไพสันต์ ศรีแปง (2550) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ใน 6 ด้าน ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร การพัฒนาระบบและกลไกในการควบคุมคุณภาพการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ การจัดทำฐานข้อมูลประกันคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายใน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และคณะที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บุคลากรซึ่งได้แก่ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 199 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Sheffe's test) ผลการวิจัย พบว่า

1. บุคลากรซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน ทุกด้านว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า

2.1 ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนาระบบและกลไกในการควบคุมคุณภาพ ด้านการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ด้านการจัดทำฐานข้อมูลประกันคุณภาพ และด้านการประเมินคุณภาพภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหาร และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมและเป็นรายด้าน ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหาร และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่างกับผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 10 - 20 ปี และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

2.4 ผู้บริหารและอาจารย์ที่สังกัดคณะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

สุดาวดี จตุรงควานิช (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพภายใน การวางแผนการประเมินผลภายใน การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง การใช้ประโยชน์จากรายงานการประเมินตนเองตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามสถานภาพของครู ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งของครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ

ค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One-way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพภายใน การวางแผนการประเมินผลภายใน การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง การใช้ประโยชน์จากรายงานการประเมินตนเอง โดยรวมและทุกขั้นตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมา

2. การเปรียบเทียบการดำเนินการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า แตกต่างกัน ประสิทธิภาพการทำงานพบว่า การวางแผนการประเมินผลภายใน การดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน แตกต่างกันและตำแหน่งของครู เมื่อจำแนกตามตำแหน่งของครูพบว่า การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพภายใน การวางแผนการประเมินผลภายใน การจัดทำรายงานประเมินตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยรัตน์ วงษ์กาญจนรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ รวมทั้งศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็น ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี จำนวน 366 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) ผลการวิจัย พบว่า

1. การดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ด้านการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้านการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม

ตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร และขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาในการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ได้แก่ ขาดความชัดเจนในการกำหนดอัตลักษณ์ โรงเรียนขาดจุดเน้นและจุดเด่นที่ชัดเจนไม่มีการกำหนดโครงการพิเศษที่ชัดเจนและงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่วนข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการอบรมให้แก่บุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการกำหนดอัตลักษณ์ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดจุดเน้นและจุดเด่นของโรงเรียนควรร่วมกันกำหนดโครงการพิเศษที่ส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษาอย่างชัดเจนและควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง ได้แก่ การรับรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและประสบการณ์การทำงานในสำนักหอสมุด

2. งานวิจัยที่สร้างและพัฒนาคุณภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการพัฒนาด้านแบบนวัตกรรมแล้วมีการทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์ ซึ่ง

สันติ งามเสริฐ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตรระยะสั้นสำหรับบุคลากรสายแพทย์ กองทัพอากาศ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบสำหรับการประเมินหลักสูตรระยะสั้นๆ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการ และ 3) ด้านผลผลิต ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หลักจำนวน 62 ตัว ตัวบ่งชี้เฉพาะจำนวน 53 ตัว ประกอบด้วยเกณฑ์ประเมิน 2 รูปแบบ ได้แก่ เกณฑ์ประเมินระดับตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินระดับคุณภาพคู่มือการใช้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้เกณฑ์ และแนวทางการประเมินหลักสูตรระยะสั้นสำหรับบุคลากรสายแพทย์ กองทัพอากาศที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 บท ผลการประเมินประสิทธิภาพผลคู่มือดังกล่าว พบว่า ผู้ทดลองใช้มีความพึงพอใจต่อคู่มือด้านอัตราประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุดและมีความพึงพอใจด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ทดลองใช้มีความเห็นสอดคล้องกันว่าคู่มือดังกล่าว น่าจะได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง

จตุพล ยงศร (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนายเรืออากาศ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนายเรืออากาศ ทั้ง 10 ด้าน ที่ผู้บริหารและอาจารย์ประจำของโรงเรียนนายเรืออากาศ เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้ประเมินคุณภาพการศึกษามีจำนวน

ทั้งสิ้น 98 ตัวบ่งชี้ 2) ผู้บริหารและอาจารย์ประจำของโรงเรียนนายเรืออากาศ เห็นว่าตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมีความเหมาะสมที่จะใช้ประเมินคุณภาพการศึกษารายด้านและโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ พบว่า เกือบทุกด้านและโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นตัวบ่งชี้ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ไม่พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ 3) คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายเรืออากาศเห็นว่าตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในรายด้านและโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จักรกฤษณ์ โปณะทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า 1) การประเมินหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2549 (ปรับปรุง พ.ศ.2551) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและอาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เห็นว่าตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ มีความเหมาะสมทั้ง 9 ด้าน รวมทั้งสิ้น 99 ตัวบ่งชี้ 3) ผู้บริหารและอาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีความเห็นว่าตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 9 ด้าน รวมทั้งสิ้น 99 ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีงานวิจัยที่พัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในองค์กรการศึกษา

ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องในมุมมองของสถาบัน ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากในหน่วยงานต่างๆ ของสถาบัน ได้แก่ 1) การกำหนดปรัชญา ปณิธาน ยังจำกัดเฉพาะผู้บริหาร หรือหัวหน้ากลุ่มงานเท่านั้น ยังขาดความมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ 2) ไม่มีระบบการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์และตัวชี้วัดที่เหมาะสม ยังขาดความชัดเจน คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ส่วนมากยังไม่เข้าใจหรือไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการรับทราบแผนกลยุทธ์ 3) ยังไม่มีการวางแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยแผนการอบรมจากสถาบันอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรอย่างแท้จริง 4) การเชื่อมโยงระหว่างระบบงานกับระยะเวลายังไม่ชัดเจน 5) การติดตามการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มักไม่ได้รับการตอบกลับจากหน่วยงานภายนอก 6) ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน โดยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและการวิจัย 7) ตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในบางตัวไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานของคณะหรือการดำเนินงานของสถาบัน 8) ทศนคติของบุคลากรมองว่าการใช้งาน

ระบบสารสนเทศที่ให้ข้อมูลสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้ง 9 องค์ประกอบนั้นเป็นภาระงานและไม่ให้ความสำคัญ 9) ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีหรือการวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานพัฒนาขึ้น ซึ่งแนวปฏิบัติที่ดี อาจต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้เห็นถึงข้อดี/ข้อเสียนำไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และหน่วยงานควรสร้างทีมงานที่สามารถพัฒนางานวิจัยด้านการประกันคุณภาพ โดยให้มีอาจารย์ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในทีมงาน เพื่อเปิดให้บุคลากรปรึกษาและทำความเข้าใจด้านการวิจัย และ 10) คณะที่เพิ่งเปิดใหม่ยังพบปัญหาในหลายๆ ด้าน เช่น ยังขาดความพร้อมทางทรัพยากร ทั้งคณาจารย์ สถานที่ในการปฏิบัติงานงบประมาณ เป็นต้น

โดยการสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีข้อบ่งชี้ของการศึกษาแบบกว้างๆ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางที่ทำการศึกษาในหัวข้อนี้เป็น 2 ประเด็นดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

1.1 มาตรฐานการอุดมศึกษา

1.2 มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์

1.3 มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู

2. แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาระดับของหลักสูตรการประกันคุณภาพการศึกษา

ภายใน ประกอบด้วย

2.1 ระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2.2 การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ในกลุ่มที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) และที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ทอภม) ภายใต้ชื่อ The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPTQA)

โดยวิธีการดำเนินการวิจัยให้สอดคล้องกับคำถามของการวิจัยที่ว่า ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี มีองค์ประกอบและในแต่ละองค์ประกอบมีตัวบ่งชี้อะไรบ้าง และตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างไร ผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของการดำเนินงานหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร

แนวคิดของการบริหารหลักสูตร

การดำเนินงานการบริหารหลักสูตร การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) จัดทำขึ้นภายใต้กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) และสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 – 2559) การจัดการศึกษาในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่รวดเร็วนี้ จึงจำเป็นต้องเตรียมทรัพยากรบุคคลให้รองรับต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถผลิตครูและบุคลากรทางพลศึกษาที่มีสมรรถนะเพื่อตอบสนองพัฒนาการของประเทศ (คณะพลศึกษา. 2556) การผลิตครูและบุคลากรทางพลศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศได้นั้น ต้องคำนึงถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ซึ่งกำหนดรายละเอียดไว้ 9 หมวด กับ 1 บทเฉพาะกาล รวม 78 มาตรา สำคัญตาม มาตรา 10 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาโดยยึดหลักการผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ครูและบุคลากรทางพลศึกษาควรมีสมรรถนะด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้ การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มีการบูรณาการความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมให้สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) มีความหมายกว้างแล้วแต่จะมีผู้ให้ความหมายไว้ว่าอย่างไร คำว่า หลักสูตร (Curriculum) มาจากภาษาละติน “Currere” หมายถึง “Running Course” แปลว่า เส้นทางที่วิ่งแข่ง ต่อมาได้นำศัพท์นี้มาใช้ในทางการศึกษาว่า “Running Sequence of Course or Learning

Experience” เป็นการเปรียบเทียบหลักสูตรกับสนามหรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งอันเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาในระดับใดหรือหลักสูตรใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องฟันฝ่าความยากของวิชาหรือประสบการณ์การเรียนรู้ตามระดับขั้นที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่นเดียวกับนักวิ่งที่ต้องวิ่งแข่งและฟันฝ่าอุปสรรคไปสู่ชัยชนะและความสำเร็จให้จงได้ (สุนีย์ ภูพันธ์. 2546)

ทาบา (Taba. 1962) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ตั้งจุดหมายไว้

กู๊ด (Good. 1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น
2. โครงสร้างของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอนซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความรู้จนจบชั้นเรียน หรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อเข้าเรียนต่อทางอาชีพต่อไป
3. กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถาบัน

โอลิวา (Oliva. 1992) ได้ให้นิยามคำว่าหลักสูตร หมายถึง ชุดวิชาหรือโปรแกรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนใช้ในการจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน รวมทั้งกิจกรรมนอกห้องเรียน การแนะแนว และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

อาร์มสตรอง (Armstrong. 2003) ได้ให้ความหมายเป็นการเฉพาะว่าหลักสูตร หมายถึง กระบวนการตัดสินใจและสร้างหลักสูตร ซึ่งมีเป้าหมายสำหรับการเตรียมการและการประเมินแผนการตัดสินใจที่จะพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะด้านความรู้และทักษะ ความหมายดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ 3 ปัจจัยหลักของหลักสูตร คือ การถ่ายโยงความรู้ กระบวนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และการสร้างการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูล ความรู้สารสนเทศใหม่ๆ

น้ำทิพย์ งามสุทธา (2547) ได้กล่าวว่าหลักสูตร หมายถึง เนื้อหาที่เป็นรายวิชาที่จัดหรือกำหนดขึ้นให้ผู้รับการศึกษาได้เรียนจนสำเร็จการศึกษา และยังหมายถึงมวลประสบการณ์ที่ทางสถานศึกษาจัดและกำหนดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนนอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นโครงการเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาหรือแผนการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย

ธนัท ธาตุทอง (2550) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง การบูรณาการศิลปะการเรียนรู้และมวลประสบการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามสิ่งที่สังคมคาดหวัง และมีการกำหนดแผนงานไว้ล่วงหน้า โดยสามารถปรับปรุง พัฒนาให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

วิรุฬห์ เกิดภักดี (2551) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งแสดงแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม ตามจุดหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

ศักดิ์ศรี ปาณกุล; และคนอื่นๆ (2553) กล่าวว่าหลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม และยังประกอบด้วยเอกสารตัวหลักสูตร คู่มืออาจารย์ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ ตลอดจนสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งยังรวมถึงกิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหลายในสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

นิตยา เปลื้องนุช (2555) กล่าวว่า นิยามหลักสูตรมีขอบเขตที่กว้าง แต่เพื่อใช้เป็นหลักยึดในการบริหารหลักสูตร ทั้งกระบวนการจึงขอสรุปความหมายของหลักสูตร 5 ประการโดยใช้เป็นตัวย่อว่า SOPEA ดังนี้

1. Curriculum as Subject Matter หลักสูตรคือ รายวิชา หรือเนื้อหาวิชาที่เรียน
2. Curriculum as Objectives หลักสูตรคือ จุดหมายปลายทางที่ผู้เรียนพึงบรรลุ
3. Curriculum as a Plan หลักสูตรคือ แผนตามโครงการที่เปิดโอกาสเรียนรู้ จัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่องเพื่อความเจริญของผู้เรียน
4. Curriculum as EXperience หลักสูตรคือ ประสบการณ์ทั้งปวงที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน
5. Curriculum as Educational Activities หลักสูตรคือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้ผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แนวทางในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยใช้เอกสารตัวหลักสูตร คู่มืออาจารย์ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ ตลอดจนสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งยังรวมถึงกิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหลายในสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนโดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นโครงการเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ

ความหมายของการบริหารหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler. 1964) ได้เสนอแนวคิดในการจัดหลักสูตรแบบหลักการเหตุผล (The Rational Curriculum Model) ว่าหลักสูตรควรมีองค์ประกอบครอบคลุมประเด็นสำคัญต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้บรรลุผลสำเร็จ

2. ประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งต้องจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

3. มวลประสบการณ์ที่จะทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีการประเมินผลว่าการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) กล่าวว่าการบริหารหลักสูตร หมายถึง การบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็นการเตรียมการ การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สมคิด บางโม (2545) ได้กล่าวว่า “การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เช่น ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม ค่านิยมหรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง เศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในและนอกสถานศึกษา”

สุรรัตน์ คำฟอย (2549) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการบริหารหลักสูตรไว้ว่า สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไปเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เช่น มีการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ มีการประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอกและมีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นประจำ

ฉวี ฦ ตะกั่วทุ่ง (2550: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมดูแล ส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผน การบริหารหลักสูตรจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดกิจกรรมการนำหลักสูตรไปใช้และมีการตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร

วัชราวลี วัชรวิงศ์ ฦ อยุธยา (2552: ออนไลน์) ได้กล่าวว่าการบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดการและการดำเนินการ การควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถาบันการศึกษาตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ในสถาบันการศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

รังสันต์ โยศรีคุณ (2556) การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยการใช้ทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่เหมาะสม โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ผู้สอน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าการบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผน การดำเนินงาน การควบคุมดูแล การประเมินผล โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยการใช้ทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่เหมาะสมให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

ทฤษฎีและแนวคิดของหลักการบริหารหลักสูตร

ทฤษฎีการบริหารหลักสูตร

หลักการบริหารตามทฤษฎี POSDCoRB

วีรสิทธิ์ ชินวัตร (2555: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงทฤษฎี POSDCoRB ว่าเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร คิดค้นโดย ลูเธอร์ กุลลิค และ ลินดัล เออร์วิค (L. Gulick; & L. Urwick. 1936) POSDCoRB คือ หลักในการบริหารจัดการองค์การที่ใช้กันทั้งในภาครัฐและเอกชน ที่ผู้มีอำนาจบริหารมีหน้าที่และบทบาทการบริหารอยู่ 7 ประการ คือ

P- Planning หมายถึง การวางแผน ได้แก่ การจัดวางโครงการและแผนงานต่างๆ ขึ้นมาไว้ล่วงหน้า

O-Organizing หมายถึง การจัดองค์การ ได้แก่ การแบ่งงาน การกำหนดส่วนงาน โครงสร้างขององค์การ การกำหนดตำแหน่งงานต่างๆ พร้อมกันกับอำนาจหน้าที่

S-Staffing หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับตัวบุคคลในองค์การ นับตั้งแต่การจัดอัตรา กำลัง การสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้งบุคคล การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เงินเดือน การโยกย้าย การพัฒนาบุคคลในองค์การเรื่อยไปจนกระทั่งการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง

D-Directing หมายถึง การอำนวยการ ได้แก่ การทำหน้าที่ในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ การออกคำสั่ง มอบหมายภารกิจการทำงานไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หลังจากนั้นต้องใช้ภาวะของการเป็นผู้นำในการกระตุ้นจูงใจคนให้ยอมรับในผู้บริหาร

Co- Coordinating หมายถึง การประสานงาน ได้แก่ การทำหน้าที่ในการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการแบ่งแยกออกไปเป็นส่วนงานย่อยๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถทำงานประสานสอดคล้องกัน และมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

R- Reporting หมายถึง การรายงาน ได้แก่การทำหน้าที่ในการรับฟังรายงานผล การปฏิบัติงานของบุคคลและหน่วยงานที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาได้รายงานมา การรายงานถือเป็นมาตรการในการตรวจสอบและควบคุมงานด้วย

B- Budgeting หมายถึง การงบประมาณ ได้แก่ หน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงินและการตรวจสอบควบคุมด้านการเงิน การบัญชีของหน่วยงานนั่นเอง
กรณีศึกษา: การนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

ในส่วนของการบริหารงานส่วนใหญ่มักจะเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารของสถานศึกษาหลักในการบริหาร ลำดับแรกครูต้องมีการวางแผน (Planning) เช่นในรายวิชานั้น ผู้สอนจะสอนเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง มีการจัดให้ในห้องเรียนนั้น (Organizing) หาหัวหน้าห้องหรือตัวแทนของผู้เรียนในแต่ละคาบ (Staffing) เพื่อเป็นผู้ช่วยอาจารย์ (Directing) ให้คอยควบคุมดูแลผู้เรียนคนอื่นๆ ช่วยเช็คชื่อ ประสานงาน (Coordinating) ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ติดตามเรื่องงานและเรื่องกิจกรรมอื่นๆ ที่ผู้สอนอาจจะมีการสั่งไปให้ (Reporting) การที่ผู้สอนสามารถใช้ผู้เรียนเป็นผู้ช่วยจะทำให้ผู้คุมมัดทางใจกับเพื่อนมากกว่า ทำให้ผู้เรียนที่ทำงานอย่างตั้งใจประกอบการทำงานเต็มความสามารถและทำด้วยความกระตือรือร้น

หลักการบริหารตามทฤษฎี PDCA

การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDAC) ตามแนวคิดของเดมมิง (Deming) ปัจจุบันจัดเป็นกระบวนการสากลที่ทุกคนทราบกันดี และถือเป็นเครื่องมือการบริหารที่จัดเป็นแกนร่วมของการบริหารที่หลากหลายบนพื้นฐานเดียวกัน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดของเดมมิงและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ (PDCA) ไว้ ดังนี้

เดมมิง (Deming, 1986) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

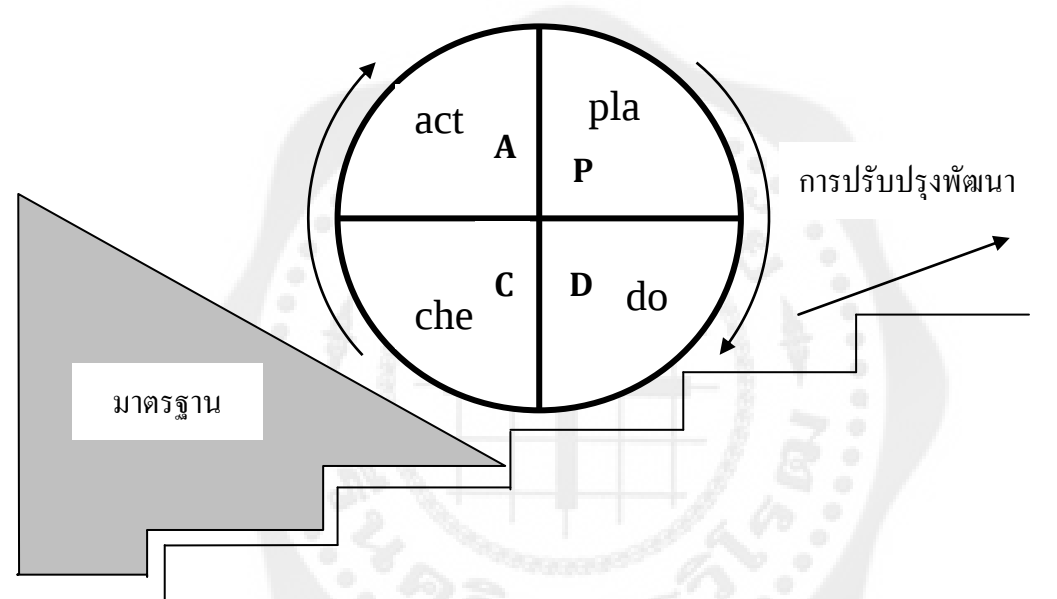
Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

วงจรคุณภาพกับการประยุกต์ใช้เพื่อบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ในช่วงของการปฏิรูปการศึกษา นวัตกรรมในการบริหารงานเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ เรื่องหนึ่งที่มีการนำเสนอมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพเป็นอย่างยิ่งก็คือกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) เนื่องจากวงจร คุณภาพเป็นทั้งปรัชญา นวัตกรรมและเป็นต้นธารภูมิปัญญา หรือเป็นศาสตร์ใหญ่ของ วงจรการ บริหารในปัจจุบัน กรมวิชาการ (2545) กล่าวว่า วงจรคุณภาพเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งนิยมนำมาใช้ในการ บริหารจัดการสถานศึกษาที่แสดงการทำงานที่สมบูรณ์เป็นระบบ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 วงจรคุณภาพ (PDCA)

ที่มา: กรมวิชาการ. (2545).

การดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA: plan do check act) เริ่มจากกำหนดเป้าหมายหรือ มาตรฐานของสถานศึกษา แล้ววางแผน (P) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด จากนั้นจึงดำเนินการตามแผน (D) ในขณะที่ดำเนินการก็ทำการตรวจสอบ (C) ว่าดำเนินการไปแล้วนำไปสู่เป้าหมายหรือไม่เพียงใด แล้วนำผล การตรวจสอบมาใช้แก้ไข ปรับปรุง (A) แล้ววางแผนให้การดำเนินงานในข้อต่อไปดีขึ้น ซึ่งการดำเนินการ ดังกล่าวจะต้องทำให้เป็นวงจรตลอดเวลา

หลักการบริหารตามทฤษฎีการบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) พูนเพิ่ม วารินทร์ (2554) กล่าวว่า การจัดการคุณภาพโดยรวมเป็นการเน้นคุณภาพทั่วทั้ง

องค์การเริ่มตั้งแต่ผู้จัดหาวัตถุดิบจนกระทั่งถึงลูกค้าเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการผลิตสินค้าและบริการที่มีความสำคัญต่อลูกค้า ความสำคัญของการจัดการคุณภาพโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจในการบริหารการปฏิบัติการที่ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการจะต้องระบุและตอบสนองในสิ่งที่ลูกค้าคาดหวัง สามารถนำมาพัฒนาเป็นแนวความคิด 6 ประการของการจัดการคุณภาพโดยรวมที่มีประสิทธิภาพได้แก่

1. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous improvement) การจัดการคุณภาพโดยรวมเป็นกระบวนการปรับปรุงที่ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งจะครอบคลุมตั้งแต่บุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ ผู้จัดจำหน่าย วัตถุดิบ และระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน โดยมีหลักปรัชญาพื้นฐานคือ ทุกๆ ขั้นตอนของการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ เป้าหมายสุดท้ายคือ ความสมบูรณ์แบบที่ไม่เคยได้รับแต่สามารถแสวงหาได้

2. การเพิ่มขีดความสามารถของพนักงาน (Employee empowerment) เป็นการให้พนักงานมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตจากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 85 ของปัญหาคุณภาพเกิดมาจากวัตถุดิบและกระบวนการผลิต ไม่ใช่ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่จะต้องออกแบบวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพตามที่ต้องการโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของพนักงานที่มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการผลิต และการดำเนินงาน รวมทั้งข้อบกพร่องของระบบ การกระจายความรับผิดชอบในเรื่องของคุณภาพไปยังพนักงานระดับปฏิบัติการพบว่าทำให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากเดิมที่เป็นลักษณะการสั่งการจากระดับบนลงสู่ระดับล่าง (Top-down directives)

3. การสร้างมาตรฐานเปรียบเทียบ (Benchmarking) เป็นการเปรียบเทียบมาตรฐานทางด้านผลิตภัณฑ์ การให้บริการ ต้นทุน และวิธีการปฏิบัติการ โดยคัดเลือกองค์กรที่มีผลการดำเนินงานเหล่านี้ดีที่สุดแล้วนำมาวัดดูประสงค์เพื่อที่จะสามารถกำหนดเป้าหมายสำหรับองค์กรในการเปรียบเทียบศักยภาพขององค์กร

4. ระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just-in-Time (JIT)) ปรัชญาเบื้องหลังของระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี คือ การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องและการมุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหา ระบบ JIT ถูกออกแบบมาเพื่อผลิตหรือส่งสินค้าให้ตรงกับความต้องการ

5. แนวความคิดของ ทากูชิ (Taguchi concepts) ปัญหาคุณภาพส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการออกแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตที่ไม่เหมาะสม แนวความคิด 3 ประการของทากูชิเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพทั้งสินค้าและกระบวนการผลิต ได้แก่

1. คุณภาพที่มีความคงทน (Quality robust)

2. การสูญเสียหน้าที่ด้านคุณภาพ (Quality Loss Function (QLF))

3. เป้าหมายด้านคุณภาพ (Target-oriented quality)

6. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการจัดการคุณภาพโดยรวม (Knowledge of TQM tools)

การเพิ่มขีดความสามารถของพนักงานจากการใช้วิธีการจัดการคุณภาพโดยรวม เป็นความพยายามอย่างต่อเนื่อง ทุกคนในองค์กรจะต้องได้รับการฝึกอบรมการใช้เทคนิคการจัดการดังกล่าว เครื่องมือ และเทคนิคการจัดการคุณภาพบทบาทของการตรวจสอบการทำให้มั่นใจว่า สินค้าที่ผลิตที่คุณภาพในระดับที่ต้องการนั้น การควบคุมกระบวนการผลิตเป็นสิ่งจำเป็น กระบวนการผลิตที่ดีจะมีความแปรปรวนน้อยจากมาตรฐานที่คาดหวัง งานของผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการคือ การตรวจสอบว่าระบบเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ การตรวจสอบเกี่ยวข้องกับการวัด การซึ่มีการสัมผัส การให้น้ำหนัก การทดสอบสินค้า ซึ่งบางครั้งอาจจำเป็นต้องทำลายสินค้าเพื่อตรวจสอบด้วย โดยมีเป้าหมายเพื่อค้นพบกระบวนการผลิตที่ไม่มีคุณภาพโดยทันที การตรวจสอบเป็นเพียงการค้นหาลักษณะบกพร่องซึ่งไม่ได้เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าแต่อย่างใด

ปราชญา กล้าผจญ; และ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2544) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารไว้ดังนี้

ทฤษฎี A ทศนะการจัดการของอเมริกา ที่เน้นการจ้างงานระยะสั้น มีความรับผิดชอบ และการตัดสินใจเฉพาะบุคคล โดยพนักงานไม่มีส่วนร่วมด้วย

ทฤษฎี J ทศนะการจัดการแบบญี่ปุ่น ที่เน้นการจ้างงานตลอดชีพ มีความรับผิดชอบ และการตัดสินใจร่วมกัน

ทฤษฎี Z ศึกษาการจัดการของญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา เป็นทฤษฎีการจัดการแบบผสมผสานระหว่างญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาที่มุ่งเน้นการจ้างงานตลอดชีพ ความรับผิดชอบเฉพาะของบุคคล และการตัดสินใจร่วมกัน

ทฤษฎีวัวสองตัว มนุษย์และสัตว์นั้น เมื่ออยู่ผู้เดียวเดียวโดด ไม่ต้องแข่งขันกับผู้อื่น ก็อยู่ไปตามสบาย เปรียบได้กับวัวตัวเดียว ที่เล็มหญ้ากินโดยลำพัง ก็กินช้า ๆ แต่เมื่อเห็นวัวอีกตัวหนึ่งเข้ามาใกล้ก็รู้สึกว่ามีคู่แข่ง เกรงหญ้าที่กินอยู่จะไม่พอ ต้องรีบกินเป็นการใหญ่ เกิดการแข่งขันเต็มที่ มนุษย์เราต้องการแข่งขัน เมื่อแข่งขันแล้ว ก็ต้องการเป็นผู้ชนะ

ทฤษฎีความเท่าเทียมกัน มุ่งเน้นที่หลักการในการจ่ายค่าตอบแทนแก่พนักงาน โดยยึดหลักว่า “งานเท่ากัน เงินต้องเท่ากัน” มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ทฤษฎีความเสมอภาค” โดยปกติมนุษย์ชอบเปรียบเทียบงานที่ตนเองกระทำ กับงานของผู้อื่นอยู่เสมอ จิตวิทยาเช่นนี้ ทำให้ร้ายขายอาหารต้องระมัดระวังในการเสิร์ฟอาหารที่มองเห็นขนาด ชิ้นส่วนของอาหารด้วย เช่น สด็ก เมื่อเสิร์ฟลูกค้าจะมองว่าที่ตนเองได้รับกับที่เพื่อนได้รับชิ้นไหนเล็กใหญ่กว่ากัน หากได้ชิ้นเล็กก็จะโวยวายหากได้ชิ้นใหญ่กว่าก็พึงพอใจ

ทฤษฎีแห่งความยุติธรรม มีเนื้อหาว่า การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรมนั้น จะต้องอยู่ที่พื้นฐานบนมาตรฐานของความเท่าเทียมกัน ความยุติธรรม และความไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

ทฤษฎีแห่งสิทธิ คาดหมายว่าการตัดสินใจที่มีจริยธรรมมากที่สุดนั้นก็คือ การตัดสินใจซึ่งมุ่งรักษาสีทธิของบุคคลที่จะได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจนั้น

ทฤษฎีการตัดสินใจ วิเคราะห์การจัดการที่มุ่งเน้นไปที่การหาทางเลือกตัดสินใจตามสถานการณ์ ตามวิธีการตัดสินใจ

ตัวแบบการตัดสินใจแนวคลาสสิก ยึดหลักการหาข้อมูลและการใช้เหตุผลอย่างสมบูรณ์ หาประโยชน์สูงสุดสำหรับทางเลือก

ตัวแบบการตัดสินใจแนวบริหาร คำนึงถึงการนำเอาผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ

แนวคิดของหลักการบริหารหลักสูตร

ซูศรี สุวรรณโชติ (2542) ได้กล่าวถึงงานการบริหารและบริการหลักสูตรไว้ว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร รวมทั้งการบริการเกี่ยวกับสื่อต่างๆ และวัสดุหลักสูตรผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา จึงต้องมีความเข้าใจสามารถให้ความรู้แก่ผู้สอนและถือเป็นหน้าที่ในการจัดวัสดุหลักสูตร สื่อ พร้อมกับการติดตามประเมินผลประสานงานด้านหลักสูตรที่นำไปใช้ ส่วนของหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสาขาวิชา บุคคลกลุ่มนี้มีความใกล้ชิดกับหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษามากขึ้น ต้องทำการศึกษาหลักสูตรในแต่ละหมวดวิชา พัฒนาผู้สอน กำกับดูแลให้ครูใช้หลักสูตรตามที่กำหนด วางแผนและจัดทำแผนการเรียน จัดหาสื่อและวัสดุหลักสูตร ในส่วนของครูผู้สอน ถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลสูงสุด ครูจึงต้องรับการจัดเตรียมให้พร้อม เพื่อการใช้หลักสูตรได้อย่างบรรลุเป้าหมายสูงสุดและบุคลากรอื่นๆ หมายถึง ผู้ปกครอง ผู้เรียน วิทยากรประจำท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ในมุมมองของงานบริหารและบริการหลักสูตร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวถึงการดำเนินการบริหารหลักสูตรมีงานหลัก 3 ลักษณะคือ

1. การบริหารและบริการหลักสูตร ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร ในการจัดครูเข้าสอนโดยต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถความสนใจความถนัด และประสบการณ์ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนเพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุดสถานศึกษาต้องมีการบริการวัสดุหลักสูตรได้แก่ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ความสะดวกและช่วยเหลือครู ให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการบริการหลักสูตรภายในโรงเรียนซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริการห้องสอนวิชาเฉพาะ บริการเกี่ยวกับ

ห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน บริการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลและการแนะแนว เป็นต้น

2. การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ ซึ่งบางลักษณะอาจจะทำการปรับหลักสูตรให้เป็นระบบมีกฎเกณฑ์ซึ่งทำโดยกรรมการหรือครูผู้สอนแต่ละคนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและความสามารถของผู้ใช้หลักสูตรนั้น นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงและยังประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนการสนับสนุนในเรื่องอาคารสถานที่ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการเรียนการสอน เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีปริมาณและคุณภาพของอาคารสถานที่แตกต่างกันผู้บริหารจำเป็นต้องวางโครงการและแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เหมาะสมโดยจะต้องสำรวจ ศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบแล้วจึงวางแผนว่าควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุผลตามเจตนารมณ์หรืออุดมการณ์ของหลักสูตรที่กำหนด

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2547: ออนไลน์) กล่าวว่า การทำความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจนและถูกต้องถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยมีหลักและแนวคิดที่สำคัญ 9 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนงานหลักสูตร ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านของการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกโรงเรียนจะมีทั้งหลักสูตรใหม่และหลักสูตรเก่า หลักสำคัญในการบริหารหลักสูตรคือ จะต้องทำให้ผู้เรียนสูญเสียประโยชน์น้อยที่สุด เพราะฉะนั้นจะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนหลักสูตรให้น้อยและสั้นที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดีต้องจัดระบบให้ดีมีข้อมูลที่ชัดเจน และตระเตรียมทุกอย่างให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. การจัดระบบข้อมูลสถานศึกษา นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารหลักสูตร ระบบข้อมูลโรงเรียนประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. หลักสูตร - ระบบการสร้างหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการประเมินผล
2. การบริหารจัดการ - มีข้อมูลด้านผู้เรียน ผู้สอน ว่ามีความพร้อมหรือไม่เพียงใด
3. ระบบข้อมูล - ครูอาจารย์ นักเรียน บุคลากร ผู้รู้ในชุมชน อาชีพในพื้นที่
- 4) การวางแผนกลยุทธ์ 3-5 ปี - แสดงถึงวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการ

ปฏิบัติงาน

5. ระบบงบประมาณ - การบริหารงบประมาณจะต้องมีความชัดเจนตรวจสอบได้ มุ่งผลงาน และ เพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญ

6. การพัฒนาการเรียนรู้ - สื่อและข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล การศึกษาอบรมของครู

7. ระบบช่วยเหลือ - มีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำแนกเด็กเก่ง เด็กปกติ และ เด็กด้อยโอกาส เพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างสอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละกลุ่ม

8. บริหารบุคคล - ข้อมูลเกี่ยวกับครูอาจารย์ ทั้งในด้านการศึกษา การอบรม การจัดหา บรรจุ และเลิกจ้าง เพื่อช่วยในการพัฒนาครูให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่

9. การประเมินภายใน - จัดเตรียมข้อมูลการพัฒนาหลักสูตร บุคลากร และ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

3. เอกสารหลักสูตร จะต้องชี้แจงการสอนอย่างถูกต้อง ชัดเจนและทันสมัย เอกสารประกอบหลักสูตรและรายวิชาที่ละเอียดประณีต จะช่วยให้การบริหารหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถติดตามการทำงานได้อย่างใกล้ชิดและเป็นขั้นเป็นตอน

4. ครูอาจารย์มีคุณภาพ เข้าใจหลักสูตรอย่างดี เมื่อครูเป็นผู้เขียนหลักสูตรเองแล้วย่อมจะทำให้การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในห้องเรียนได้

5. ผู้เรียนมีความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานและคุณธรรม ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมระบบข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน โดยครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนทุกๆ ด้าน

6. มีทรัพยากรสนับสนุนที่ดีและเพียงพอ การบริหารการศึกษาในอนาคตอันใกล้เป็นการกระจายอำนาจในหลายๆ ด้าน ท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรในการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การระดมทรัพยากรจะต้องกระทำอย่างหลากหลายและกว้างขวางขึ้น

7. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีและมีประสิทธิภาพ ในหลักสูตรการศึกษาจุดเน้นอีกเรื่องหนึ่งคือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะมีสอดแทรกอยู่เป็นระยะๆ ตลอดเวลาบทบาทในเรื่องนี้ ไม่ใช่ภาระหน้าที่ของครูคนใดคนหนึ่ง แต่ครูทุกคนจะมีบทบาทเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวได้ โดยเฉพาะครูที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก

8. มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ ทุกจุดทุกมุมของสถานศึกษา และชุมชน เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ไม่ใช่จะต้องเรียนจากตำราอย่างเดียว หากครูเข้าใจก็จะสามารถดึง

ประสบการณ์ ของผู้เรียนเข้ามาสู่กระบวนการเรียนรู้ได้ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความเอาใจใส่อย่างสูงจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น การจัดแสดงนิทรรศการหรือข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในสถานศึกษา หากทำให้เป็นปัจจุบันและให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำ ก็จะเป็นกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กได้อีกแหล่งหนึ่ง เช่น นำผลงานของเด็กที่ดีเด่นมาแสดง ทั้งด้านศิลปะหรือในโรงอาหาร ติดป้ายให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับโภชนาการ เป็นต้น

9. มีระบบการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรายวิชาจะต้องมาพูดคุยกันในแต่ละภาคการศึกษา และทุกสิ้นปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาก็จะต้องจัดการประเมินผล ดูภาพรวม และเขียนรายงานออกมา เป็นการประเมินภายในในตัว เป็นการทำงานที่ผลการปฏิรูปการเรียนการสอนจะไปสู่ตัวผู้เรียนโดยตรง และควรเน้นการประเมินตามสภาพจริงระบบบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีจึงต้องเป็นระบบที่มีคุณธรรม อันเป็นคุณสมบัติที่ดีทางจิตใจ มีความรับผิดชอบ ต่อการจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด เมื่อนำไปประพฤติปฏิบัติจริง ถือได้ว่ามีจริยธรรม มีการควบคุมกาย วาจา อันเป็นศีลธรรมของผู้สอน ทำให้เกิดความชอบธรรมในการจัดการเรียนการสอน และทุกคนทุกฝ่ายจะต้องมีความสมานฉันท์ ช่วยกันทำงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน เติบโตผู้เรียนในทุกๆ ด้านเมื่อประกอบกับโรงเรียนมีโครงสร้างและทำงานอย่างมีคุณภาพ ก็จะทำให้โรงเรียนเป็นระบบที่มีปัญญาเป็นพื้นฐานสามารถเรียนรู้ และปรับตัวได้ต่อการพัฒนาหลักสูตร

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) การบริหารหลักสูตรและบริการหลักสูตร หมายถึง หน่วยงานบริการหลักสูตรส่วนกลางของคณะพัฒนาหลักสูตรจะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรเพื่อใช้หลักสูตรและการบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร ส่วนงานบริหารและบริการหลักสูตรในระดับท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ สถานศึกษาก็จะเกี่ยวข้องกับการจัดบุคลากรเข้าสอนตามความถนัดและความเหมาะสม การบริหารและการบริการหลักสูตรในโรงเรียนจะประกอบด้วย

1. การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน หมายถึง การจัดและดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาและกลวิธีการใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ รวมทั้งสามารถพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรโดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษาแต่ละแห่ง การจัดครูเข้าสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสดำเนินการด้วยศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

2. การบริหารวัสดุหลักสูตร วัสดุหลักสูตรที่กล่าวถึงได้แก่ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้นเพื่อความสะดวก และช่วยเหลือครูให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง งานบริการหลักสูตรจึงเป็นภารกิจของหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร

จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการบริหารและบริการสื่อหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ถึงมือผู้ใช้ในสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างครบถ้วนและทันกำหนด

3. การบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษา การจัดบริการหลักสูตรภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริการห้องสอนวิชาเฉพาะบริการเกี่ยวกับห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน บริการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล และการแนะแนว เป็นต้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรอำนวยความสะดวกในการจัดทำหรือจัดหาแหล่งวิชาการต่าง ๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายนอกสถานศึกษาอีกด้วย

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ ได้มีการกำหนดการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครู ต้องกำหนดให้การผลิตครูเป็น “วาระแห่งสถาบัน” (Campus Agenda) มิใช่เป็นของคณะใดคณะหนึ่ง โดยมีคณะกรรมการครูศึกษา (Teacher Education Board) ระดับสถาบันทำหน้าที่ประสานให้ทุกคณะ/สาขาวิชา ร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อการผลิตครูที่มีคุณภาพ
2. สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาอาจารย์ทั้งด้านวิชาการและวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตอย่างน้อยตามที่กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประกาศหลักเกณฑ์การพัฒนาอาจารย์อย่างชัดเจน
3. สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยให้เพียงพอที่จะจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งอาจประสานกับสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ
4. สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตรนั้นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554)

มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู

เพื่อให้การผลิตครูของทุกสถาบันในประเทศไทยมีมาตรฐานเท่าเทียมกับคณะกรรมการคุรุสภา (2557) จึงกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์การรับรอง การขอรับการรับรองและการติดตามผลการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา โดยมีมาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู ดังนี้

1. กระบวนการคัดเลือกนิสิตนักศึกษา

1.1 มีการกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เน้นการสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงเข้าศึกษา

1.2 มีการคัดเลือกหรือสอบคัดเลือก โดยการสอบข้อเขียนและ/หรือการสอบสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ

2. จำนวนนิสิตนักศึกษา

2.1 มีการรับนิสิตนักศึกษาตามแผนการรับที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และแผนความต้องการกำลังคนในวิชาชีพในระยะยาว

2.2 มีการรับนิสิตนักศึกษาสอดคล้องกับจำนวนคณาจารย์

3. คณาจารย์

3.1 คณาจารย์ประจำหลักสูตรมีจำนวนและคุณสมบัติตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3.2 มีการแต่งตั้งคณาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยมีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน

3.3 คณาจารย์ผู้สอนรายวิชาซึ่งมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี

3.4 คณาจารย์ผู้สอนมีจำนวนและคุณสมบัติตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3.5 คณาจารย์นิเทศก์มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโท (กรณีหลักสูตร ป.ตรี) และไม่ต่ำกว่า ป.เอก (ในกรณีหลักสูตรป.โท/เอก) ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ในกรณีที่มีประสบการณ์ไม่ได้ตามมาตรฐาน ให้ใช้การนิเทศร่วมกับผู้ที่มีประสบการณ์ตามมาตรฐาน

3.6 คณาจารย์นิเทศก์มีจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกิน 1:10

3.7 ผู้ควบคุมและผู้สอบวิทยานิพนธ์มีจำนวนและคุณสมบัติตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3.8 ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารพี่เลี้ยง มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ตรงกับการปฏิบัติการสอน หรือการบริหาร

4. ทรัพยากรการเรียนรู้

4.1 ห้องเรียน

1) มีสภาพห้องเรียนที่เหมาะสม เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

4.2 ห้องปฏิบัติการ

1) มีห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมกับสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศห้องปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ

2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

3) มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียน

การสอนปกติ

4.3 ห้องสมุด

1) มีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการในสาขาวิชาที่เปิดสอนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

2) มีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ

3) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

4.4 สิ่งแวดล้อม มีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานบัณฑิต

5. การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน

5.1 การบริหารหลักสูตร

1) มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

1.1) องค์ประกอบครอบคลุมบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.2) มีคุณสมบัติตรงกับหลักสูตรที่รับผิดชอบ

2) มีการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการอย่างชัดเจน ได้แก่

2.1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร

2.2) การประเมินการเรียนรู้

2.3) การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร

2.4) การกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.5) การรายงานผลการปฏิบัติงาน

3) มีการประเมินและพัฒนาอาจารย์อย่างเป็นระบบ

5.2 การบริหารการเรียนการสอน

- 1) มีการจัดทำประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
- 2) มีการจัดการเรียนการสอนตามข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศ ที่สถาบันกำหนด
- 3) มีการจัดการเรียนการสอนครบตามคำอธิบายรายวิชาหรือรายละเอียดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมง ตามที่หลักสูตรกำหนด
- 4) มีการนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงประมวลรายวิชาหรือรายละเอียดรายวิชาอย่างต่อเนื่อง

5.3 การจัดการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา การฝึกปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา การบริหารการศึกษา

- 1) สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่รับนิสิตนักศึกษาต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด
- 2) สถานศึกษาหรือหน่วยงานมีการจัดครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารพี่เลี้ยง ที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ตามที่คุรุสภากำหนด
- 3) มีการจัดหรือแต่งตั้งคณาจารย์นิเทศตามที่คุรุสภากำหนด

5.4 การจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครู เสริมความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

- 1) มีคณะกรรมการบริหารกิจกรรม
- 2) มีโครงการตลอดหลักสูตร โดยจัดเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
- 3) มีการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการเข้าร่วมกิจกรรม
- 4) มีการประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นระบบ
- 5) มีสมุดบันทึก หรือระเบียบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมและใช้ในการพิจารณาอนุมัติการสำเร็จการศึกษาควบคู่กับระเบียบผลการเรียนรายวิชา

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

- 6.1 มีคณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 6.2 มีระบบและแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
- 6.3 มีรายงานการประกันคุณภาพการศึกษา

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรี (5 ปี)

1. จำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า 160 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเฉพาะด้าน ไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต

3.1 วิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 46 หน่วยกิต (รายวิชา ไม่น้อยกว่า 34 หน่วยกิต ปฏิบัติการสอน ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต)

3.2 วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 78 หน่วยกิต (ถ้าเป็นวิชาเอกคู่ ไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 39 หน่วยกิต)

4. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

หลักสูตรพลศึกษา

พลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพ มีเป้าหมายเพื่อการสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัวและชุมชนให้ยั่งยืน ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและเยาวชนของชาติให้มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นพลศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเพื่อการมีวิถีชีวิตที่มีความสุข (ชัชวาลย์ มาอยู่วัง. 2548; และวาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2553) วิชาพลศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรทางการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เจริญงอกงามและมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมโดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่เลือกแล้ว เป็นสื่อการเรียนรู้และพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง กล้าคิด กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหา เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548) กล่าวว่า วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ซึ่งจะแตกต่างจากวิชาอื่นๆ ในเรื่องของวิธีการสื่อความที่นำกิจกรรมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬามาเป็นสื่อกลางการเรียนรู้และพัฒนา ผู้เรียนวิชาพลศึกษาจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์อย่างมาก เพราะพลศึกษาเกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ วิชาพลศึกษายังมีส่วนทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่ดีมีน้ำใจนักกีฬา ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชากรในประเทศ ทางกรมแพทย์เชื่อว่า การที่นักเรียน ได้เรียนวิชาพลศึกษานั้นทำให้สมองปลอดโปร่ง ได้เปลี่ยนบรรยากาศจากการที่เรียนเคร่งเครียดจากเรียนวิชาสามัญ ยิ่งกว่านั้นร่างกายคนเราต้องการความเคลื่อนไหว หากได้ดำเนินอย่างถูกวิธีถูกหลักวิชาการ จะทำให้ร่างกายเกิดความแข็งแรงสมบูรณ์ จิตใจแจ่มใสเข้มแข็ง มีสภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง ส่งผลดีทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการทำงานและการเรียนรู้ของสมองในหลาย ๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะร่างกายกับจิตใจของคนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ความเชื่อนี้มีมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณว่า “Men sane in Copore sanoor, A sound mind in a sound body” หรือจิตใจที่แจ่มใสย่อมอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ศาสตร์ทางด้านพลศึกษา โดยมากจะถูกจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการผลิตบัณฑิตออกไปสู่วิชาชีพครูหรือบุคลากรทางการศึกษาก่อนประจำการ รวมทั้งการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการสำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยหรือการเรียนรู้ที่ไม่เป็นทางการ การจัดการศึกษาในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยวิชาครูและวิชาเอกที่จะสอนทั้งในด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการเชื่อมโยงและบูรณาการกับสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งศาสตร์ทางพลศึกษาก็จัดอยู่ในกลุ่มวิชาเหล่านี้เช่นเดียวกัน เพื่อทำหน้าที่สร้างเสริมและพัฒนาบุคคลทุกช่วงวัยตั้งแต่วัยเรียนจนไปถึงวัยทำงานให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศชาติให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติจากการให้การศึกษากับบุคคล เพื่อสร้างและพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ดี คนเก่ง ไปสู่คนที่มีความสุขในการเป็นพลเมืองและพลโลก ทั้งนี้เพื่อพร้อมรับกับการเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายในประเทศและสังคมโลก ด้วยความสำคัญดังกล่าวทำให้วิชาชีพครูถูกยกย่องให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตโดยมีมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นตัวกำกับทำให้ครูจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อให้บุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูนี้ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับผู้เรียน ตลอดจนในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนด้วยการอบรมบ่มนิสัยให้แก่เยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนทั่วประเทศ ในการผลิตบัณฑิตครูสาขาวิชาพลศึกษาก็เช่นเดียวกันที่ต้องอยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการร่วมคิด ร่วมลงมือทำด้วยการมีจิตอาสาให้กับคนในชุมชนและในสังคม อันจะนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมในการหล่อหลอมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน อย่างเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน เพื่การดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ บัณฑิตครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง ในการสร้างคน สร้างชาติ โดยการพัฒนาศึกษาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนของประเทศ หลักสูตรนี้จำเป็นต้องสร้างให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับนโยบายและแผนการศึกษาชาติในส่วนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ที่ปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 ระบุว่า สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่การดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน โดย พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม และกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา (คณะพลศึกษา, 2556)

มาตรฐานผลการเรียนรู้วิชาเอกพลศึกษา

1. **ด้านคุณธรรมจริยธรรม** คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครูสอนพลศึกษา

2. **ด้านความรู้** บุรณาการของความรู้พลศึกษาที่ครอบคลุมไม่น้อยกว่าหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ปรัชญา แนวคิดและหลักการทางพลศึกษา

2.2 การบริหารพลศึกษาและการบริหารโปรแกรมพลศึกษา

2.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับร่างกายมนุษย์

2.4 ลักษณะและการทำหน้าที่ของอวัยวะระบบต่างๆ

2.5 สรีรวิทยา

2.6 การออกกำลังกายที่มีผลต่อระบบของร่างกาย

2.7 หลักการฝึกและการออกแบบโปรแกรมการฝึกกีฬา

2.8 การประยุกต์กายวิภาค สรีรวิทยา และหลักกลศาสตร์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการเคลื่อนไหวของร่างกาย

2.9 เทคนิคและทักษะกีฬา

2.10 กิจกรรมพลศึกษา

3. **ด้านทักษะทางปัญญา** การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและนำความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องในศาสตร์สาขาพลศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาการพัฒนาผู้เรียน และการวิจัยต่อยอดองค์ความรู้ มีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานอย่างมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการสอนพลศึกษา

4. **ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ** มีความไวในการรับรู้ความรู้สึของผู้เรียนพลศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เอาใจใส่ในการรับฟัง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีความรับผิดชอบ

5. **ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ** มีความไวในการวิเคราะห์สรุปความคิดรวบยอด ข้อมูลข่าวสารด้านพลศึกษาจากผู้เรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สามารถสื่อสาร มีดุลยพินิจในการเลือกใช้ และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

6. **ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้**

6.1 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์

6.2 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับผู้เรียนที่หลากหลายที่มีความสามารถพิเศษ ที่มีความสามารถปานกลาง และที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม

6.3 มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกพลศึกษาอย่างบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

1. มีคุณธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาการ วิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
2. มีความอดทน ใจกว้างและมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการทำงานร่วมกันกับผู้เรียนและผู้ร่วมงานทุกกลุ่ม
3. มีความรอบรู้และมีความสามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎี และระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างความรู้ใหม่
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งโดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมและปฏิบัติได้
5. มีความสามารถในการพิจารณาแสวงหา และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการ วิชาชีพและสังคมอย่างมีเหตุผลที่สมเหตุสมผล โดยการบูรณาการศาสตร์แบบสหวิทยาการ และพหุวิทยาการเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน
6. มีความสามารถในการติดตามพัฒนาการของศาสตร์ทั้งหลาย และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสมรรถนะของตนอยู่เสมอ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ความหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF: HEEd) หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ การเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิภาพการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถ

ผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นิสัยพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์มี 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม
2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้ง การพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ (Domain of Psychomotor Skills) ประกอบด้วย หมายถึงการมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์ การมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาเหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ อย่างมีนวัตกรรม การมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาที่สอนอย่างบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554)

แนวคิดของการประกันคุณภาพหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

การประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกันและเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนามาว่ามีมาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาจึงสร้างแนวคิดของการประกันคุณภาพหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติดังนี้ (คณะพลศึกษา. 2556)

1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1.1 จัดให้มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อกำกับทิศทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการผลิตครู

1.2 จัดให้มีคณะกรรมการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาชีพครู เพื่อกำกับดูแลคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะและคณะร่วมผลิต

1.3 จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษา ระดับปริญญาตรี ประจำคณะ เพื่อให้การดำเนินงานทางด้านการศึกษาและการบริหารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) ระดับปริญญาตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

1.4 จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่ดูแล รับผิดชอบการบริหารจัดการการเรียน การสอนให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรและมาตรฐานวิชาชีพครู

1.5 จัดให้มีคณะกรรมการประสานงานรายวิชา ทำหน้าที่กำกับและติดตาม จัดทำ มคอ.3-7 วางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ผู้สอน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน และติดตามประเมินผลรายวิชาที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

1.6 มีการประกันคุณภาพภายในและรายงานผลการประกันคุณภาพภายในต่อสถาบัน มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ควรมีอย่างน้อย 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

1.6.1 มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิฯ

1.6.2 มีการวางแผนการดำเนินการหลักสูตรก่อนจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) จัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2
- 2) จัดทำรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบ มคอ. 3
- 3) จัดทำรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ. 4

1.6.3 มีการดำเนินการตามแผนและการจัดทำรายงานผล ดังนี้

- 1) รายงานผลการดำเนินการรายวิชา ตามแบบ มคอ. 5

2) รายงานผลการดำเนินการประเมินการณัภาคสนาม ตามแบบ มคอ. 6

3) รายงานผลการดำเนินการหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7

1.6.4 มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล การเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา

1.6.5 มีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิฯ

2. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน

2.1 การบริหารงบประมาณ คณะ/หลักสูตรจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณ เงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่าง เพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ด้วยตนเองของนิสิต

2.2 ทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิม ใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ (เช่น หนังสือ ตำรา สื่อการเรียนรู้อเอกสาร อุปกรณ์การเรียนการสอนรวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น) ตามสาขาวิชา คณะ ศึกษาศาสตร์และคณะร่วมผลิต สำนักหอสมุดกลางสำนักสื่อและเทคโนโลยี สำนักคอมพิวเตอร์ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพในเครือข่าย ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

2.3.1 ให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเสนอรายชื่อหนังสือ สื่อ และตำรา ไปยังแหล่งค้นคว้าทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย

2.3.2 จัดสรรงบประมาณและสนับสนุนการผลิตเอกสาร ตำรา และสื่อการเรียน การสอน

2.3.3 จัดระบบการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

2.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

2.4.1 ประเมินความเพียงพอจากผู้สอน ผู้เรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.4.2 จัดระบบติดตามการใช้ทรัพยากร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมิน

3. การบริหารคณาจารย์

3.1 การรับอาจารย์ใหม่ การคัดเลือกอาจารย์ใหม่ให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้อาจารย์ใหม่ต้องมีคุณวุฒิที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

3.2 การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้สอนจะต้องปรับปรุงร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผลและให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการ

ปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือ หาแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และได้บันทึกเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

3.3 คณาจารย์ที่สอนบางเวลาและคณาจารย์พิเศษ ในกรณีที่มีคณะศึกษาศาสตร์และคณะร่วมผลิตมีอาจารย์ประจำไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน ให้แต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ โดยพิจารณาคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ ที่สอดคล้องกับรายวิชา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

4. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

4.1 การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ให้มีบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ เพื่อทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานของหลักสูตรระหว่างคณะศึกษาศาสตร์ คณะร่วมผลิต และโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์ โดยมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

4.2 การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน จัดให้มีการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มทักษะความรู้และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในด้านต่างๆ อย่างน้อยคนละ 1-2 ครั้งต่อปี

5. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนิสิต

5.1 การให้คำปรึกษาด้านวิชาการและอื่นๆ แก่นิสิต

5.1.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาใน การลงทะเบียน การเรียน การร่วมกิจกรรม การปรับตัว การพัฒนาทักษะชีวิต การปฏิบัติตนในระหว่าง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และอื่นๆ

5.1.2 มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำโครงการในการทำกิจกรรมของนิสิต

5.2 การอุทธรณ์ของนิสิต

5.2.1 นิสิตสามารถยื่นคำร้องเพื่อขออุทธรณ์ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสอบ ผลคะแนนและวิธีการประเมินผล

5.2.2 จัดช่องทางรับคำร้องเพื่อการขออุทธรณ์ของนิสิต

5.2.3 จัดตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาการอุทธรณ์ของนิสิต

6. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

6.1 มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตทุกปีเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตร

6.2 มีการสำรวจการได้งานทำของบัณฑิตทุกปี

6.3 มีการสำรวจเพื่อประเมินความต้องการของตลาดงาน สังคม

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
(1) คณาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และ ทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร
(2) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาขา (ถ้ามี)
(3) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการ เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา
(4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการ ดำเนินการของประสบการณ์ ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิด สอนให้ครบ ทุกรายวิชา
(5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.3 ภายใน 60วัน หลังสิ้นสุดปี การศึกษา
(6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิต/นักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของ รายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา
(7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7ปีที่แล้ว
(8) คณาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้าน การจัดการเรียนการสอน
(9) คณาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
(10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนา วิชาการ และหรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
(11) ระดับความพึงพอใจของนิสิต/นักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อ คุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่ น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
(12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

ทั้งนี้ เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ 1-5 จากตารางตัวบ่งชี้การดำเนินงานและอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ขั้นตอนการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชาต่าง ๆ ในแต่ละระดับคุณวุฒิ มาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชา เป็นส่วนหนึ่งของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นกลไกในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขา/สาขาวิชานั้นๆ ผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิตมีความสำคัญในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากบัณฑิตจะต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขา/สาขาวิชาหนึ่งอย่างน้อยต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่สังคมได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการทำงานตามสาขา/สาขาวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระทรวงศึกษาธิการจึงได้สนับสนุนการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชาต่างๆ มาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชานี้ ให้หลักประกันมาตรฐานผลการเรียนรู้ของทุกหลักสูตรที่ดำเนินการตามแนวคิดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒินี้ และเป็นประโยชน์ในการให้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขา/สาขาวิชา และให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจแก่ผู้เรียนที่สนใจเข้าศึกษาในสาขา/สาขาวิชา ผู้ต้องการใช้บัณฑิตและผู้ประเมินหลักสูตร มาตรฐานคุณวุฒิของสาขา/สาขาวิชา หมายถึง กรอบที่กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิของสาขา/สาขาวิชาหนึ่ง ซึ่งจะกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตในสาขา/สาขาวิชานั้น ปริญา และองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาที่จำเป็นจะต้องมีในหลักสูตรสาขา/สาขาวิชาและระดับคุณวุฒินั้นๆ เพื่อเป็นหลักประกันว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในสาขา/สาขาวิชาและระดับคุณวุฒิเดียวกันจะมีผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนด ในขณะเดียวกันมาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชาจะเปิดกว้างและส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มีโอกาสบรรจุเนื้อหาวิชาในส่วนที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระ เหมาะสม และตรงกับความต้องการหรือเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน ซึ่งจะทำให้สถาบันต่างๆ สามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย แต่มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาเดียวกันที่เทียบเคียงกันได้

2. รายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification) หมายถึง คำอธิบายภาพรวมของการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตบรรลุผลการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้นๆ โดยจะถ่ายทอดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานคุณวุฒิสถา/สาขาวิชาไปสู่การปฏิบัติในหลักสูตร ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาสามารถบรรจุเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระเหมาะสม ตรงกับความ

ต้องการหรือเอกลักษณ์ของสถาบันฯ โดยคณาจารย์ผู้สอนจะต้องร่วมมือกันวางแผนและจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร

3. รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นิสิตจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสือหรือสื่อทางวิชาการอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินรายวิชาและกระบวนการปรับปรุง

4. รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการในรายวิชาหรือกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องออกฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือสหกิจศึกษา ซึ่งจะต้องวางแผนให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร โดยจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการดำเนินการของกิจกรรมนั้นๆ ตลอดจนความรู้ ความเข้าใจที่นักศึกษาจะได้รับจากการออกฝึก มีการกำหนดกระบวนการหรือวิธีการในการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายรวมทั้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลนักศึกษา และการประเมินการดำเนินการตามรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

5. รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (Course Report) หมายถึง รายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเมื่อสิ้นภาคเรียนเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในวิชานั้นๆ ว่า ได้ดำเนินการสอนอย่างครอบคลุมและเป็นไปตามแผนที่วางไว้ในรายละเอียดของรายวิชาหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงผลการเรียนของนักศึกษา จำนวนนิสิตตั้งแต่เริ่มเรียนจนสิ้นสุด ปัญหาในด้านการบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมินรายวิชาของนักศึกษา/หัวหน้าภาค/หรือผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต การวางแผนและให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ประสานงานหลักสูตรเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวิชา

6. รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Report) หมายถึง รายงานผลการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือ สหกิจศึกษา ว่าได้บรรลุผลการเรียนตามแผนที่วางไว้ในรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนต้องให้เหตุผล

และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนามหรือสหกิจศึกษาในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุด ปัญหาด้านการบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมิน การฝึกของนักศึกษา/อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/พนักงานพี่เลี้ยง

7. การรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (Programme Report) หมายถึง การรายงานผลประจำปีโดยผู้ประสานงานหลักสูตรหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น ข้อมูลทางสถิติของนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตร สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถาบันที่มีผลกระทบต่อหลักสูตร สรุปภาพรวมของรายงานผลของรายวิชาในหลักสูตร ประสิทธิภาพของการสอนในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน การเทียบเคียงผลการดำเนินการกับมาตรฐานอื่นๆ ที่มีสรุปผลการประเมินหลักสูตรจากความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนข้อเสนอในการวางแผนและพัฒนา รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การรายงานผลดังกล่าวจะส่งไปยังหัวหน้าภาควิชา/คณบดี และใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเองเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ และเป็นข้อมูลในการรับรองหลักสูตรจากผู้ประเมินภายนอกได้ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

การทวนสอบมาตรฐาน

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิกำหนดกรอบแนวทางให้แก่คณาจารย์ นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตและผู้ประเมินภายนอกรับรู้ถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตในด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาในระดับคุณวุฒิต่างๆ อย่างไรก็ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้เหล่านี้จะมีลักษณะกว้าง ๆ และจะต้องแปลความหมายโดยผู้มีประสบการณ์ที่คุ้นเคยกับสาขา/สาขาวิชานั้น ๆ ทั้งยังต้องมีความรู้ ความเข้าใจในมาตรฐานผลการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษาอื่นซึ่งรวมถึงของสถาบันอุดมศึกษาในระดับนานาชาติที่ดีด้วย

การทวนสอบ หมายถึง การดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการใดๆ เช่น การสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อยืนยันพิสูจน์ว่าสิ่งที่กำหนดขึ้นนั้นได้มีการดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งซึ่งจะต้องดำเนินการที่ให้ความมั่นใจได้ว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งสถาบันฯ และมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจนบรรลุผลสำเร็จนั้น คือ ต้องมีการทวนสอบ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกอาจต้องการตรวจสอบด้วยว่าได้มีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างเพียงพอและเชื่อถือได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

การบูรณาการพันธกิจ

การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การทำให้สมบูรณ์ กล่าวคือ ทำให้หน่วยย่อยๆ ที่มีความสัมพันธ์กันร่วมกันทำหน้าที่อย่างผสมกลมกลืน เป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ในตนเอง

พันธกิจ (Mission) หมายถึง ภารกิจที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติ 4 ประการคือ

1. การผลิตบัณฑิต
2. การวิจัย
3. การบริการวิชาการแก่สังคม
4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยดำเนิน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรมอย่างผสมผสานกลมกลืน เป็นองค์รวม อันส่งผลให้มหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติภารกิจดังกล่าวได้ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ (हरखा ऋमहास; และ คนอื่นๆ. 2555)

การบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอน

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ อันเป็นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545 ในหมวด 4 มาตรา 24(5) ว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้”

รูปแบบการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอนวิธีการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอน สามารถกระทำได้ดังนี้

1. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในทีมวิจัยของอาจารย์ การกำหนดให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในทีมวิจัยของอาจารย์ โดยอาจารย์มีงานวิจัยที่เป็นลักษณะชุดโครงการที่ประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อยๆ หลายเรื่อง แล้วจัดแบ่งมอบหมายให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาร่วมกันดำเนินการวิจัยเรื่องย่อยๆ ในชุดโครงการวิจัย โดยมอบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้
2. นิสิตระดับปริญญาตรีเป็นผู้ช่วยในโครงการวิจัยของอาจารย์ โดยกำหนดให้นิสิตระดับปริญญาตรีทำโครงการวิจัยหรือเกี่ยวข้องกับงานวิจัยของอาจารย์ ดำเนินการโดยที่อาจารย์มีงานวิจัยของตนเองรองรับ และกำหนดให้นิสิตร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์หรือเป็นผู้ช่วยใน

โครงการวิจัย เช่น ร่วมเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้อาจารย์ควรอธิบายหรือแลกเปลี่ยนความรู้กับนิสิตเพื่อให้เข้าใจกระบวนการวิจัยให้ครบทุกขั้นตอน

3. นิสิตศึกษางานวิจัยเพื่อเรียนรู้กระบวนการวิจัย สอนโดยอาจารย์ให้นิสิตศึกษางานวิจัยเพื่อเรียนรู้องค์ความรู้หลักการ และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนั้นๆ วิธีการตั้งโจทย์ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา ผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้และศึกษาต่อไป วิธีนี้จะทำให้นิสิตเข้าใจกระบวนการทำวิจัยมากขึ้น

4. อาจารย์นำผลการวิจัยไปประกอบการสอน สอนโดยอาจารย์นำผลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในการ จัดการเรียนการสอน หรือนำผลการวิจัยของอาจารย์ไปประกอบการสอน นิสิต จะได้เรียนรู้กระบวนการวิจัย แนวคิดทฤษฎี และความรู้ที่ทันสมัย อาจารย์มีงานวิจัย อาจารย์ควรนำผลวิจัยนั้นไปสอนนิสิตด้วย เพื่อให้ นิสิตได้รับองค์ความรู้ที่เกิดจากกระบวนการวิจัยเพิ่มจากเอกสารหรืองานเขียนเดิม

5. นิสิตเข้าฟังการรายงานผลงานวิจัยของอาจารย์หรือนักวิจัยคนอื่นๆ กำหนดให้นิสิตทุกระดับเข้าฟังการบรรยายหรือสัมมนาเกี่ยวกับผล ความก้าวหน้าในงานวิจัยของอาจารย์หรือนักวิจัยรับเชิญ แล้วมอบหมายให้นิสิตที่มีโอกาสเข้าร่วมรับฟังทำกิจกรรมและนำไปสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ในชั้นได้เรียนรู้ร่วมกัน

6. นิสิตเข้าร่วมประชุมการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติหรือนานาชาติ มหาวิทยาลัยอาจจัดประชุมเสนอผลงานวิจัย หรือส่งเสริมนิสิตเข้าร่วมประชุมการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ อาจารย์ควรมอบหมายให้นิสิตที่มีโอกาสเข้าร่วมรับฟังทำกิจกรรมและนำไปเล่าแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นได้เรียนรู้ร่วมกัน

การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม ทั้งระดับชาติในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการเป็นการทำประโยชน์แก่สังคม ทั้งยังช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำไปสู่การบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนและการวิจัย การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนิสิต

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน จะทำให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีศักยภาพทางวิชาการที่มีความสามารถในการแก้ปัญหา ประยุกต์ใช้ความรู้กับชุมชนได้มาก

ขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อการรับใช้ชุมชนและสังคม รูปแบบการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน ได้แก่

รูปแบบที่ 1 รายวิชาเป็นตัวตั้งในการบูรณาการ อาจารย์ผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชาที่สอดคล้องกับโครงการ บริการวิชาการที่มีอยู่ในแผน และกำหนดให้ผลิตนำความรู้ภาคทฤษฎีที่ได้จากรายวิชาไปบริการร่วมกับโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

รูปแบบที่ 2 โครงการบริการวิชาการเป็นตัวตั้งในการบูรณาการ การจัดโครงการบริการวิชาการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยอาจารย์นำองค์ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการมาบูรณาการในรายวิชา ที่มีเนื้อหาสอดคล้อง และให้ผลิตฝึกปฏิบัติจริงร่วมกับชุมชนภายใต้โครงการบริการวิชาการ

การบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กับ การเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต

การนำภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไปบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต คือการจัดการเรียนการสอนที่นำการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมไปผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน และส่วน งานจัดการศึกษาหรือองค์กรณีจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมการสืบสาน และธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

รูปแบบการบูรณาการงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต มี 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมบูรณาการร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

รูปแบบที่ 2 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมบูรณาการร่วมกับกิจกรรม เสริมหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเองหรือ รวมทั้งมีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยสะท้อนจากการที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาหรือเลือกทำโครงการหรือชิ้นงานในหัวข้อที่สนใจในขอบเขตเนื้อหาของวิชานั้นๆ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะสังคม มีปรากฏในวงการศึกษาไทยหลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น

1. การเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-based Learning : PBL)
2. การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individual Study)
3. การเรียนรู้แบบสรคณนิยม (Constructivism)
4. การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Self-Study)
5. การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-based Learning)
6. การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Research-based Learning)
7. การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการตกลักทางปัญญา (Crystal-based Approach) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการนำทฤษฎีการบริหารหลักสูตรเข้ามาเป็นแนวคิดหลักของการวิจัย โดยนำมาสร้างเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการอธิบายเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนและออกแบบงานวิจัย และขั้นตอนการอธิบายคำตอบหรือสนับสนุนคำตอบของงานวิจัย ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดวงจรคุณภาพ (PDCA) และ ทฤษฎี POSDCoRB ดังนี้

งานวิจัยนวัตกรรมในการบริหารงานเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จเป็นเรื่องหนึ่งที่มีการนำเสนอมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเป็น อย่างยิ่งก็คือกระบวนการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) เนื่องจากวงจรคุณภาพเป็นทั้งปรัชญา นวัตกรรมและเป็นต้นธารภูมิปัญญา หรือเป็นศาสตร์ใหญ่ของ วงจรการบริหาร โดย ขั้นตอนแรกจะมีการศึกษาการวางแผนงาน ขั้นตอนงาน ประเมินผล และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงใช้ ดังนี้

วิรุฬ เกิดภักดี (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียน อยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ คือ การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร การสรุปผลการดำเนินงาน การดำเนินการบริหารหลักสูตรและการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีมโนทัศน์การสอนต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียน พบว่า ครูที่มีมโนทัศน์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียน ไม่แตกต่างกัน

สมชัย ทองกลิ้ง (2551) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยการวิจัยมีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารที่มีต่อการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านกรนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งได้มีการศึกษาการบริหารงานหลักสูตรและสถานศึกษาออกสู่สากลเช่น การเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งนำหลักการบริหารมาใช้ในการงานวิจัย

ประพันธ์ เกียรติเฝ้า (2555) ได้ศึกษาความคาดหวังผลการเรียนรู้และผลการเรียนรู้จริงของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคาดหวังผลการเรียนรู้ ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา ในภาพรวม ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง ระดับผลการเรียนรู้จริง ในภาพรวม ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด

สมใจ เจียรพงษ์; และคนอื่นๆ (2555) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดตปัญญาศึกษาต่อผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน TQF ในรายวิชาทักษะชีวิต พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม คะแนนเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ

คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา

กิตติพงษ์ เจนจบ; และคนอื่นๆ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากำแพงเพชรเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 2) ด้านการจัดทำหลักสูตร ควรพัฒนาและประเมินบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยการศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา 3) ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ควรกำหนดนโยบายชัดเจน มีการนิเทศกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยนอกจากการเตรียมตัวไปสู่สากลแล้วยังมีงานวิจัยที่มีการบริหารงานที่เป็นนานาชาติ

จรัญญา เทพพรบัญชากิจ (2556) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของ มหาวิทยาลัยเอกชนไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนไทยที่มีคุณภาพ ทำการรวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัย และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน และนักวิชาการที่สอนในมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 9 ท่าน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมี 4 รูปแบบหลัก แต่ละรูปแบบมี 6 องค์ประกอบหลัก และมีสภาพการดำเนินงานหลักสูตร 6 ประการ ส่วนแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการจัดการทั่วไป ด้านการวิจัย ด้านการเงินและด้านทรัพยากรมนุษย์ และมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนที่จัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติควรพิจารณาแนวทางที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผลการบริหารงานของหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานผลการเรียนรู้

รังสันต์ โยศรีคุณ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าการนำแนวคิดของการบริหาร

หลักสูตรประกอบด้วย 1) การบริหารและบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

โดยการสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานวิจัยด้านการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องนำทฤษฎีและแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญมาเป็นกรอบในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักการบริหารหลักสูตรโดยใช้ทฤษฎีเดมมิง (Deming, 1986) โดยนำหลักการบริหารหลักสูตรของ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) และ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ที่กล่าวถึงการดำเนินการบริหารหลักสูตรมีงานหลัก 3 ลักษณะ คือ 1) การบริหารและบริการหลักสูตร 2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร 3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และมาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู (คณะกรรมการคุรุสภา, 2557) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติความหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) มาใช้ในงานวิจัยเรื่องพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีในครั้งนี้ จากทัศนะของการบริหารหลักสูตรทั้งจากนิยาม หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบ	กูด (Good. 1973)	โอลิวา (Oliva. 1992)	อาร์มสตรอง (Armstrong. 2003)	ไทเลอร์(Tyler.1964)	ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย(2557)	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557)	คณะกรรมการการอุดมศึกษา(2557)	สุนีย์ ภูพันธ์ (2546)	นิตยา เป็ลจันท (2555)	จวี ณ ตะกั่วทุ่ง (2550: ออนไลน์)	สุริรัตน์ คำณอย (2549)	บุญเลี้ยง ทมทอง (2553)	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2547.ออนไลน์)	ปรียาพร วงศ์บุตรโจิณ (2543)	ฟลอยท์ (Floitt. 2000)	โจเซฟ (Joseph & Joseph. 1997)	ฮาร์เปอร์ (Harper. 2000)	อิดแนฟ, Ikhfan Harris, 2013	ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2557)	จักรกฤษณ์ โปณะทอง (2557)	จุฑาล ยงศร (2553)	สุทธิรักษ์ คนกาญจน์ (2547)	กาญจนา บุญสง (2551)	วิรุฬ เกิดรักดี (2551)	สมชัย ทองกลิ้ง (2551)	รังสันต์ โยศรีคุณ (2556)	จริญญา เทพพรบัณฑิต (2556)
1.ระบบกลไกการบริหารหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. คุณภาพอาจารย์ประจำ					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 1) ระบบกลไกการบริหารหลักสูตร 2) คุณภาพอาจารย์ประจำ 3) การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนและ 4) การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

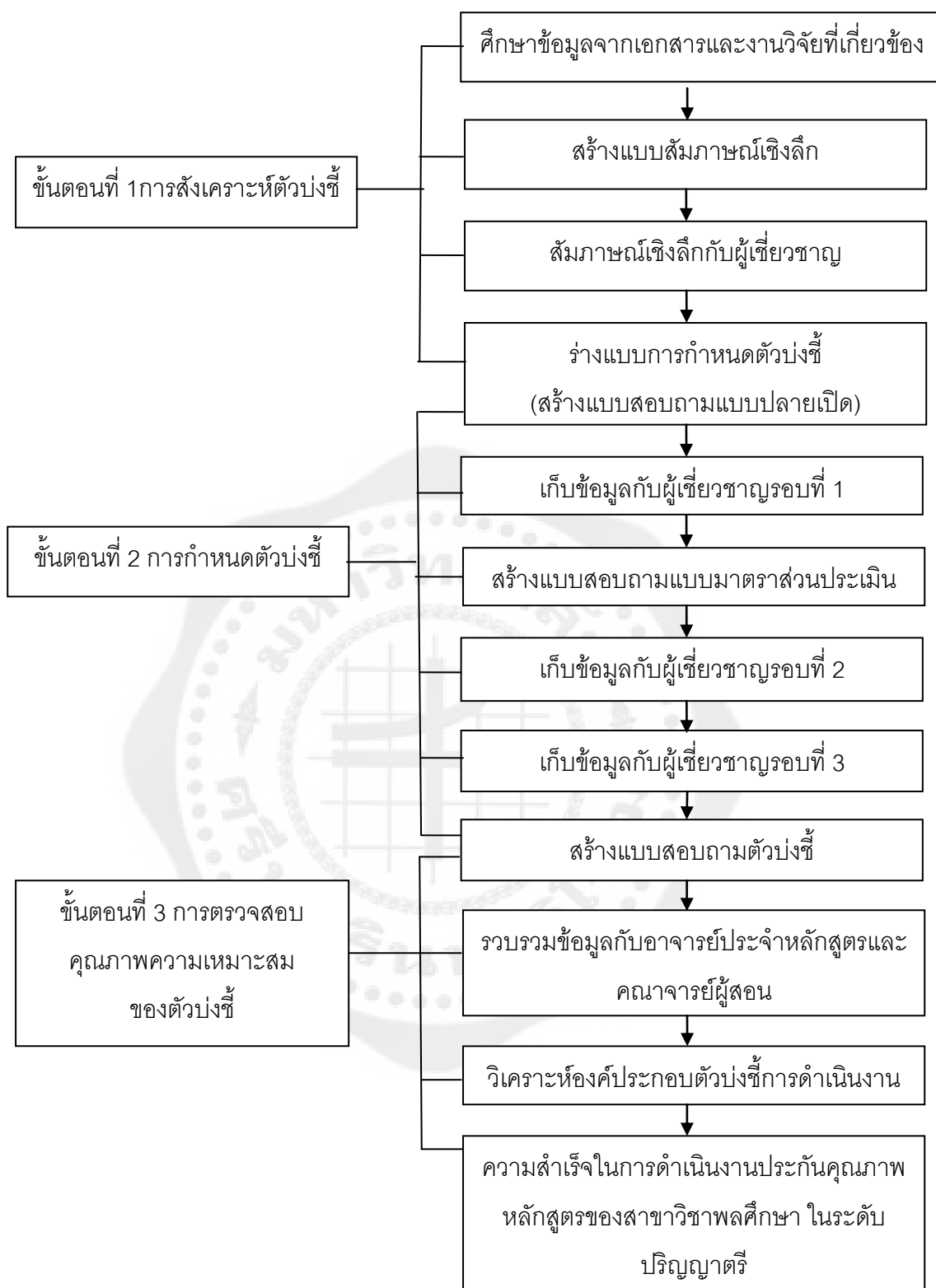
การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างนวัตกรรมแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยอาศัยกระบวนการวิจัย โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ซึ่งผู้วิจัยได้จัดลำดับวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน และสามารถแสดงขั้นตอนการวิจัย (Research Flowchart) ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แผนภาพขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตร และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposively Selected) มีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์บริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป
3. เป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา
4. เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure In-depth Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะใช้เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Relate documents) เช่น ทฤษฎี หลักการ ข้อบังคับ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา คำสั่งต่างๆ ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา บันทึกการประชุมคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี สรุปรายงานการดำเนินงานโครงการ รายงานการประเมินตนเอง (SAR) และ (ร่าง) รายงานผลการประเมินภายใน และเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้คือตัวผู้วิจัย (Researcher as a key instrument)

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาแนวคิด เอกสาร ตำรา งานวิจัย นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ และจัดทำแนวข้อคำถามเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure In-depth Interview) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาคุณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม เลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้สอบถามผู้ให้สัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ในลักษณะการเจาะลึก ค้นหารายละเอียดในประเด็นการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี อย่างลึกซึ้ง ดำเนินการโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกสรรผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-face) กับผู้

ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีการสัมภาษณ์ถึงปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ของการประกันคุณภาพหลักสูตร ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น ให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญและสถานการณ์ ตลอดจนความเชื่อ ความหมายต่างๆ อย่างลึกซึ้งในแง่มุมเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ดำเนินการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลแยกแยะประเด็นตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความคงที่ของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างเป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จสำหรับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษาในระดับปริญญาตรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ ที่มองเห็น เมื่อผู้วิจัยได้เห็นหรือสังเกตหลายๆ เหตุการณ์ต่างๆ แล้วจึงสรุป โดยการหาความคงที่ของข้อมูลและสร้างประเด็นตัวบ่งชี้การดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposively Selected) โดยคัดเลือกทรงคุณวุฒิมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรและงานประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จากหน่วยงานการศึกษาทั้งภาครัฐ แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร จำนวน 7 คน
 - 1.1 เป็นผู้ที่ผ่านมาการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินระดับหลักสูตร
 - 1.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการประเมินหลักสูตรพลศึกษาอย่างน้อย 1 หลักสูตร
 - 1.3 เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป
2. กลุ่มผู้บริหารคณะหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน
 - 2.1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารคณะหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

2.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์บริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่น้อยกว่า 3 ปี

2.3 เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 5 คน

3.1 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์บริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.2 เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

3.3 เป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา

3.4 เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened End) เพื่อการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 1

2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 2 และ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

นำข้อมูลที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแนวคำถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแบบปลายเปิดที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด จากนั้นนำไปสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน โดยผู้เชี่ยวชาญดำเนินการพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ เพื่อสรุปมติจากข้อค้นและกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความถูกต้อง

รอบที่ 1: การสอบถามแบบปลายเปิด โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened End) ซึ่งเป็นการถามอย่างกว้าง ๆ ให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาของการวิจัย เพื่อต้องการเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน กำหนดเวลาในการส่งแบบสอบถามกลับคืนภายในเวลา 2 สัปดาห์ สำหรับการวิเคราะห์คำตอบแบบสอบถามรอบนี้ ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นและวิเคราะห์คำตอบโดยละเอียดแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อกำหนดกรอบของปัญหาในรอบต่อไป

รอบที่ 2: การรวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเข้าด้วยกัน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) การสอบถามรอบที่ 2 นี้พัฒนาจากคำตอบของแบบสอบถามในรอบที่ 1 โดยการรวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเข้าด้วยกัน รวมทั้งตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันออก หลังจากนั้นจึงสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งกลับไปยังกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 คน เพื่อให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ออกความคิดเห็นในลักษณะของการจัดระดับความสำคัญในคำถามแต่ละข้อ จากนั้นทำการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

รอบที่ 3 การยืนยันคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในประเด็นคำถามเดิม โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) การสอบถามรอบที่ 3 เป็นการพัฒนาคำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยมีข้อคำถามเดียวกันกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่เพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน และเขียนเครื่องหมายแสดงตำแหน่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นได้ตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ลงไป แล้วส่งกลับไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิคนเดิมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ จากนั้นคัดเลือกตัวบ่งชี้พิจารณาค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และคำนวณหาความแตกต่างกันระหว่างควอไทล์ที่ 3 และควอไทล์ที่ 1 ซึ่งพิจารณาผลของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่มีค่าไม่เกิน 1.50 โดยหาจากผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยก็จะสามารถเสนอผลการวิจัยว่ามีองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบมีตัวบ่งชี้ใดบ้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ตัวบ่งชี้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 คน โดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เกณฑ์การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ตามแนวคิดของเบิร์นนิ่ง (Burning, R. L. 1979) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) มีการแปลความหมายค่ามัธยฐาน ดังนี้
 - ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้มากที่สุด
 - ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50- 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้มาก
 - ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ปานกลาง
 - ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 1.50- 2. 49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้เล็กน้อย
 - ค่ามัธยฐานน้อยกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ที่น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดเกณฑ์ดังนี้

0.01-0.99 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันมากที่สุด

1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันมาก

1.51 ขึ้นไป หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันต่ำหรือไม่มี

วิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 3 เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่พอสมควรโดยใช้กฎแห่งความ-ชัดเจน (Rule of Thumb) ที่แฮร์; และคนอื่นๆ (Hair; & et al. 2006) และ ชูแมคเกอร์; และโลแมกซ์ (Schumacker; & Lomax. 2010) ได้แนะนำไว้ว่าในการวิเคราะห์องค์ประกอบควรมีอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่อตัวแปรไม่ควรน้อยกว่า 10 : 1 การวิจัยครั้งนี้มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 57 ตัวบ่งชี้ จึงกำหนดขนาดกลุ่ม 576 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

ผู้ให้ข้อมูลในตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา โดยหนึ่งหลักสูตรมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน และคณาจารย์ผู้สอน 7 คน รวมทั้งหมด 12 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษาทั้งหมด 12 สถาบัน ทำการสุ่มได้จำนวน 7 สถาบัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร 35 คน และอาจารย์ผู้สอน 49 คนรวม 84 คน
2. สถาบันการพลศึกษามีการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษาทั้งหมด 17 วิทยาเขต ทำการสุ่มได้จำนวน 15 วิทยาเขต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร 75 คน และอาจารย์ผู้สอน 105 คน รวม 180 คน
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ทั้งหมด 29 สถาบัน ทำการสุ่มได้ จำนวน 26 สถาบัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร 130 คน และอาจารย์ผู้สอน 182 คน รวม 312 คน

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

สถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	อาจารย์ประจำ หลักสูตร	อาจารย์ ผู้สอน	รวม
1. คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	5	7	12
2. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	5	7	12
3. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5	7	12
4. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	5	7	12
5. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	5	7	12
6. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	5	7	12
7. คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5	7	12
8. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี	5	7	12
9. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร	5	7	12
10. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอ่างทอง	5	7	12
11. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่	5	7	12
12. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง	5	7	12
13. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์	5	7	12
14. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย	5	7	12
15. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม	5	7	12
16. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ	5	7	12
17. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี	5	7	12
18. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่	5	7	12
19. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตตรัง	5	7	12
20. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตยะลา	5	7	12
21. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชัยภูมิ	5	7	12
22. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสมุทรสาคร	5	7	12
23. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	5	7	12
24. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	5	7	12
25. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	5	7	12
26. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	5	7	12
27. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	5	7	12
28. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	5	7	12
29. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	5	7	12

ตาราง 2 (ต่อ)

สถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	อาจารย์ประจำ	อาจารย์	รวม
	หลักสูตร	ผู้สอน	
30. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	5	7	12
31. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	5	7	12
32. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	5	7	12
33. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	5	7	12
34. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	5	7	12
35. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	5	7	12
36. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	5	7	12
37. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	5	7	12
38. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	5	7	12
39. วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	5	7	12
40. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	5	7	12
41. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	5	7	12
42. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	5	7	12
43. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	5	7	12
44. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	5	7	12
45. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	5	7	12
46. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	5	7	12
47. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	5	7	12
48. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	5	7	12
รวม	240	336	600

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และ เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เห็นด้วยมาก ให้ 4 คะแนน

เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

วิธีดำเนินการวิจัย

นำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการคัดเลือกในขั้นตอนที่ 2 มาสร้างแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถามแบบ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลกับอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก เพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 576 คน ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ ประคอง กรรณสูตร (2542) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) สถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์คือ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Chi - Square /df) ดัชนี GFI (Goodness of Fit Index) ดัชนี AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) และค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ตาราง 3 ค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ไดแมนโทพอลโลส; และ ซิกาล. (Diamantopoulos, A.; & Siguaw, J. A.). 2000; จอเรสกอก; และซอร์บอม. (Joreskog; & Sorbom). 1993)

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์
ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Chi - Square /df)	< 2.00 สอดคล้องกลมกลืนดี 2.00 -5.00 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
GFI (Goodness of Fit Index)	≥ .95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90 – 0.95 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index)	≥ .95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90 – 0.95 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)	< 0.05 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.05-0.08 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้

จากตาราง 3 แสดงค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังนี้

1. ค่าไค-สแควร์ (Chi - Square statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่าต่ำมากหรือมีค่าใกล้เคียงกับศูนย์เท่าไรแสดงว่าข้อมูลโมเดลอิสระ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ถ้าข้อมูลมีความเบี่ยงค่าไค-สแควร์ก็จะสูงกว่าปกติ นอกจากนี้ ค่าไค-สแควร์ยังขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างยิ่งใหญ่

ค่าไค-สแควร์ยิ่งสูงมาก จนอาจจะทำให้สรุปผลไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงสามารถพิจารณาจากค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์(ไค – สแควร์/df) ซึ่งควรน้อยกว่า 2.00

2. ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนและหลังปรับโมเดลกับฟังก์ชัน ความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ค่า GFI มีค่ามากกว่า 0.90 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ดัชนีสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness of Fit Index: AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้และคำนึงถึงขนาดของตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง คำนี้อ้างอิงเดียวกับ GFI และค่า GFI และ AGFI มีค่าเท่ากับหรือเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ที่น้อยกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องสนิท (close fit) แต่อย่างไรก็ตาม ค่าที่ใช้ได้และถือว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับโมเดลไม่ควรจะเกิน .08

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยคำนึงถึงการยินยอมของกลุ่มตัวอย่างเป็นสำคัญ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมสำหรับโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ โดยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมและได้ใบอนุญาตตามหนังสือรับรองเลขที่ SWUEC/E-061/2559

กลุ่มตัวอย่างทุกคนจะได้รับทราบเงื่อนไขและสมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัยด้วยตัวเอง และมอบหนังสือชี้แจงแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเพื่อลงชื่อแสดงความยินยอมเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีกระบวนการขอความยินยอมจากอาสาสมัครและหรือผู้แทนโดยชอบธรรมดังนี้

- ชี้แจงวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่ทำการวิจัย
- ชี้แจงขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ
- ชี้แจงผลประโยชน์ที่อาสาสมัครจะได้รับ

ผู้วิจัยปกป้องกลุ่มตัวอย่างตามสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างพึงได้รับการยินยอมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอก่อนตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย การใช้ชื่อสมมติแทนชื่อจริง รวมไปถึงไม่เปิดเผยชื่อของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง ชื่อทั้งหมดจะเป็นชื่อสมมติ และผลการวิจัยจะเป็นการนำเสนอในรูปแบบข้อสรุป ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ตัดสินใจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ทั้งนี้ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความประสงค์ขอลงตัวจากการเป็นกลุ่มตัวอย่าง สามารถกระทำ
ได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใดๆ กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะทำการหากกลุ่มตัวอย่างใหม่ที่มี
คุณลักษณะที่ตรงตามวัตถุประสงค์ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารายชื่อกลุ่มผู้บริหารหลักสูตร ผู้ประเมิน
หลักสูตร และผู้บริหารหน่วยงานที่สามารถเป็นตัวแทนถ้าหากมีผู้เข้าร่วมการวิจัยถอนตัวออกจากการ
วิจัย โดยสามารถดำเนินการได้ทันที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อให้นำเสนอผลการวิจัย

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
Md	แทน	ค่ามัธยฐาน (Median)
IR	แทน	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
P	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
b	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
B	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) ของน้ำหนักองค์ประกอบ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (Coefficient of determination)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-distribution)
○	แทน	องค์ประกอบหลัก
□	แทน	ตัวบ่งชี้
↔	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
→	แทน	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร

ตาราง 4 สัญลักษณ์ที่ใช้แทนองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	ตัวบ่งชี้	สัญลักษณ์
1. ด้านระบบ กลไกการบริหาร หลักสูตร	SOC	1. การจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	SOC1
		2. ดำเนินการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน หลักสูตรทั้ง 4 พันธกิจของสถาบันเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน และสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน ในเวลาที่เหมาะสม	SOC2
		3. การพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุมในช่วงเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผลและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง	SOC3
		4. การพัฒนาระบบกำกับดูแลให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา	SOC4
		5. การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงใช้ในกระบวนการบริหารหลักสูตร	SOC5
		6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ระดับหลักสูตร โดยมีการเชื่อมโยงรายวิชากับคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ	SOC6
		7. การพัฒนาแผนการรับนิสิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและหน่วยงานเอกชน และนโยบายของมหาวิทยาลัย และความพร้อมของอาจารย์ที่มีอยู่ และการทบทวน ปรับปรุง คุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	SOC7

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	ตัวบ่งชี้	สัญลักษณ์
		8. การคัดเลือกนิสิตรับเข้าศึกษามีมาตรฐานผ่านเกณฑ์การวัดความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายและการประเมินความสำเร็จของกระบวนการรับนิสิตจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้คัดเลือก ผู้ปกครอง คณาจารย์) และการพัฒนาเครื่องมือในการรับนิสิตมีคุณภาพสามารถคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติในการเรียนสาขาวิชาพลศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	SOC8
		9. การพัฒนาระบบการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐานให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาแหล่งฝึกประสบการณ์ตลอดจน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีส่วนร่วม กับสถานศึกษา	SOC9
		10. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ กระบวนการรับนิสิต กระบวนการเตรียมความพร้อม กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานิสิต/นักศึกษาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการบริหารระบบการส่งเสริมอาจารย์	SOC10
		11. การพัฒนาระบบจัดทำหลักสูตร ให้ทันสมัย ออกแบบหลักสูตรโดยมีทิศทางพัฒนาครูพลศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม รวมทั้งแนวคิดการออกแบบรายวิชาในหลักสูตร จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิต และพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	SOC11
		12. การพัฒนาระบบดำเนินการกำกับติดตามกระบวนการผลิตครูพลศึกษา	SOC12
		13. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	SOC13

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	ตัวบ่งชี้	สัญลักษณ์
2. ด้านการ คุณภาพ อาจารย์ประจำ	DOP	14. การพัฒนาระบบควบคุมอาจารย์ผู้สอนให้ดำเนินการสอนตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา (มคอ. 3)	SOC14
		15. มีการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาการดำเนินการหลักสูตรในรอบ 3 ปี นำมาใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร	SOC15
		16. การพัฒนาสถานที่จัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พอเพียงและทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สอนทักษะกีฬา	SOC16
		17. การพัฒนาระบบเทียบเคียงผลการดำเนินงานหลักสูตรกับหลักสูตรที่ผลิตครูพลศึกษาสถาบันอื่นๆ	SOC17
		1. การวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่ต้องการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากร	DOP1
		2. การสรรหา คัดเลือกอาจารย์โดยมีเกณฑ์ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ โดยต้องผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพทางพลศึกษา (นักกีฬาระดับชาติ/ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับชาติ/ผู้ตัดสินของสมาคมกีฬา)	DOP2
		3. กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจนโดยมอบหมายภาระหน้าที่ให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์	DOP3
		4. ส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา โดยเฉพาะการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	DOP4
		5. การรักษาอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ให้คงอยู่และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตร โดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน	DOP5
		6. การพัฒนาระบบการควบคุม กำกับกับการพัฒนาตนเองในการสร้างผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	DOP6

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	ตัวบ่งชี้	สัญลักษณ์
		7. การจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร	DOP7
		8. การดำเนินงานวิจัยที่เกิดจากพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการพัฒนานิสิต/นักศึกษา	DOP8
		9. การส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิตำแหน่งวิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ. กำหนด	DOP9
		10. จัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	DOP10
		11. การพัฒนาระบบการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมในโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการจัดการการเรียนรู้ทางพลศึกษา โดยใช้กลไกการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรและการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรม หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม	DOP11
		12. การประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์ตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชุมชน ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม	DOP12
		13. พัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้แก่อาจารย์ประจำทุกคน	DOP13
		14. การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตร	DOP14
		1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้	LAE1
		2. การกำกับจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มีให้ได้มาตรฐานเดียวกัน ในทุกกลุ่มเรียน	LAE2

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	ตัวบ่งชี้	สัญลักษณ์
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ และการ ประเมินผล ผู้เรียน	LAE	3. กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับรายวิชาที่สอนและกำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยกำหนดให้อาจารย์ 1 ท่านสอนไม่เกิน 3 วิชา	LAE3
		4. การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา โดย จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงงานหรือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกและศึกษาดูงานเรียนรู้จากสถานศึกษา และมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	LAE4
		5. การกำกับมาตรฐานการจัดทำประมวลการสอน (มคอ.3 และ มคอ.4) ของอาจารย์โดยมีการปรับปรุงให้ทันสมัยในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียน วิธีการสอนการวัดและประเมินผล	LAE5
		6. การกำหนดตัวชี้วัด วัดดูประสงค์และการประเมินในการบูรณาการ บริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการนำกระบวนการบริการ วิชาการในการสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	LAE6
		7. การกำหนดตัวชี้วัด วัดดูประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพใน การในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของกีฬาไทย รวมทั้งการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมกีฬาไทยมาเป็นส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	LAE7
		8. การนำกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต/ นักศึกษา	LAE8
		9. กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบได้มาตรฐานตาม หลักการวัดและประเมินผล และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ในการวัดประเมินผลอย่างน้อย 1 ครั้งต่อการปรับปรุงหลักสูตร	LAE9
		10. การประเมินการสอนของอาจารย์ จากกระบวนการการทวน ผลสัมฤทธิ์มาตรฐานการเรียนรู้และนำไปพัฒนาความสามารถ ในการสอนของอาจารย์	LAE10

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	ตัวบ่งชี้	สัญลักษณ์
4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต		11. การพัฒนาระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการเรียนรู้	LAE11
		12. การวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน	LAE12
		13. การประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป	LAE13
		14. การประเมินนิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแล้วนำผลมาปรับปรุงหลักสูตร	LAE14
	SAA	1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูพลศึกษา โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆ ตลอดจนหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา โดยสามารถสนับสนุนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสาและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ	SAA1
		2. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการและระดับความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายให้แก่ นิสิต/นักศึกษา	SAA2
		3. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการจัดการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย กิจกรรมพัฒนานิสิตการรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตจำเป็นต้องรู้	SAA3
		4. กำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางในการให้คำปรึกษา จัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา และใช้เทคโนโลยีเช่น e-mail face-book กลุ่ม lineกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และการพบคณาจารย์และเข้าร่วมสัมมนา การศึกษากับคณาจารย์และเพื่อนนิสิต/นักศึกษาโดยการใช้สื่อและ/หรือ Face to face	SAA4

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สัญลักษณ์	ตัวบ่งชี้	สัญลักษณ์
		5. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพ การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	SAA5
		6. การบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นข้อนิติที่มีปัญหา ผลการเรียนต่ำ ลาออก สำเร็จการศึกษาล่าช้า	SAA6
		7. ระบบและกลไกในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ ด้านนักกีฬาและสามารถพัฒนาความรู้ทักษะให้มีมาตรฐานเดียวกัน	SAA7
		8. พัฒนาช่องทางให้นิสิต/นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงการให้บริการและการนำระบบการจัดเก็บข้อมูล นิสิต/นักศึกษาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มอาจารย์ที่สอนเพื่อ พัฒนานิสิต/นักศึกษา	SAA8
		9. มีการจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิตเป็น ผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การ ทำงานร่วมกัน	SAA9
		10. มีการสำรวจข้อมูลจากนิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อศึกษา ความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการในระยะต่อไป	SAA10
		11. การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่อง หลักสูตรประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิต/นักศึกษารายวิชา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนิสิตครูพลศึกษา	SAA11
		12. การพัฒนาระบบการดำเนินระบบการจัดการปัญหาของ นิสิต/นักศึกษาและดูแลจัดการเรียนรู้เป็นกรณีพิเศษ	SAA12

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก
(In-depth Interview)

การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ ที่มองเห็น เมื่อผู้วิจัยได้เห็นหรือสังเกตหลายๆ เหตุการณ์ต่างๆ แล้วจึงสรุป โดยการหาความคงที่ของข้อมูล และสร้างประเด็นตัวบ่งชี้การดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) วิเคราะห์ตัวบ่งชี้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 คน โดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เกณฑ์การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ตามแนวคิดของ เบิร์นนิ่ง (Burning, R. L. 1979) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) มีการแปลความหมายค่ามัธยฐาน ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้มากที่สุด ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50- 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้มาก ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ปานกลาง ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 1.50- 2. 49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้เล็กน้อย ค่ามัธยฐานน้อยกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้ที่น้อยที่สุด
2. การวิเคราะห์ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดเกณฑ์ดังนี้

0.01-0.99 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันมากที่สุด

1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันมาก

1.51 ขึ้นไป หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันต่ำหรือไม่มี

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ ประคอง กรรณสูตร (2542) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

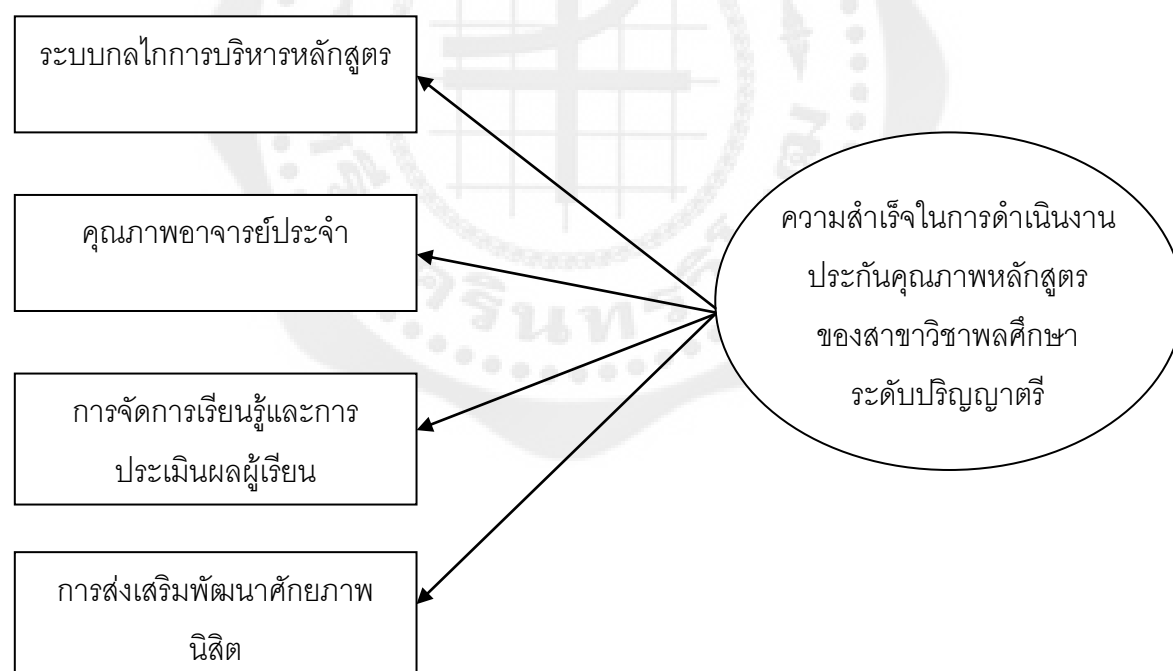
2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของตัวบ่งชี้ ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) สถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืน

ของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์คือ ค่าสถิติไค - สแควร์ (Chi - Square) ดัชนี GFI (Goodness of Fit Index) ดัชนี AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) และค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า บริบทของการบริหารหลักสูตร เพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ควรดำเนินงานทั้งสิ้น 4 ด้านประกอบด้วย 1) ระบบกลไกการบริหารหลักสูตร 2) คุณภาพอาจารย์ประจำ 3) การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน และ 4) การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต ผู้วิจัยขอนำเสนอกรอบความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 กรอบความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตร และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ในประเด็นสภาพปัจจุบัน

สภาพแวดล้อม แนวคิดและแนวทาง กลยุทธ์การบริหารหลักสูตร ให้เป็นไปตามการประกันคุณภาพ ภายใน ระดับหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารหลักสูตรที่ดีนั้นจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่การสร้างและพัฒนาระบบกลไกการบริหาร หลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ บริบทของหลักสูตร รวมทั้งให้เป็นไปตาม หลักการบริหารหลักสูตร ประธานบริหารหลักสูตรจำต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการดังกล่าว อย่างถ่องแท้เพื่อให้การบริหารจัดการในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ได้ผลคือบัณฑิต ที่มีคุณภาพ ซึ่งจุดเริ่มต้นแรกนั้นจะต้องมีแนวคิดการจัดทำหลักสูตร ออกแบบหลักสูตรตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิอย่างเหมาะสม โดยหลักสูตรนั้นแนวการจัดประสบการณ์ ที่มีการจัดทำเป็นแผนการ จัดสภาพการเรียนรู้หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน เกิดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หลักสูตรกำหนดไว้ และเป็นเครื่องมือในการกำหนดคุณลักษณะของ บัณฑิต โดยจุดประสงค์หลักสูตรและคุณลักษณะของบัณฑิตนั้น จะต้องสอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม จะเห็นได้ว่าการสร้างและออกแบบหลักสูตรนั้นมีความสำคัญมาก ผู้บริหารหลักสูตร จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการสร้างหลักสูตรที่มีคุณภาพในอุดมคติ ให้ตอบสนองกับ ความต้องการของสังคมอย่างมีคุณภาพ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า **“ผมว่าต้องเริ่มจากการสร้างหลักสูตร ก่อนเลยครับ หลักสูตรจะบอกผู้ดำเนินการทุกอย่างว่าเลยต้องบริหารอย่างไร ในเล่มหลักสูตร จะมีรายละเอียดทุกอย่าง ทิศทางในการบริหารหลักสูตรและบัณฑิตจะมีคุณภาพหรือไม่ นั้น หลักสูตรสำคัญที่สุดครับ”** และ **“การสร้างหลักสูตรที่ดีสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเป็นไปตามมาตรฐานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของสกอ.และครุสภาสำคัญที่สุดนะ”**

นอกจากนั้น เมื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพและนั้น ผู้บริหารหลักสูตรจำเป็นต้อง มีการควบคุมกำกับคุณภาพการผลิตบัณฑิต โดยการควบคุมการผลิตบัณฑิตเป็นการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด การ กำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด การมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐาน หลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือรวมพลังของทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบันคณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ ให้สอดคล้องกับ ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า **“การควบคุม การผลิตบัณฑิตเป็นสิ่งสำคัญนะ คณะกรรมการบริหารเนี่ยต้องดำเนินการควบคุมคุณภาพ บัณฑิตตามที่เขียนไว้ในหลักสูตรให้นิสิตมีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและมีความสามารถตรงตรงตามวิชาชีพ เหมือนกับขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ละครับ”**และ **“การผลิต บัณฑิตที่มีคุณภาพ กรรมการบริหารหลักสูตรต้องควบคุมคุณภาพตามหลักสูตรครับ ทำได้ โดยการบริหารหลักสูตรของคณะกรรมการนั้นละครับ”**

โดยระบบควบคุมคุณภาพบัณฑิตตั้งแต่แรกสมัครเข้าเรียนมีความสามารถตรงตามความต้องการของหลักสูตรครุพลศึกษา ซึ่งการเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้นเป็นการศึกษาเฉพาะทางเพื่อไปประกอบอาชีพการรับเข้าจึงต้องมีการคัดเลือกตามคุณสมบัติเฉพาะของครุพลศึกษา โดยนิสิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษานั้นจำเป็นต้องมีกิจกรรมการจัดเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษาปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมหรือสังคมใหม่ และได้รับข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อการศึกษาลดลง 5 ปี มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางสังคม อีกทั้งจัดหาสื่อการสอนและเทคนิคการสอน สนามกีฬา ห้องสมุด และสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์กีฬา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า **“การควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยระบบและกลไกมาใช้ในการบริหาร คณะกรรมการบริหารต้องเอาระบบมาวางเลย ว่าต้องทำอะไร แล้วอาศัยกลไกการทำงานจากคณะกรรมการนั้นจะคอยกำกับระบบ” และ “คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรจะต้องเอาระบบต่างๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารมาวางไว้แล้วดำเนินการตามระบบและกลไกให้ครบทุกระบบเลย”**

โดยการบริหารระบบต่างๆ ที่กล่าวมานั้นจำเป็นต้องอาศัยการวางแผน ติดตาม และประเมินผลจากการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจึงต้องมีการประชุมติดตามผลเป็นระยะเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการบริหารและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารระหว่างปีการศึกษานั้นๆ ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทุกท่านต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงาน หรือแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มอบหมายภาระหน้าที่ให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสม โดยมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ ตามพันธกิจของหน่วยงาน รวมทั้งมีการวิเคราะห์กลยุทธ์ประกอบด้วยจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ต้องการ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า **“สิ่งที่สำคัญในการบริหารหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จนะครับ คณะกรรมการหลักสูตรต้องนำวงจรคุณภาพมาใช้ที่คุ้นเคยและนิยมใช้มากที่สุดตอนนี้ก็วงจร PDCA ครับ” และ “ผมบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิง PDCA อะนะ ต้องวางแผน ดำเนินการตามแผน ประเมินแผน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินงานทุกระบบ ผมใช้ระบบนี้จะในการประชุมคณะกรรมการทุกครั้งเลย”**

2. การที่จะได้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่มีความสามารถที่เหมาะสมนั้น จำเป็นต้องมีการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีความเหมาะสมมีคุณสมบัติความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรผลิตครุพลศึกษาในระดับปริญญาตรี การรับและแต่งตั้งอาจารย์นั้นต้องมีการวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร โดยการรับอาจารย์จะสอดคล้องกับแผนพัฒนาอัตรากำลัง ซึ่งการวิเคราะห์อัตรากำลังจะคำนึงถึงสัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษาที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร สามารถทดแทนความเชี่ยวชาญของกรณีที่อาจารย์ที่ลาไป

ศึกษาต่อ/กำลังจะเกษียณอายุราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า “การคัดสรรอาจารย์ประจำหลักสูตรนะครับ ก็เลือกมาจากอาจารย์ประจำนั้นละครับ เพราะฉะนั้นก็ต้องเริ่มจากการรับอาจารย์ประจำเลย ให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร หลักสูตรเราผลิตครูพลศึกษา ก็ต้องเลือกคนที่จบปริญญาโทหรือเอกทางพลศึกษามาเป็นอาจารย์” และ “อาจารย์ประจำหลักสูตรคัดเลือกจากอาจารย์ประจำครับ การรับอาจารย์ประจำก็เอาคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรตั้งไว้ จะทำให้เราเลือกคนมาเป็นอาจารย์หลักสูตรหรือสามารถทดแทนกันได้ทุกคน”

การพัฒนาอาจารย์ที่มีอยู่เดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตรมีความเข้มแข็ง อาจารย์ในหลักสูตรสามารถส่งเสริมการทำงานซึ่งกันและกัน อาจารย์ทุกคนได้พัฒนาตนเองให้มีคุณวุฒิและคุณภาพมาตรฐานทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พัฒนาศักยภาพอาจารย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีศักยภาพที่สูงขึ้น เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิต โดยมีการติดตามการติดตามและประเมินผลการพัฒนาตนเองของคณาจารย์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า “อาจารย์ประจำทุกคนนะครับต้องมีการพัฒนาความสามารถอย่างต่อเนื่องนะ ไม่ได้พัฒนาเพราะความจำเป็นของเกณฑ์การประเมินนะ แต่พัฒนาตามบริบทของการทำงานในองค์กรและของสังคมโลกที่เปลี่ยนไป การพัฒนาตนเองนี่นะครับจะได้รับประสบการณ์ใหม่นี้จะสำคัญ” และ “ผมกำหนดให้อาจารย์ประจำทุกคนต้องมีการพัฒนาตนเองทางวิชาการไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้งนะ โดยแต่ละคนจะไปในประเด็นที่ต่างกัน ตามความเหมาะสมและความต้องการโดยผ่านที่ประชุมทุกครั้งนะ และผมให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาตนเองที่คณะจัดขึ้นทุกคนเหมือนกัน โดยการออกไปพัฒนาตนเองในแต่ละครั้ง อาจารย์ทุกคนต้องเขียนรายงานนะ รายงานที่ผมต้องการคือ เค้าจะกลับมาพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับหัวข้อเรื่องที่เราไปพัฒนาอย่างไร สำคัญที่สุดเลย”

โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องมีการควบคุมการดำเนินของอาจารย์ประจำให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามพันธกิจ ซึ่งอาจารย์เป็นปัจจัยที่สำคัญของการผลิตบัณฑิต การดำเนินงานการควบคุมของอาจารย์การดำเนินงานตามที่กำหนดตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย อันประกอบไปด้วย การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยพันธกิจ ระดับอุดมศึกษานั้นจะแสดง สิ่งกำลังให้บริการแก่สังคมทั้งด้านวิชาการและการผลิตบัณฑิต การดำเนินงานตามพันธกิจนั้นจะส่งผลต่อคุณภาพการผลิตบัณฑิตโดยตรง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า “การที่ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพนะครับ จะได้มาจากงานผลงานของอาจารย์ที่มีคุณภาพนะครับ ต้องควบคุมการดำเนินงานของอาจารย์ให้อยู่ในกรอบหน้าที่ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยครับ เรื่องที่สำคัญเลยคือการสอนครับ” และ “ผมกำหนดให้อาจารย์ทุกคนดำเนินงานตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยนะ เรื่องหลักเลยคืองานสอนและงานวิจัย อาจารย์ทุกคนก็ต้องเป็นคณะกรรมการจัดโครงการบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่หลักสูตรจัดขึ้น”

3. โดยพันธกิจของมหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำต้องผลิตบัณฑิตครูพลศึกษาที่มีคุณภาพ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ทักษะการจัดการเรียนรู้ สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นมีประสิทธิภาพ โดยทักษะที่มีความสำคัญต่อการเป็นครูคือทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันได้กำหนดให้อาจารย์ดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา(กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี มีการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งเป็นการประเมินผลที่ใช้วิธีการและเกณฑ์ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเต็มเวลาของกิจกรรมในแต่ละโปรแกรม โดยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหรือสร้างผลงานออกมาเพื่อแสดงตัวอย่างของความรู้และทักษะที่ตนมี ซึ่งกิจกรรมที่นำมาใช้ในการประเมินนั้นจะมีลักษณะเหมือนและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าเป็นการทดสอบ และข้อมูลของการประเมินผลได้มาจากการเก็บรวบรวมผลงานที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน การสังเกตพฤติกรรม ควบคู่ไปกับการทดสอบความรู้ความเข้าใจ นอกจากนั้นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องนำกระบวนการบริการวิชาการ การบูรณาการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการสอดแทรกศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการรวมพันธกิจของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาจัดการบริหารการจัดการเรียนรู้ มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับบริบทที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ให้โอกาสผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้วยตนเองให้มากที่สุด ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า **“รูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญมากนะครับ อาจารย์ผู้สอนทุกคนต้องจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และจะต้องเพิ่มเติมประสบการณ์โดยเน้นการปฏิบัติโดยเฉพาะวิชากีฬาจะเน้นแต่ทักษะกีฬาอย่างเดียวไม่ได้ อาจารย์ต้องสอดแทรกวิธีการสอนด้วย การประเมินผลด้วยก็ต้องเน้นการประเมินที่หลากหลาย ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของการสื่อสาร”** และ **“วิธีการสอนของอาจารย์สมัยนี้จะสอนบรรยายแบบเดิมไม่ได้แล้วนะ ต้องสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เอาประเด็นใหม่ๆ จากงานวิจัยมาสอนยิ่งดีเลย”**

โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรยังต้องมีการบริหารแผนการเรียนให้สอดคล้องกับ
คุณสมบัติ ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า “การบริหารแผนการสอนมี
ความสำคัญครับต้องจัดแผนการเรียนให้ตรงกับความสามารถของอาจารย์ คนจบพลศึกษา
ต้องสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนพลศึกษา หลักสูตร การวัดประเมินผลครับ คนที่จบการ
บริหารก็ต้องสอนบริหารพลศึกษา คนที่จบการจัดการก็พาที่ต้องสอนการจัดการแข่งขันกีฬา
กีฬา ถนัดเรื่องไหนก็ต้องสอนเรื่องนั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องตรวจสอบ
คุณสมบัติ อาจารย์ครับ หรือทำการสำรวจความต้องการสอนของอาจารย์ก็ได้ครับ” และ
“คณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องทราบประวัติความชำนาญของอาจารย์ทุกคนนะ ถึงจะจัด
ตารางสอนให้คนที่เรียนเกิดประโยชน์สูงสุด คนที่ชำนาญมาก ๆ จะมีวิธีสอนให้เด็กเข้าใจง่าย
วัดและประเมินผลได้ตรงกับจุดประสงค์วิชานั้นได้ดีเลยละ”

การบริหารหลักสูตรจำเป็นต้องใช้จัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของนิสิต/
นักศึกษา เป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สอนด้วยสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ระบบการอ่านข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
ทหรอนิกส์แบบต่างๆ รูปแบบของสื่อที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
อิเล็กทรอนิกส์บุ๊ค การสืบค้นข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ต ในฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารหลักสูตรและนิสิต/นักศึกษาเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า “สิ่งที่ช่วยใน
การบริหารงานหลักสูตรในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยเครื่องมือที่ใช้ในการตัดสินใจ
และเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้นะครับ ต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศครับเป็น
ประโยชน์มาก สะดวกและรวดเร็วครับ” และ “การมีข้อมูลที่สามารถช่วยในการตัดสินใจหรือ
การสืบค้นข้อมูลในการศึกษาอย่างรวดเร็วจำเป็นมากนะ ผมว่าควรจะมีเว็บไซต์ของสาขาที่
เป็นฐานข้อมูลให้กับนิสิตได้สืบค้นข้อมูลเอาไปใช้ในทุก ๆ เรื่องที่จำเป็นนะ”

4. การพัฒนาบัณฑิตให้บรรลุตามจุดประสงค์หลักสูตรนั้นจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรม/
โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิต/นักศึกษา เสริมควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรต้องดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ
มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร ซึ่งกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นครูพลศึกษา
โดยเฉพาะ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า “การพัฒนานิสิตให้ครบถ้วนทุกมิติต้องจัดหาประสบการณ์
ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนครับ การเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการ
ที่หลักสูตรจัดขึ้นนี้สำคัญมากครับ กิจกรรมหรือโครงการต้องผ่านการวิเคราะห์ให้สอดคล้อง
กับการเรียนการสอนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครับ” และ “โครงการที่จัดให้กับนิสิต
นะ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษานะครับ
โดยเฉพาะ มาตรฐานการผลิตของครูสภา และให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ใน
หลักสูตร จะให้ติดต่อบุคลากรพัฒนาการของมหาวิทยาลัยให้ครบ”

คณะกรรมการต้องควบคุม กิจกรรม/โครงการที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพตามความเหมาะสมเป็นลำดับ ตลอดจนการจัดการศึกษาตั้งแต่การคัดเลือกต่อเนื่องไปจนนิสิต/นักศึกษาจบหลักสูตร โดยการพัฒนาศักยภาพนิสิต/นักศึกษานั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะดำเนินการร่วมกับการวางระบบที่ปรึกษามีความสำคัญต่อกระบวนการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาอย่างมาก เพราะอาจารย์ที่ปรึกษาช่วยให้นิสิต/นักศึกษา สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้นิสิต/นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน ให้การแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร การเลือกวิชาเรียน และการลงทะเบียนวิชาเรียน ให้การปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษาเพื่อวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้การแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนของนิสิต/นักศึกษา อย่างสม่ำเสมอให้การปรึกษาแนะนำหรือตักเตือนนักศึกษา เมื่อผลการเรียนของนิสิต/นักศึกษา ต่ำลงให้การปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนิสิต/นักศึกษา เพื่อการแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาต่างๆ จึงทำให้การเรียนการสอนได้ผลดี อาจารย์ที่ปรึกษายังมีบทบาทในการช่วยพัฒนานิสิต/นักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์จึงช่วยให้การผลิตบัณฑิตบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรได้โดยใช้ช่องทางต่างๆ ในการดูแลให้คำปรึกษานิสิตอย่างใกล้ชิด พิจารณาแก้ปัญหาต่างๆ มาใช้ในพัฒนาการบริหารหลักสูตรดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า **“การพัฒนาบัณฑิตให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยจำเป็นต้องควบคุมคุณภาพนิสิต/นักศึกษาให้มีมาตรฐานใช้ระบบกิจกรรมพัฒนานิสิต/นักศึกษาให้เป็นประโยชน์ควบคู่กับระบบที่ปรึกษาเลยนะ”** และ **“การควบคุมคุณภาพบัณฑิตต้องอาศัยระบบที่ปรึกษาที่เข้มแข็งอย่างมากนะ ที่ปรึกษาเดียวนี้งานหนักมาก เรื่องของนักศึกษาทุกอย่างตั้งแต่ปี 1 ต้องผ่านที่ปรึกษาหมด ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญเลยกับคุณภาพบัณฑิต”**

นอกจากนี้การสำรวจข้อมูลศิษย์เก่า มีความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาศักยภาพจัดนิสิต/นักศึกษาปัจจุบัน ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องดำเนินการจัดทำขึ้นเพื่อสำรวจการให้บริการข้อมูลข่าวสาร และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้แก่ศิษย์เก่า ตลอดจนประเมินหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อนำเอาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาพัฒนากระบวนการให้บริการข้อมูลข่าวสาร การบริหารจัดการหลักสูตร และการเรียนการสอนทั้งแก่นิสิต/นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่าให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้เรียน ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า **“ข้อมูลจากบัณฑิตที่จบไปแล้วสำคัญมากเลยนะครับ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรได้ เพราะเป็นเหมือนกับผลผลิตครับ ศิษย์เก่านี้เมื่อไปทำงานแล้วจะรู้ข้อดี ข้อด้อยและสามารถเสนอแนะเพิ่มเติมจากการบริหารงานของหลักสูตรได้ดีเลยครับ”** และ **“การประเมินหลักสูตรต้องนำข้อมูลจากศิษย์เก่าและคุณภาพของบัณฑิตมาเป็นส่วนในการนำข้อบกพร่องไปพัฒนาปรับปรุงทั้งการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงการบริหารหลักสูตร”**

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตร และการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นเพื่อนำไปสร้างข้อคำถามในการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในขั้นตอนที่ 2 ดังตาราง 5

ตาราง 5 สรุปหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบ	หัวข้อ	หัวข้อย่อย
1. ระบบกลไกการบริหารหลักสูตร	1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	1) แนวคิดการออกแบบหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
	1.2 การควบคุมการผลิต	1) การควบคุมกำกับคุณภาพการผลิตบัณฑิต 2) การกำกับดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
	1.3 การควบคุมระบบและกลไก	1) ระบบการรับนิสิต/นักศึกษา 2) การจัดเตรียมความพร้อม 3) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
	1.4 การวางแผน ติดตาม และ ประเมินผลของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร	1) การประชุมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการวางแผน ติดตาม และ ประเมินผล 2) การจัดทำกลยุทธ์เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ ความสำเร็จที่พึงประสงค์
2. คุณภาพอาจารย์ประจำ	2.1 รับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ	1) กระบวนการคัดเลือกอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ 2) การวางแผนอัตรากำลังอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ
	2.2 การพัฒนาคุณวุฒิของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ	1) ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ให้มีการดำเนิน ผลิตผลงานทางวิชาการ 2) แนวทางการพัฒนาคุณวุฒิ 3) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาตนเองของคณาจารย์

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	หัวข้อ	หัวข้อย่อย
	2.3 การควบคุมการดำเนินงานของอาจารย์	1) แนวทางการควบคุมการดำเนินงานของอาจารย์ประจำตามพันธกิจ
3. การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน	3.1 การจัดการเรียนรู้	1) แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) แนวทางการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียน 3) การบูรณาการพันธกิจกับการจัดการเรียนรู้
	3.2 การบริหารแผนการจัดการเรียนรู้	1) การบริหารแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณสมบัติความเชี่ยวชาญของอาจารย์
	3.3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	1) การจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา
4. การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต	4.1) การพัฒนานิสิต/นักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการพัฒนาผู้เรียน	1) แนวทางการพัฒนานิสิต/นักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ 2) กิจกรรมและโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นครูพลศึกษา
	4.2 การควบคุมคุณภาพนิสิต	1) แนวทางการควบคุมคุณภาพนิสิตตั้งแต่การคัดเลือกต่อเนื่องไปจนนิสิต/นักศึกษจบหลักสูตร 2) การดูแลให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา
	4.3 การพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลจากศิษย์เก่า	1) ช่องทางการติดต่อประสานงานศิษย์เก่าอย่างไรเพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

จากตาราง 5 แสดงหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่า องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตรสรุปได้ 4 หัวข้อ และ 8 หัวข้อย่อย องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำสรุปได้ 3 หัวข้อ และ 6 หัวข้อย่อย องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนสรุปได้ 3 หัวข้อ และ 5 หัวข้อย่อย องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิตมีสรุปได้ 3 หัวข้อ และ 5 หัวข้อย่อย ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ได้สร้างแบบสอบถามความ

คิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟายในขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน โดยรอบที่ 1 ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นและวิเคราะห์คำตอบโดยละเอียดแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อกำหนดสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า โดยในรอบที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วนำผลมาแสดงเป็นค่ากลางของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ในการยืนยันคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในประเด็นคำถามเดิมในรอบที่ 3 โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังตาราง 6-9

ตาราง 6 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
1. การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
2. ดำเนินการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน หลักสูตรทั้ง 4 พันธกิจของสถาบันเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
3. การพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุมในระยะเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผล และนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
4. การพัฒนาระบบกำกับดูแลให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา	5.00	มากที่สุด	0	มากที่สุด
5. การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงใช้ในกระบวนการบริการหลักสูตร	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนระดับหลักสูตร โดยมีการเชื่อมโยงรายวิชากับคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
7. การพัฒนาแผนการรับนิสิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและแหล่งงานเอกชน และนโยบายของมหาวิทยาลัย และความพร้อมของอาจารย์ที่มีอยู่ และการทบทวน ปรับปรุง คุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	5.00	มากที่สุด	0.50	มากที่สุด
8. การคัดเลือกนิสิตรับเข้าศึกษามีมาตรฐานผ่านเกณฑ์การวัดความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายและการประเมินความสำเร็จของกระบวนการรับนิสิตจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง(ผู้คัดเลือก ผู้ปกครอง คณาจารย์และการพัฒนาเครื่องมือในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีคุณภาพสามารถคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติในการเรียนสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	มากที่สุด	0.00	มากที่สุด
9. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ กระบวนการรับนิสิต กระบวนการเตรียมความพร้อม กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานิสิต/นักศึกษาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการบริหารระบบการส่งเสริมอาจารย์	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
10. การพัฒนาระบบการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐาน ให้บัณฑิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาแหล่งฝึก ประสบการณ์ตลอดจน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และการติดตาม และประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีส่วนร่วมกับ สถานศึกษา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
11. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงาน ผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไป ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลา ของหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	4.00	มาก	1.00	มาก
12. การพัฒนาระบบดำเนินการกำกับติดตามกระบวนการผลิต ครูพลศึกษา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
13. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความ สามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
14. การพัฒนาระบบควบคุมอาจารย์ผู้สอนให้ดำเนินการสอนตาม ที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา (มคอ. 3)	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
15. การพัฒนาตรวจสอบระบบกลไกการบริหารหลักสูตร	4.00	มาก	2.00	ต่ำ
16. การพัฒนาระบบการจัดแผนการเรียนโดยมีผู้ที่มีสอนเกี่ยวข้อง ในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิตมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอน	4.00	มาก	2.00	ต่ำ
17. มีการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาการดำเนินการหลักสูตร ในรอบ 3 ปี นำมาใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร	4.00	มาก	1.00	มาก
18. การพัฒนาสถานที่จัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พอเพียงและทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สอน ทักษะกีฬา	4.00	มาก	1.00	มาก
19. การพัฒนาระบบเทียบเคียงผลการดำเนินงานหลักสูตรกับ หลักสูตรที่ผลิตครูพลศึกษาสถาบันอื่นๆ	4.00	มาก	1.00	มาก

จากตาราง 6 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์มี 17 ตัวบ่งชี้ และพิจารณาตัดตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 2 ตัวบ่งชี้คือ ข้อที่ 15 การพัฒนาตรวจสอบระบบกลไกการบริหารหลักสูตร และข้อที่ 16 การพัฒนาระบบการจัดแผนการเรียนโดยมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิตมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

ตาราง 7 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
1. การวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่คาดการณ์ในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากร	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และของหลักสูตร	3	ปานกลาง	1	มาก
3. การสรรหา คัดเลือกอาจารย์โดยมีเกณฑ์ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ โดยต้องผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพทางพลศึกษา (นักกีฬาระดับชาติ/ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับชาติ/ผู้ตัดสินของสมาคมกีฬา)	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
4. การบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจนโดยมอบหมายภาระหน้าที่ให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์	4.00	มาก	1.00	มาก
5. ส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา โดยเฉพาะการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
6. การรักษาอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้คงอยู่และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตร	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
7. การพัฒนาระบบการควบคุม กำกับกับการพัฒนาตนเองในการสร้างผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	4.00	มาก	1.00	มาก
8. การจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
9. การดำเนินงานวิจัยที่เกิดจากพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการพัฒนานิสิต	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
10. การส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิตำแหน่งวิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ. กำหนด	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
11. จัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
12. การพัฒนาระบบการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมในโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา โดยใช้กลไกการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรและการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรม หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
13. การประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข การชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม	4.00	มาก	1.00	มาก
14. พัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้แก่อาจารย์ประจำทุกคน	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
15. การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรให้สอดคล้องกับ คุณลักษณะของหลักสูตร	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
16. การดำเนินการวิจัยในการรับรองระบบการจัดการความรู้และระบบ กลไกการบริหารหลักสูตรที่อาจารย์ประจำหลักสูตรพัฒนาขึ้น	4.00	มาก	2.00	ต่ำ
17. การพัฒนาระบบการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของ อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ	4.00	มาก	2.00	ต่ำ

จากตาราง 7 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์มี 14 ตัวบ่งชี้ และพิจารณาตัดตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 3 ตัวบ่งชี้คือ ข้อที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และของหลักสูตร ข้อที่ 16 การดำเนินการวิจัยในการรับรองระบบการจัดการความรู้และระบบ กลไกการบริหารหลักสูตรที่อาจารย์ประจำหลักสูตรพัฒนาขึ้น และข้อ 17 การพัฒนาระบบการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ

ตาราง 8 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลผู้เรียน

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
2. การกำกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มีให้ได้มาตรฐาน เดียวกัน ในทุกกลุ่มเรียน	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
3. กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับรายวิชาที่สอนและ กำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยกำหนดให้อาจารย์ 1 ท่านสอนไม่เกิน 3 วิชา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
4. การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา โดย จัดให้มีชั่วโมง ปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการ หรือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและศึกษาดูงานเรียนรู้นอกสถานที่ และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.00	มาก	1.00	มาก
5. การกำกับมาตรฐานการจัดทำประมวลการสอน (มคอ.3 และ มคอ.4) ของอาจารย์โดยปรับการปรับปรุงให้ทันสมัยในด้าน เนื้อหา กิจกรรมการเรียน วิธีการสอนการวัดและประเมินผล	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
6. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินในการบูรณาการ บริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการนำกระบวนการบริการ วิชาการในการสอนกีฬาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.00	มาก	1.00	มาก
7. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพใน การในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของกีฬาไทย รวมทั้ง การสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมกีฬาไทยมาเป็นส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
8. การนำกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับสอนกีฬาเป็นส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของ นิสิต/นักศึกษา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
9. กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดประเมินผลอย่างน้อย 1 ครั้งต่อการปรับปรุงหลักสูตร	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
10. การประเมินการสอนของอาจารย์ จากกระบวนการการทวนผลสัมฤทธิ์มาตรฐานการเรียนรู้และนำผลไปพัฒนาความสามารถในการสอนของอาจารย์	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
11. การพัฒนาระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการเรียนรู้	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
12. การวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
13. การประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางกาพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
14. การประเมินนิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแล้วนำผลมาปรับปรุงหลักสูตร	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

จากตาราง 8 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

ตาราง 9 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการส่งเสริม
พัฒนาศักยภาพนิสิต

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูพลศึกษา โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆ ตลอดหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา โดยสามารถสนับสนุนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสา และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณของวิชาชีพ	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
2. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการและระดับความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายให้แก่นิสิต/นักศึกษา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
3. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการจัดการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย กิจกรรมพัฒนานิสิตการรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตจำเป็นต้องรู้	5.00	มากที่สุด	0.50	มากที่สุด
4. กำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางในการให้คำปรึกษาจัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา และใช้เทคโนโลยีเช่น e-mail face-book กลุ่ม lineกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และการพบคณาจารย์และเข้าร่วมสัมมนาการศึกษา กับคณาจารย์และเพื่อนนิสิต/นักศึกษาโดยใช้สื่อและ/หรือ Face to face	5.00	มากที่สุด	0.50	มากที่สุด
5. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
6. การบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นของนิสิตที่มีปัญหาผลการเรียนต่ำ ลาออก สำเร็จการศึกษาล่าช้า	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
7. ระบบและกลไกในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้านนักกีฬาและสามารถพัฒนาความรู้ทักษะให้มีมาตรฐานเดียวกัน	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
8. พัฒนาช่องทางให้นิสิต/นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการและการนำระบบการจัดเก็บข้อมูลนิสิต/นักศึกษาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มอาจารย์ที่สอนเพื่อพัฒนานิสิต/นักศึกษา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	Md	ระดับ	IR	ระดับ
9. การจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิตเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน	5.00	มากที่สุด	0.50	มากที่สุด
10. การสำรวจข้อมูลจากนิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อศึกษาความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการในระยะต่อไป	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
11. การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิต/นักศึกษารายวิชา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนิสิตครูพลศึกษา	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก
12. การพัฒนาระบบการดำเนินระบบการจัดการปัญหาของนิสิต/นักศึกษาและดูแลจัดการเรียนรู้เป็นกรณีพิเศษ	5.00	มากที่สุด	1.00	มาก

จากตาราง 9 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

สรุปผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี มี 4 องค์ประกอบและ 57 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร 17 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ 14 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน 14 ตัวบ่งชี้ และ 4) ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต 12 ตัวบ่งชี้ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมา และผู้วิจัยนำไปสร้างแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

นำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการคัดเลือกในขั้นตอนที่ 2 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีมี 4 องค์ประกอบและ 57 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร 17 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ 14 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน 14 ตัวบ่งชี้ และ 4) ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต 12 ตัวบ่งชี้ มาสร้างแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลกับ อาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 576 คน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง เพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังตาราง 10 – 13

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านระบบกลไก
การบริหารหลักสูตร(n=576)

รายการ	X	SD.	ระดับ
1. การจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	4.75	0.44	มากที่สุด
2. ดำเนินการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานหลักสูตรทั้ง 4 พันธกิจของสถาบันเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม	4.69	0.49	มากที่สุด
3. การพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุมในช่วงเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผลและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง	4.33	0.55	มาก
4. การพัฒนาระบบกำกับดูแลให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา	4.68	0.48	มากที่สุด
5. การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงใช้ในกระบวนการบริหารหลักสูตร	4.61	0.53	มากที่สุด
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนระดับหลักสูตร โดยมีการเชื่อมโยงรายวิชากับคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็น ภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ	4.71	0.50	มากที่สุด
7. การพัฒนาแผนการรับนิสิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและแหล่งงานเอกชน และนโยบายของมหาวิทยาลัย และความพร้อมของอาจารย์ที่มีอยู่ และการทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	4.69	0.49	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	X	SD.	ระดับ
8. การคัดเลือกนิสิตรับเข้าศึกษามีมาตรฐานผ่านเกณฑ์การวัดความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายและการประเมินความสำเร็จของกระบวนการรับนิสิตจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้คัดเลือก ผู้ปกครอง คณาจารย์) และการพัฒนาเครื่องมือในการรับนิสิตมีคุณภาพสามารถคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติในการเรียนสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.65	0.50	มากที่สุด
9. การพัฒนาระบบการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐานให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาแหล่งฝึกประสบการณ์ตลอดจน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีส่วนร่วมกับการสถานศึกษา	4.66	0.50	มากที่สุด
10. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ กระบวนการรับนิสิต กระบวนการเตรียมความพร้อม กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานิสิต/นักศึกษาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการบริหารระบบการส่งเสริมอาจารย์	4.63	0.50	มากที่สุด
11. การพัฒนาระบบจัดทำหลักสูตร ให้ทันสมัย ออกแบบหลักสูตรโดยมีทิศทางพัฒนาครูพลศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม รวมทั้งแนวคิดการออกแบบรายวิชาในหลักสูตร จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิต และพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	4.68	0.50	มากที่สุด
12. การพัฒนาระบบดำเนินการกำกับติดตามกระบวนการผลิตครูพลศึกษา	4.69	0.50	มากที่สุด
13. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.67	0.50	มากที่สุด
14. การพัฒนาระบบควบคุมอาจารย์ผู้สอนให้ดำเนินการสอนตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา (มคอ. 3)	4.62	0.51	มากที่สุด
15. มีการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการพัฒนากำหนดดำเนินการหลักสูตรในรอบ 3 ปี นำมาใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร	4.62	0.52	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
16. การพัฒนาสถานที่จัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พอเพียงและทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สอนทักษะกีฬา	4.72	0.47	มากที่สุด
17. การพัฒนาระบบเทียบเคียงผลการดำเนินงานหลักสูตรกับหลักสูตรที่ ผลิตครูพลศึกษาสถาบันอื่นๆ	4.60	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุดถึงสูงสุด คือ 4.33 ถึง 4.75 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ และส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.55 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.75$; S.D. = 0.44) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุด คือ การพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุม ในช่วงเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผลและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง ($\bar{X} = 4.33$; S.D. = 0.55)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านคุณภาพ
อาจารย์ประจำ (n=576)

รายการ	X	SD.	ระดับ
1. การวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่ ต้องการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความ ต้องการด้านบุคลากร	4.69	0.47	มากที่สุด
2. การสรรหา คัดเลือกอาจารย์โดยมีเกณฑ์ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ ของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ โดยต้อง ผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพทางพลศึกษา (นักกีฬาระดับชาติ/ผู้ฝึกสอนกีฬา ระดับชาติ/ผู้ตัดสินของสมาคมกีฬา	4.44	0.58	มาก
3. กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตร อย่างชัดเจนโดยมอบหมายภาระหน้าที่ให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์	4.71	0.47	มากที่สุด
4. ส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนใหม่ๆ ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของ นิสิต/นักศึกษา โดยเฉพาะการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้ การวิจัยเป็นฐาน	4.67	0.50	มากที่สุด
5. การรักษาสัดส่วนอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้ คงอยู่และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอในการจัดการเรียนการ สอนตามมาตรฐานหลักสูตร โดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน	4.69	0.48	มากที่สุด
6. การพัฒนาระบบการควบคุม กำกับกับการพัฒนาตนเองในการสร้าง ผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	4.72	0.47	มากที่สุด
7. การจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียน รายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร	4.72	0.46	มากที่สุด
8. การดำเนินงานวิจัยที่เกิดจากพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการ พัฒนานิสิต/นักศึกษา	4.48	0.53	มาก
9. การส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิ ตำแหน่ง วิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ.กำหนด	4.77	0.43	มากที่สุด
10. จัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและ ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.55	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	X	SD.	ระดับ
11. การพัฒนาระบบการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมในโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา โดยใช้กลไกการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรและการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรม หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม	4.70	0.48	มากที่สุด
12. การประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนาเพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม	4.68	0.50	มากที่สุด
13. พัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้แก่อาจารย์ประจำทุกคน	4.68	0.51	มากที่สุด
14. การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตร	4.72	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุดถึงสูงสุด คือ 4.43 ถึง 4.77 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ และส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.58 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด คือ การส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ.กำหนด ($\bar{X} = 4.77$; S.D. = 0.43) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุด คือ จัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.43$; S.D. = 0.58)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านการจัดการ
เรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน (n=576)

รายการ	X	SD.	ระดับ
1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารการจัดการเรียนรู้	4.68	0.49	มากที่สุด
2. การกำกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มีให้ได้มาตรฐาน เดียวกัน ในทุกกลุ่มเรียน	4.66	0.53	มากที่สุด
3. กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับรายวิชาที่สอนและ กำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยกำหนดให้อาจารย์ 1 ท่านสอนไม่เกิน 3 วิชา	4.31	0.63	มาก
4. การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา โดย จัดให้มีชั่วโมง ปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการ หรือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและศึกษาดูงานเรียนรู้นอกสถานที่ และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.73	0.46	มากที่สุด
5. การกำกับมาตรฐานการจัดทำประมวลการสอน (มคอ.3 และ มคอ.4) ของอาจารย์โดยปรับการปรับปรุงให้ทันสมัยในด้าน เนื้อหา กิจกรรมการเรียน วิธีการสอนการวัดและประเมินผล	4.72	0.47	มากที่สุด
6. การกำหนดตัวชี้วัด วัดประสพงค์และการประเมินใน การบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการนำ กระบวนการบริการวิชาการในการสอนกีฬาเป็นส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของ นิสิต	4.66	0.48	มากที่สุด
7. การกำหนดตัวชี้วัด วัดประสพงค์และการประเมินประสิทธิภาพในการ ในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของกีฬาไทย รวมทั้งการ สอดแทรกศิลปวัฒนธรรมกีฬาไทยมาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต	4.63	0.51	มากที่สุด
8. การนำกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับสอนกีฬาเป็นส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของ นิสิต/นักศึกษา	4.67	0.50	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
9. กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดประเมินผลอย่างน้อย 1 ครั้งต่อการปรับปรุงหลักสูตร	4.75	0.46	มากที่สุด
10. การประเมินการสอนของอาจารย์ จากกระบวนการทวนผลสัมฤทธิ์มาตรฐานการเรียนรู้และนำไปพัฒนาความสามารถในการสอนของอาจารย์	4.68	0.50	มากที่สุด
11. การพัฒนาระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการเรียนรู้	4.68	0.49	มากที่สุด
12. การวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.72	0.47	มากที่สุด
13. การประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป	4.83	0.38	มากที่สุด
14. การประเมินนิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแล้วนำผลมาปรับปรุงหลักสูตร	4.67	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุดถึงสูงสุด คือ 4.31 ถึง 4.83 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ และส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.38 ถึง 0.63 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด คือ การประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุด คือ กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับรายวิชาที่สอนและกำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยกำหนดให้อาจารย์ 1 ท่านสอนไม่เกิน 3 วิชา ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.63)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ขององค์ประกอบด้านการส่งเสริม
พัฒนาศักยภาพนิสิต (n=576)

รายการ	X	SD.	ระดับ
1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และระดับความสำเร็จในการจัด กิจกรรมเสริมความเป็นครูพลศึกษา โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆ ตลอดหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา โดยสามารถสนับสนุน วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสาและ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณของวิชาชีพ	4.68	0.47	มากที่สุด
2. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการและระดับความสำเร็จ ในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพ ทางกายให้แก่ นิสิต/นักศึกษา	4.66	0.49	มากที่สุด
3. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการจัดการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนิสิต/ นักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย กิจกรรมพัฒนานิสิตการรับ สมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิต จำเป็นต้องรู้	4.70	0.47	มากที่สุด
4. กำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางในการใน คำปรึกษา จัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา และใช้ เทคโนโลยีเช่น e-mail face-book กลุ่ม lineกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่ นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และการพบคณาจารย์และเข้าร่วมสัมมนาการศึกษา กับคณาจารย์และ เพื่อนนิสิต/นักศึกษาโดยใช้สื่อและ/หรือ Face to face	4.66	0.51	มากที่สุด
5. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพการ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.77	0.44	มากที่สุด
6. การบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นของนิสิตที่มีปัญหาผลการเรียน ต่ำ ลาออก สำเร็จการศึกษาล่าช้า	4.55	0.52	มากที่สุด
7. ระบบและกลไกในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้าน นักกีฬาและสามารถพัฒนาความรู้ทักษะให้มีมาตรฐานเดียวกัน	4.55	0.52	มากที่สุด
8. พัฒนาช่องทางให้นิสิต/นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุงการให้บริการและการนำระบบการจัดเก็บข้อมูลนิสิต/ นักศึกษาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มอาจารย์ที่สอนเพื่อพัฒนานิสิต/ นักศึกษา	4.70	0.47	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
9. การจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิตเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน	4.68	0.47	มากที่สุด
10. การสำรวจข้อมูลจากนิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อศึกษาความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการในระยะต่อไป	4.68	0.49	มากที่สุด
11. การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร ประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิต/นักศึกษารายวิชา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนิสิตครูพลศึกษา	4.69	0.47	มากที่สุด
12. การพัฒนาระบบการดำเนินระบบการจัดการปัญหาของนิสิต/นักศึกษาและดูแลจัดการเรียนรู้เป็นกรณีพิเศษ	4.61	0.52	มากที่สุด

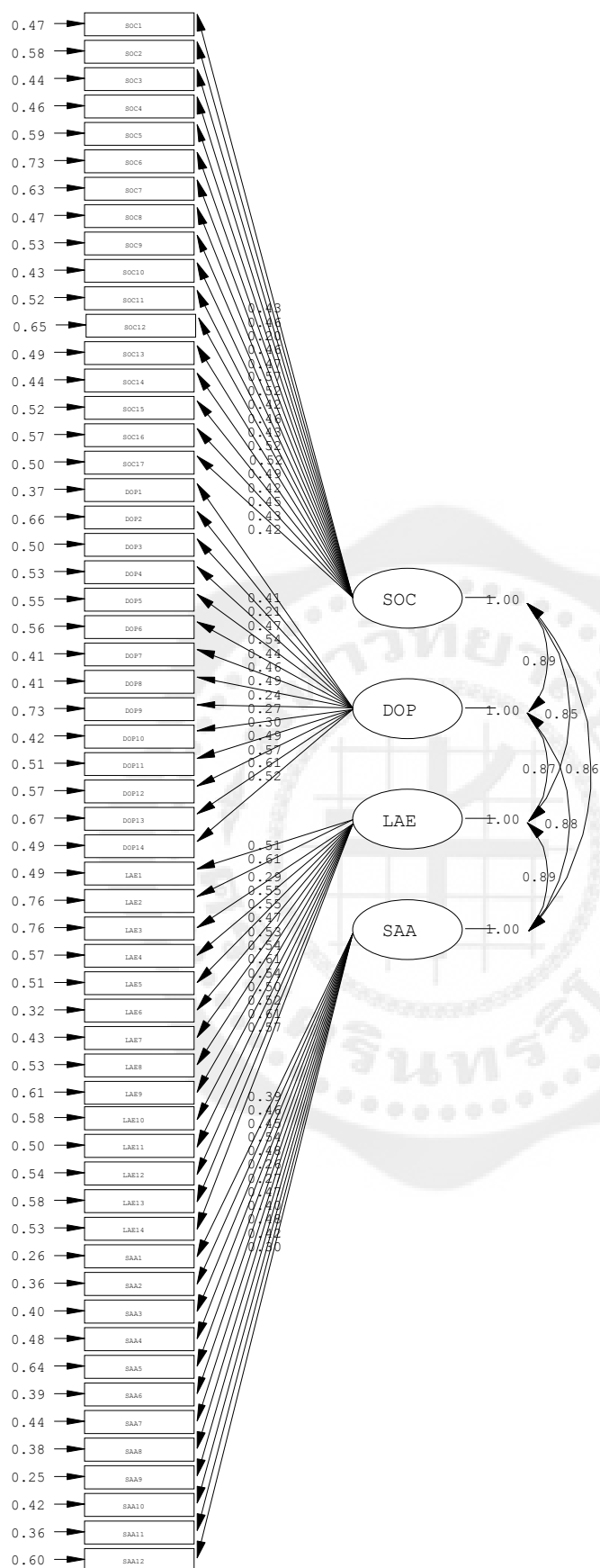
จากตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ของด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุดถึงสูงสุด คือ 4.55 ถึง 4.77 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่อยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ และส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันโดยมีค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.44 ถึง 0.52 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด คือ การประเมินการสอนตาม การกำหนดตัวชี้วัด วัดอุปสงค์และการประเมินประสิทธิผลการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.44) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุด มี 2 ข้อ คือ การบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นของนิสิตที่มีปัญหาผลการเรียนต่ำ ลากออก สำเร็จการศึกษาลำช้า ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.52) และระบบและกลไกในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้านนักกีฬาและสามารถพัฒนาความรู้ทักษะ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.52)

ตาราง 14 ค่าสถิติ Bartlett's test of Sphericity และค่าดัชนีไกเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิน (Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy MSA) ของโมเดลตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

Bartlett's test of Sphericity	p	Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA)
19544.631	.000	0.964

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ ค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) มีค่าเท่ากับ 0.96 และค่าสถิติของ Bartlett's test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 19544.631 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .00$) ซึ่งมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบในเกณฑ์ดีมาก จึงได้นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบทุกตัว

การนำเสนอโมเดลตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) สถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์คือ ค่าสถิติไค - สแควร์ (Chi - Square) ดัชนี GFI (Goodness of Fit Index) ดัชนี AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) และค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) รวมจำนวนทั้งสิ้น 57 ตัวบ่งชี้ โดยโมเดลนี้มีลักษณะเป็นโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง (First Order Confirmatory Factor Analysis) ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 5 โมเดลตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา
ระดับปริญญาตรี

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบ	SOC	DOP	LAE	SAA
SOC	1			
DOP	0.89**	1		
LAE	0.85**	0.87**	1	
SAA	0.86**	0.88**	0.89**	1

** p < .01

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
หลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ				R ²	สปส.คะแนน องค์ประกอบ
		b	B	SE	t		
SOC	SOC1	0.43	0.53	0.03	13.13**	0.28	0.08
	SOC2	0.46	0.52	0.04	12.84**	0.27	0.07
	SOC3	0.20	0.29	0.03	6.80**	0.08	0.04
	SOC4	0.46	0.56	0.03	13.91**	0.31	0.09
	SOC5	0.47	0.52	0.04	12.79**	0.27	0.07
	SOC6	0.57	0.55	0.04	13.80**	0.31	0.07
	SOC7	0.52	0.55	0.04	13.67**	0.30	0.07
	SOC8	0.42	0.52	0.03	12.91**	0.27	0.08
	SOC9	0.46	0.53	0.03	13.25**	0.29	0.08
	SOC10	0.43	0.55	0.03	13.65**	0.30	0.09
	SOC11	0.52	0.59	0.04	14.89**	0.35	0.09
	SOC12	0.52	0.54	0.04	13.53**	0.30	0.07
	SOC13	0.49	0.57	0.03	14.43**	0.33	0.09
	SOC14	0.42	0.53	0.03	13.25**	0.29	0.09
	SOC15	0.45	0.53	0.03	13.14**	0.28	0.08
	SOC16	0.43	0.50	0.03	12.16**	0.25	0.07
	SOC17	0.42	0.51	0.03	12.69**	0.26	0.08

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ				R^2	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
		b	B	SE	t		
DOP	DOP1	0.41	0.56	0.03	13.85**	0.31	0.10
	DOP2	0.21	0.25	0.03	5.71**	0.06	0.03
	DOP3	0.47	0.56	0.03	13.85**	0.31	0.09
	DOP4	0.54	0.59	0.03	14.97**	0.35	0.10
	DOP5	0.44	0.51	0.04	12.53**	0.26	0.08
	DOP6	0.46	0.52	0.04	12.89**	0.27	0.08
	DOP7	0.49	0.60	0.03	15.29**	0.36	0.11
	DOP8	0.24	0.35	0.03	8.26**	0.12	0.06
	DOP9	0.27	0.30	0.04	7.00**	0.09	0.03
	DOP10	0.30	0.42	0.03	10.00**	0.17	0.07
	DOP11	0.49	0.57	0.03	14.19**	0.32	0.09
	DOP12	0.57	0.60	0.04	15.22**	0.36	0.09
	DOP13	0.61	0.60	0.04	15.14**	0.36	0.09
	DOP14	0.52	0.59	0.03	15.02**	0.35	0.10
LAE	LAE1	0.51	0.59	0.03	14.94**	0.35	0.09
	LAE2	0.61	0.57	0.04	14.50**	0.33	0.07
	LAE3	0.29	0.32	0.04	7.52**	0.10	0.03
	LAE4	0.55	0.59	0.04	15.09**	0.35	0.08
	LAE5	0.55	0.61	0.04	15.57**	0.37	0.09
	LAE6	0.47	0.63	0.03	16.36**	0.40	0.12
	LAE7	0.53	0.63	0.03	16.21**	0.39	0.10
	LAE8	0.54	0.60	0.04	15.17**	0.35	0.08
	LAE9	0.61	0.61	0.04	15.75**	0.38	0.08
	LAE10	0.54	0.58	0.04	14.69**	0.34	0.08
	LAE11	0.50	0.58	0.03	14.70**	0.34	0.08
	LAE12	0.52	0.58	0.04	14.73**	0.34	0.08
	LAE13	0.61	0.63	0.04	16.15**	0.39	0.09
	LAE14	0.57	0.62	0.04	15.81**	0.38	0.09

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ				R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
		b	B	SE	t		
SAA	SAA1	0.39	0.61	0.03	15.40**	0.37	0.15
	SAA2	0.46	0.61	0.03	15.60**	0.38	0.13
	SAA3	0.45	0.58	0.03	14.66**	0.34	0.11
	SAA4	0.54	0.62	0.03	15.74**	0.38	0.11
	SAA5	0.48	0.52	0.04	12.75**	0.27	0.07
	SAA6	0.26	0.38	0.03	8.94**	0.14	0.06
	SAA7	0.27	0.38	0.03	8.89**	0.14	0.06
	SAA8	0.47	0.61	0.03	15.40**	0.37	0.12
	SAA9	0.40	0.63	0.03	16.02**	0.39	0.16
	SAA10	0.48	0.60	0.03	15.04**	0.35	0.11
	SAA11	0.42	0.57	0.03	14.35**	0.33	0.11
	SAA12	0.30	0.36	0.04	8.60**	0.13	0.05
Chi-Square=1668.64 ,df=1533, P-value=-0.00, GFI = 0.91 , AGFI = 0.90, RMSEA = 0.01							
Chi - Square /df=1.08 **p < 0.01							

จากภาพประกอบ 5 และจากตาราง 15 - 16 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาได้จากค่าไค - สแควร์สัมพัทธ์ มีค่าเท่ากับ 1.08 (ค่าไค - สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 1668.64 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom) มีค่าเท่ากับ 1533) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) รวมทั้งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.91 และ 0.90 ตามลำดับ และ ค่าRMSEA มีค่าเท่ากับ 0.01 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวกทั้งหมด และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน พบว่า

องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร (SOC) ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ การพัฒนาระบบจัดทำหลักสูตร ให้ทันสมัย ออกแบบหลักสูตรโดยมีทิศทางพัฒนาครูพลศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม รวมทั้งแนวทางการออกแบบรายวิชาในหลักสูตรจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์

ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิต และพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (SOC11) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.59 รองลงมาคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจาก หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหาร หลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จ การศึกษา (SOC13) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.57 และการพัฒนาระบบกำกับดูแล ให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา (SOC4) มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.56

องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ (DOP) ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอ ในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร (DOP7) และการประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์ตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือ มีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม (DOP12) และการพัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้แก่อาจารย์ประจำทุกคน (DOP13) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานเท่ากับ 0.60 เท่ากัน

องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน (LAE) ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนัก ความสำคัญมากที่สุดคือ การกำหนดตัวชี้วัดวัตถุประสงค์และการประเมินในการบูรณาการบริการ วิชาการกับการเรียนการสอนและการนำกระบวนการบริการวิชาการในการสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมใน การจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต (LAE6) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานเท่ากับ 0.63 รองลงมาคือ การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพใน การในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของกีฬาไทย รวมทั้งการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรม กีฬาไทยมาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต (LAE7) และการประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถ กำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป (LAE13) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานเท่ากับ 0.63 เท่ากัน

องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต (SAA) ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิตเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน (SAA9) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.63 รองลงมาคือกำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางในการในคำปรึกษา จัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา และใช้เทคโนโลยีเช่น e-mail face-book กลุ่ม line กลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และการพบคณาจารย์และเข้าร่วมสัมมนาการศึกษา กับคณาจารย์และเพื่อนนิสิต/นักศึกษาโดยการใช้สื่อและ/หรือ Face to face (SAA4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.62 และกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการและระดับความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายให้นิสิต/นักศึกษา (SAA2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.61

ตาราง 17 ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability, ρ_c) และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดด้วยองค์ประกอบ (Average variance extracted, ρ_v)

ตัวแปรแฝง	ความเที่ยง (ρ_c)	ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดด้วยองค์ประกอบ (ρ_v)
SOC	0.87	0.29
DOP	0.83	0.26
LAE	0.88	0.34
SAA	0.83	0.30

จากตาราง 17 แสดงค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดด้วยองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตรมีค่าความเที่ยงสูง ($\rho_c=0.87$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 29.00 องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำมีค่าความเที่ยงสูง ($\rho_c=0.83$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 26.00 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนมีค่าความเที่ยงสูง ($\rho_c=0.88$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 34.00 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิตมีค่าความเที่ยงสูง ($\rho_c=0.83$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 30.00

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาและพัฒนาขึ้นตามสภาพการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา มีขอบข่ายดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรผู้บริหารและคณาจารย์มหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพลศึกษาและมีส่วนร่วมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposively Selected)
2. ผู้ให้ข้อมูลในการกำหนดตัวบ่งชี้ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposively Selected) โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญมีความรู้และประสบการณ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตร จากหน่วยงานการศึกษาภาครัฐ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมในการพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ในการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตร
3. ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 576 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร
2. องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ
3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน
4. องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ศึกษาแนวคิด เอกสาร ตำรา งานวิจัย นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ตัวบ่งชี้และจัดทำแนวข้อคำถามเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure In-depth Interview) ให้ผู้วิจัยเป็นผู้สอบถามผู้ให้สัมภาษณ์ ในลักษณะการเจาะลึก ค้นหารายละเอียดในประเด็นการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขา วิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี อย่างลึกซึ้ง ดำเนินการโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกสรรผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีการสัมภาษณ์ถึงปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพและตัวบ่งชี้ต่างๆ ของการประกันคุณภาพหลักสูตร ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น ให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญและสถานการณ์ ตลอดจนความเชื่อ ความหมายต่างๆ อย่างลึกซึ้งในแง่มุมเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ดำเนินการจดบันทึก และรวบรวมข้อมูลแยกแยะประเด็นตามแบบสัมภาษณ์ ที่กำหนดไว้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความคงที่ของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างเป็นแบบ สอบถามความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จสำหรับ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

ขั้นที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) นำข้อมูลที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแนวคำถาม จากนั้นนำไปสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน โดยผู้ทรงคุณวุฒิดำเนินการพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูล โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ เพื่อสรุปมติจากข้อค้นพบและกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและ มีความถูกต้อง

รอบที่ 1 การสอบถามแบบปลายเปิด โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened End) ซึ่งเป็นการถามอย่างกว้างๆ ให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาของการวิจัย เพื่อต้องการเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 คน กำหนดเวลาในการส่งแบบสอบถามกลับคืนภายในเวลา 2 สัปดาห์ สำหรับการวิเคราะห์คำตอบแบบสอบถามรอบนี้ ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นและวิเคราะห์คำตอบโดยละเอียดแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นต่างๆ เพื่อกำหนดกรอบของปัญหาในรอบต่อไป

รอบที่ 2 การรวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเข้าด้วยกัน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) การสอบถามรอบที่ 2 นี้ พัฒนาจากคำตอบของแบบสอบถามในรอบที่ 1 โดยการรวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเข้าด้วยกัน รวมทั้งตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันออก หลังจากนั้นจึงสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งกลับไปยังกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 คน เพื่อให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ออกความคิดเห็นในลักษณะของการจัดระดับความสำคัญในคำถามแต่ละข้อ จากนั้นทำการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range)

รอบที่ 3 การยืนยันคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในประเด็นคำถามเดิม โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) การสอบถามรอบที่ 3 เป็นการพัฒนาคำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยมีข้อคำถามเดียวกันกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่เพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน และเขียนเครื่องหมายแสดงตำแหน่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นได้ตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ลงไป แล้วส่งกลับไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิคนเดิมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ โดยจากนั้นคัดเลือกตัวบ่งชี้พิจารณาค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และคำนวณหาค่าความแตกต่างกันระหว่างควอไทล์ที่ 3 และควอไทล์ที่ 1 ซึ่งพิจารณาผลของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่มีค่าไม่เกิน 1.50

โดยหากจากผู้ทรงคุณวุฒิที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จากแบบสอบถามผู้วิจัยก็จะสามารถเสนอผลการวิจัยว่ามีองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบมีตัวบ่งชี้ใดบ้าง

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

นำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการคัดเลือกในขั้นที่ตอนที่ 2 มาสร้างแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลกับ อาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

โดยมีขั้นตอนการการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก เพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 576 คน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ ที่มองเห็น เมื่อผู้วิจัยได้เห็นหรือสังเกตหลายๆ เหตุการณ์ต่างๆ แล้วจึงสรุป โดยการหาความคงที่ของข้อมูล และสร้างประเด็นตัวบ่งชี้การดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) วิเคราะห์ตัวบ่งชี้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 คน โดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เกณฑ์การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ตามแนวคิดของเบิร์นนิ่ง (Burning, R. L. 1979) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) มีการแปลความหมายค่ามัธยฐาน

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้มากที่สุด

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50- 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้มาก

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้

ปานกลาง

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 1.50- 2. 49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้น้อย

ค่ามัธยฐานน้อยกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดเกณฑ์ดังนี้

0.01-0.99 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันมากที่สุด

1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันมาก

1.51 ขึ้นไป หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันต่ำหรือไม่มี

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี
โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

การวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
หลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ใช้เกณฑ์การแปลผล
คะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ ประคอง กรรณสูตร (2542) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของตัวบ่งชี้

ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อ
ตรวจสอบตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับ
ปริญญาตรี โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) สถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืน
ของตัวบ่งชี้กับข้อมูล เชิงประจักษ์คือ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Chi - Square /df) ดัชนี GFI (Goodness
of Fit Index) ดัชนี AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) และค่า RMSEA (Root Mean Square
Error of Approximation)

สรุปผลการวิจัย

1. การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า บริบทของการบริหาร
หลักสูตรเพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับ
ปริญญาตรี ควรดำเนินงานทั้งสิ้น 4 ด้านประกอบด้วย 1) ระบบกลไกการบริหารหลักสูตร 2) คุณภาพ
อาจารย์ประจำ 3) การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน และ 4) การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ
นิสิต จากนั้น ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหาร
หลักสูตร และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ในประเด็นสภาพ

ปัจจุบัน สภาพแวดล้อม แนวคิดและแนวทาง กลยุทธ์การบริหารหลักสูตร ให้เป็นไปตามการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร ดังนั้นองค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตรสรุปได้ 4 หัวข้อ และ 8 หัวข้อย่อย องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำสรุปได้ 3 หัวข้อ และ 6 หัวข้อย่อย องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนสรุปได้ 3 หัวข้อ และ 5 หัวข้อย่อย องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต มีสรุปได้ 3 หัวข้อ และ 5 หัวข้อย่อย ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น ต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในขั้นตอนต่อไป

2. การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟายในขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน โดยรอบที่ 1 ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นและวิเคราะห์คำตอบโดยละเอียดแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นต่างๆ เพื่อกำหนดสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า โดยในรอบที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วนำผลมาแสดงเป็นค่ากลางของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ในการยืนยันคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในประเด็นคำถามเดิมในรอบที่ 3 โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ดังนี้

2.1 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ มี 17 ตัวบ่งชี้ และพิจารณาตัดตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 2 ตัวบ่งชี้คือ ข้อที่ 15 การพัฒนาตรวจสอบระบบกลไกการบริหารหลักสูตร และข้อที่ 16 การพัฒนาระบบการจัดแผนการเรียนรู้โดยมีผู้ที่มีสอนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิตมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

2.2 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ มี 14 ตัวบ่งชี้ และพิจารณาตัดตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 3 ตัวบ่งชี้คือ ข้อที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติ งานและของหลักสูตร ข้อที่ 16 การดำเนินการวิจัยในการรับรองระบบการ

จัดการความรู้และระบบ กลไกการบริหารหลักสูตรที่อาจารย์ประจำหลักสูตรพัฒนาขึ้น และข้อ 17 การพัฒนาระบบการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ

2.3 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

2.4 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี มี 4 องค์ประกอบและ 57 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร 17 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ 14 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน 14 ตัวบ่งชี้ และ 4) ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต 12 ตัวบ่งชี้ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับตัวบ่งชี้และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันผ่านเกณฑ์ มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมา และผู้วิจัยนำไปสร้างแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในขั้นตอนต่อไป

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง เพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ ในแต่ละองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (ค่าไค – สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 1668.64 ที่ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom) 1533) มีค่าเท่ากับ 1.08 และ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) รวมทั้งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.91 และ 0.90 ตามลำดับ และค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.01 แสดงว่ายอมรับสมมุติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวกทั้งหมด และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ผู้วิจัยขอเสนอโดยเรียงลำดับตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดไปยังน้อยที่สุดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร (SOC)

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การพัฒนาระบบจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัย ออกแบบหลักสูตรโดยมีทิศทางพัฒนาครูพลศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม รวมทั้งแนวความคิดการออกแบบรายวิชาในหลักสูตรจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิต และพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (SOC11) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.59

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 2 คือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา (SOC13) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.57

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาระบบกำกับดูแลให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา (SOC4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.56

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 4 คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนระดับหลักสูตร โดยมีการเชื่อมโยงรายวิชากับคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็น ภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ (SOC6) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.55

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 5 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การพัฒนาแผนการรับนิสิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและแหล่งงานเอกชน และนโยบายของมหาวิทยาลัย และความพร้อมของอาจารย์ที่มีอยู่ และการทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (SOC7) และการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ กระบวนการรับนิสิต กระบวนการเตรียมความพร้อม กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานิสิต/นักศึกษาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการบริหารระบบการส่งเสริมอาจารย์ (SOC 10) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.55 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 6 คือ การพัฒนาระบบดำเนินการกำกับติดตามกระบวนการผลิตครูพลศึกษา (SOC12) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.54

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 7 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือการพัฒนาระบบการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐานให้ผลิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาแหล่งฝึกประสบการณ์ตลอดจนครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา (SOC9) และการพัฒนาระบบควบคุมอาจารย์ผู้สอนให้ดำเนินการสอนตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา (มคอ. 3) (SOC14) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.53 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 8 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาระบบดำเนินการหลักสูตรในรอบ 3 ปี นำมาใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร (SOC15) และการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (SOC1) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.53 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 9 มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ดำเนินการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานหลักสูตรทั้ง 4 พันธกิจของสถาบันเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม (SOC2) และการพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงใช้ในกระบวนการบริหารหลักสูตร (SOC5) และการคัดเลือกนิสิตรับเข้าศึกษามีมาตรฐานผ่านเกณฑ์การวัดความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกาย และการประเมินความสำเร็จของกระบวนการรับนิสิตจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้คัดเลือก ผู้ปกครอง คณาจารย์) และการพัฒนาเครื่องมือในการรับนิสิตมีคุณภาพสามารถคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติในการเรียนสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (SOC8) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.52 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 10 คือ การพัฒนาระบบเทียบเคียงผลการดำเนินงานหลักสูตรกับหลักสูตรที่ผลิตครูพลศึกษาสถาบันอื่นๆ (SOC17) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.51

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญอันดับ 11 คือ การพัฒนาสถานที่จัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พอเพียงและทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สอนทักษะกีฬา (SOC16) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.50

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 11 คือ การพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุมในช่วงเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผลและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง (SOC3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.29

3.2 องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ (DOP)

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร (DOP7) และการประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชมเชย ให้อาจารย์ ให้อาจารย์ ปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม (DOP12) และการพัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้แก่อาจารย์ประจำทุกคน (DOP13) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.60 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 2 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนใหม่ๆ ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา โดยเฉพาะการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (DOP4) และการกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตร (DOP14) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.59 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาระบบการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมในโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา โดยใช้กลไกการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรและการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรม หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม (DOP11) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.57

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 4 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่ความต้องการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากร (DOP1) และกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจนโดยมอบหมายภาระหน้าที่ให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ (DOP3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.56 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 5 คือ การพัฒนาระบบการควบคุม กำกับ การพัฒนาตนเองในการสร้างผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง (DOP6) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานเท่ากับ 0.52

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 6 คือ การรักษาสภาพกำลังของอาจารย์ ประจำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้คงอยู่และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอในการจัดการ เรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตร โดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน (DOP5) มีค่า น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.52

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 7 คือ จัดเวทีการสัมมนา หรือการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง (DOP10) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานเท่ากับ 0.42

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 8 คือ การดำเนินงานวิจัยที่เกิดจาก พัฒนาการบริหารหลักสูตรและการพัฒนานิสิต/นักศึกษา (DOP8) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.35

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 9 คือ การส่งเสริมให้อาจารย์ประจำ หลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิ ตำแหน่ง วิชาการ ประสบการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ.กำหนด (DOP9) มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.30

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 10 คือ การสรรหา คัดเลือกอาจารย์ โดยมี เกณฑ์ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ โดย ต้องผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพทางพลศึกษา (นักกีฬาระดับชาติ/ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับชาติ/ผู้ตัดสินของ สมาคมกีฬา (DOP2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.25

3.3 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน (LAE)

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การกำหนดตัวชี้วัดวัตถุประสงค์และ การประเมินในการบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการนำกระบวนการบริการ วิชาการในการสอนกีฬาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ ของนิสิต (LAE6) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.63

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 2 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพในการในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของ กีฬาไทย รวมทั้งการสอดแทรกศิลปะวัฒนธรรมกีฬาไทยมาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

และสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต(LAE7)และการประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป (LAE13) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.63 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 3 คือ การประเมินนิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแล้วนำผลมาปรับปรุงหลักสูตร (LAE14) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.62

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 4 คือ กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดประเมินผลอย่างน้อย 1 ครั้งต่อการปรับปรุงหลักสูตร (LAE9) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.61

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 5 การกำกับมาตรฐานการจัดทำประมวลการสอน (มคอ.3 และ มคอ.4) ของอาจารย์โดยปรับการปรับปรุงให้ทันสมัยในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียน วิธีการสอนการวัดและประเมินผล (LAE5) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.61

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 6 คือ การนำกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา (LAE8) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.60

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 7 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ (LAE1) และ การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา โดย จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงงานหรือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและศึกษาดูงานเรียนรู้นอกสถานที่ และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล ความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ (LAE4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.59 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 8 มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ การประเมินการสอนของอาจารย์ จากกระบวนการทวนผลสัมฤทธิ์มาตรฐานการเรียนรู้และนำไปพัฒนาความสามารถในการสอนของอาจารย์ (LAE10) และการพัฒนาระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความรู้ และทักษะการเรียนรู้ (LAE11) และการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน (LAE12) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.58 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 9 คือ การกำกับกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มีให้ได้มาตรฐานเดียวกันในทุกกลุ่มเรียน (LAE2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.57

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 10 คือ กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับรายวิชาที่สอนและกำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยกำหนดให้อาจารย์ 1 ท่านสอนไม่เกิน 3 วิชา (LAE3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.32

3.4 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต (SAA)

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิตเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน (SAA9) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.63

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 2 คือ กำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางในการในคำปรึกษาจัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา และใช้เทคโนโลยี เช่น e-mail face-book กลุ่ม lineกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้งและการพบคณาจารย์และเข้าร่วมสัมมนาการศึกษา คณาจารย์และเพื่อนนิสิต/นักศึกษาโดยการใช้สื่อและ/หรือ Face to face (SAA4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.62

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 3 คือ กำหนดเป้าหมาย วางแผนดำเนินการและระดับความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติและสมรรถภาพทางกายให้นิสิต/นักศึกษา (SAA2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.61

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 4 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูพลศึกษา โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆ ตลอดหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา โดยสามารถสนับสนุนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสาและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ (SAA1) และพัฒนาช่องทางให้นิสิต/นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการและการนำระบบการจัดเก็บข้อมูลนิสิต/นักศึกษาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มอาจารย์ที่สอนเพื่อพัฒนานิสิต/นักศึกษา SAA8 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.61 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 5 คือ มีการสำรวจข้อมูลจากนิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อศึกษาความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ

จัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการในระยะต่อไป (SAA10) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.60

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 6 คือ กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการจัดการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย กิจกรรมพัฒนานิสิตการรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตจำเป็นต้องรู้ (SAA3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.58

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 7 คือ การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิต/นักศึกษารายวิชา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนิสิตครูพลศึกษา (SAA11) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.57

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 8 การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (SAA5) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.52

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 9 มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นของนิสิตที่มีปัญหาผลการเรียนต่ำ ลาออก สำเร็จการศึกษาล่าช้า (SAA6) และระบบและกลไกในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้านนักกีฬาและสามารถพัฒนาความรู้ทักษะให้มีมาตรฐานเดียวกัน(SAA7) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน 0.38 เท่ากัน

ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญลำดับที่ 10 คือ การพัฒนาระบบการดำเนินระบบการจัดการปัญหาของนิสิต/นักศึกษาและดูแลจัดการเรียนรู้เป็นกรณีพิเศษ (SAA12) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน 0.36

ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดด้วยองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตรมีค่าความเที่ยงสูง ($p_c = 0.87$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 29.00 องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ มีค่าความเที่ยงสูง ($p_c = 0.83$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 26.00 องค์ประกอบ ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนมีค่าความเที่ยงสูง ($p_c = 0.88$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 34.00 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิตมีค่าความเที่ยงสูง ($p_c = 0.83$) และอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ร้อยละ 30.00

อภิปรายผล

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร ของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทำการพัฒนาโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ ในการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการบริหาร หลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ที่มีผลเป็นที่ยอมรับให้การพิจารณาความเห็นที่มีความสอดคล้องกัน และนำไปวิเคราะห์องค์การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี ผู้วิจัยขอ นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน คุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร

การพัฒนาระบบการจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัย ออกแบบหลักสูตรโดยมีทิศทางการ พัฒนาครูพลศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม รวมทั้งแนวคิดการออกแบบรายวิชาใน หลักสูตร จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิต และพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบ ระยะเวลาของหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนัก ความสำคัญในการอธิบายองค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตรมากที่สุด เพราะหลักสูตร จะเป็นการกำหนดทิศทางของการจัดการ ศึกษา การบริหารหลักสูตร คุณภาพของบัณฑิต โดย ผู้ออกแบบหลักสูตรควรจะต้องสังเคราะห์หลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องจึงจะทำให้บัณฑิตครูพลศึกษาที่ผลิตมา นั้นตรงกับความต้องการของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541) กล่าวว่า หลักสูตร ที่ดีจึงควรให้สนองหรือสอดคล้องกับกฎหมายของบ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ มีการแก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน และยังสอดคล้องกับ ความสำคัญของหลักสูตรที่ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) ได้กล่าวไว้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญต่อการ พัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน หลักสูตรจะชี้แนะให้ผู้บริหารครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องสามารถจัด ประมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านทักษะ จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ จนบรรลุผลตามจุดหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ที่กล่าวว่า การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นอาจจะทำการปรับหลักสูตรให้เป็นระบบมี กฎเกณฑ์ซึ่งทำโดยคณะกรรมการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของสังคมนั้นๆ

นอกจากการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของสังคมแล้วการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ให้ประสบความสำเร็จนั้นระบบกลไกการบริหารหลักสูตร มีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นการจัดกระบวนการวางแผน การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของหลักสูตร ให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด การจัดกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การควบคุม การตรวจสอบ การประเมิน การรักษาและการพัฒนามาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้ผู้รับ บริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวม มีความมั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวหรือชุมชนตามความเหมาะสม (ธวัชชัย ศุภดิษฐ์, 2557; และ วาสนา คุณาภิสิทธิ์, 2553) ระบบกลไกการบริหารหลักสูตร จำเป็นต้องประกอบไปด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อัน ได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และดำเนินการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผน ปฏิบัติงานหลักสูตรทั้ง 4 พันธกิจของสถาบันเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่พบบ่อยในหน่วยงานต่างๆ คือผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบัน โดยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและการวิจัย การบริหารหลักสูตรยังต้องการระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุมในช่วงเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผลและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2549) กล่าวถึง มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารอุดมศึกษา ว่าการดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพล ยงศร (2553) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนายเรืออากาศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ประจำของโรงเรียนนายเรืออากาศ เห็นว่ามีด้านระบบและกลไก และด้านปรัชญา ปณิธานวัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงานราย

ข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น 3 ตัวบ่งชี้ ทั้ง 2 ด้าน

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ต้องมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา และกำกับระบบกำกับดูแลให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และดำเนินการกำกับติดตามกระบวนการผลิตครูพลศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558) ได้กล่าวถึงแนวทางการบริหารหลักสูตรอุดมศึกษาไว้ว่าให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และกำหนดตัวบ่งชี้ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยการบริหาร งานการจัดการความรู้โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ กระบวนการรับนิสิต กระบวนการเตรียมความพร้อม กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานิสิตและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการบริหารระบบการส่งเสริมอาจารย์เป็นหลักและนำระบบการบริหารความเสี่ยงใช้ในกระบวนการบริหารหลักสูตร และมีการนำมีการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาการดำเนิน การหลักสูตรในรอบ 3 ปี นำมาใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร และเมื่อการดำเนินการบริหารหลักสูตรมีคุณภาพและจึงนำหลักสูตรเทียบเคียงผลการดำเนินงานหลักสูตรกับหลักสูตรที่ผลิตครูพลศึกษาสถาบันอื่นๆ ตามหลักการบริหารตามทฤษฎีการบริหารคุณภาพโดยรวม การสร้างมาตรฐานเปรียบเทียบ (Benchmarking) เป็นการเปรียบเทียบมาตรฐานทางด้านผลิตภัณฑ์ การให้บริการ ต้นทุนและวิธีการปฏิบัติการ โดยคัดเลือกองค์กรที่มีผลการดำเนินงานเหล่านี้ดีที่สุด แนวความคิดดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสามารถกำหนดเป้าหมายสำหรับองค์กรในการเปรียบเทียบศักยภาพขององค์กร (พูนเพิ่ม วารินทร์. 2554)

การบริหารหลักสูตรยังต้องพัฒนาแผนการรับนิสิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและหน่วยงานเอกชน และนโยบายของมหาวิทยาลัย และความพร้อมของอาจารย์ที่มีอยู่และการทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ดังแนวคิดของการประกันคุณภาพหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้ (คณะพลศึกษา. 2556) ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตทุกปีเพื่อนำข้อมูลไป

ปรับปรุงหลักสูตรมีการสำรวจการดำเนินงานของบัณฑิตทุกปีมีการสำรวจเพื่อประเมินความต้องการของตลาดงาน สังคมอีกทั้งการคัดเลือกนิสิตรับเข้าศึกษามีมาตรฐานผ่านเกณฑ์การวัดความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายและการประเมินความสำเร็จของกระบวนการรับนิสิตจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้คัดเลือก ผู้ปกครอง คณาจารย์) และการพัฒนาเครื่องมือในการรับนิสิตมีคุณภาพสามารถคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติในการเรียนสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคณะกรรมการคุรุสภา (2557) กล่าวถึงมาตรฐานการผลิตวิชาชีพครูว่า กระบวนการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่มีการกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เน้นการสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงเข้าศึกษามีการคัดเลือกหรือสอบคัดเลือก โดยการสอบข้อเขียนและ/หรือการสอบสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบมีการรับนิสิตนักศึกษาตามแผนการรับที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และแผนความต้องการกำลังคนในวิชาชีพในระยะยาวมีการรับนิสิตนักศึกษาสอดคล้องกับจำนวนคณาจารย์และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชาติ พูเจริญ (2559) ที่ศึกษาผลการพัฒนากลยุทธ์การผลิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่าแผนการผลิตครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านกระบวนการผลิต ประกอบด้วยกระบวนการคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษา กระบวนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนกระบวนการพัฒนาอาจารย์ กระบวนการพัฒนาบุคลากร กระบวนการพัฒนาโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษา กระบวนการพัฒนาครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการจัดกิจกรรม โดยกำหนดกิจกรรมตามเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

การบริหารหลักสูตรยังต้องควบคุมอาจารย์ผู้สอนให้ดำเนินการสอนตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา และพัฒนาสถานที่จัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พอเพียงและทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สอนทักษะกีฬา โดยต้องจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยให้เพียงพอที่จะจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกเพิ่มเติม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ มีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน (พาร์สัน.1994;กระทรวงศึกษาธิการ. 2554; คณะกรรมการคุรุสภา. 2557; และ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2549) และการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐานให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาแหล่งฝึกประสบการณ์ตลอดจน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศและการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา สอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) ผู้บริหารหลักสูตรควรอำนวยความสะดวกในการจัดหาแหล่งวิชาการต่างๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายนอกสถานศึกษาอีกด้วย

2. องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ

การบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพนั้น จำต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพอาจารย์ประจำ ดังคำกล่าวที่ว่า คนนั้นเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งขององค์กร ที่สามารถสร้างคุณภาพการแก่งัดการอย่าง มหาศาล และการที่จะให้ทรัพยากรมนุษย์ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เต็มความรู้ ความสามารถนั้นมี ปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยในด้านผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กร ที่จะมีส่วน ต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับปัญหาและหาทางแก้ไข ให้ ทรัพยากรมนุษย์สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ และสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรมีความ พึงพอใจในการทำงานแล้วก็จะเกิดความตั้งใจในการทำงานเต็มใจที่จะอุทิศเวลา แรงกาย ความคิด ของตน สนองต่อความต้องการของหน่วยงาน (สุรชัย แก้วพิกุล. 2552) ดังเห็นผลที่กล่าวมาจำต้องมี การวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำข้อมูลอัตรากำลังของ อาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่ต้องการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการ วางแผนความต้องการด้านบุคลากร โดยการสรรหา คัดเลือกอาจารย์โดยมีเกณฑ์ที่สอดคล้องกับ คุณลักษณะของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตร กำหนดคุณสมบัติเฉพาะ โดยต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในด้านวิชาชีพทางพลศึกษา (นักกีฬาระดับชาติ/ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับชาติ/ผู้ตัดสินของสมาคมกีฬา) การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตร กำหนด บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจน โดยมีขอบหมาย ภาระหน้าที่ให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์

การพัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้แก่ อาจารย์ประจำทุกคน เป็นตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญในการอธิบายองค์ประกอบด้านคุณภาพ อาจารย์ประจำมากที่สุด เพราะอาจารย์นิเทศก์จำเป็นต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมและครบถ้วนตาม มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู ที่คณะกรรมการคุรุสภา (2557) ซึ่งกำหนดให้คณาจารย์นิเทศก์มีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาโท (กรณีหลักสูตร ป.ตรี) ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศ มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ในกรณีที่มีประสบการณ์ไม่ได้ตามมาตรฐาน ให้ใช้การนิเทศร่วมกับผู้ที่มี ประสบการณ์ตามมาตรฐานคณาจารย์นิเทศก์มีจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ไม่เกิน 1 : 10 คณะกรรมการ บริหารหลักสูตรจึงจำเป็นต้อง ให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ดังกล่าวและดำเนินการตามเคร่งครัดให้ ครบถ้วนเพื่อการขอรับรองปริญญาทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพครู จากคุรุสภาต่อไป

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ที่มีน้ำหนักความสำคัญในการอธิบายองค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ ประจำมากที่สุด คือการจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัย สำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร การควบคุม กำกับการพัฒนาตนเองในการ สร้างผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิ

ตำแหน่งวิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิ ตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ.กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา เทพพรบัญชากิจ (2556) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนไทย การวิจัยครั้งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชน ควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการหลักสูตร คือ ด้านทรัพยากรมนุษย์และมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนที่จัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติควรพิจารณาแนวทางที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ที่มีน้ำหนักความสำคัญในการอธิบายองค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำมากที่สุด การประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข การชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม ซึ่งคุณภาพในการทำงานนั้นจะมีความการประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ เจนจบ; และคนอื่นๆ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำหลักสูตร ควรพัฒนาและประเมินบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยการศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์พร วิวัฒน์พัฒนนะ; วันทนีย์ ภูมิภักทราคม; และ ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร (2557) พบว่า การพัฒนาศักยภาพของพนักงาน ผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ สังคมสัมพันธ์ภาวะอิสระจากงาน ความก้าวหน้าในงาน และลักษณะการบริหารงาน มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรสาย สนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่งผลให้เกิดการรักษาอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้คงอยู่และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตร (ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. 2557; และ เศรษฐศาสตร์ ไชยแสง. 2553) เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตการทำงานดี สุขภาพจิตที่ดีตามความร่วมมือในการทำงานก็จะง่ายขึ้น ความสำนึกในการอยู่ร่วมกันเรียนรู้ร่วมกันเพื่อองค์กรก็จะเกิดขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและทำให้องค์กรพัฒนาก้าวหน้าต่อไป สร้างความพึงพอใจในงาน ด้วยการจัดงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถและความสนใจ เพื่อให้บุคลากรมีความสุขที่ได้สนุกกับงานเพราะได้มีความภาคภูมิใจ และชื่นชมในผลสำเร็จของงาน

การพัฒนากระบวนการพัฒนาตนเองนั้นมีความสำคัญมากต่อการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมาจากคนสู่คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของตนอย่างชัดเจน โดยวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2557) ได้เสนอว่าควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรมต่างๆ โดยการอบรมในโครงการของสถาบัน และมีการสนับสนุนการวางแผนการพัฒนาบุคลากรเพิ่มเติม โดยอาจจัดหลักสูตรอบรมโดยดูจากผลการประเมินว่าจำเป็นต้องปรับปรุงในด้านใดบ้าง โดยการฝึกอบรมในโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา โดยใช้กลไกการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรและการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรม หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม เป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ และดำเนินการจัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับประมวล สุธี จารุวัฒน์ (2553: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า การประชุมหรือการรวมตัวกันของนักวิชาการ นักวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่างๆ เพื่อถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ข้อมูลและผลลัพธ์ของการศึกษาวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุฮัมมัดดาอุด บิลราห์มาน (2545) ได้วิจัยเรื่องควรส่งเสริมงบประมาณสนับสนุนด้านการศึกษาครูงาน อบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการตามความต้องการอย่างเพียงพอเพื่อการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนใหม่ๆ ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา โดยเฉพาะการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นการสิ่งสำคัญในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่เหมือนที่จะใช้ในการสอนระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับ คอซอร์ค และเอจเจน (Kauchak;& Eggen.1998) ได้กล่าวว่า ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาที่จะนำกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการวิจัยเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นการค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน

การนำพันธกิจของสถาบันมาบูรณาการกับการเรียนการสอนเป็นตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญในการอธิบายองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนมากที่สุด คือ การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพในการบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการนำกระบวนการบริการวิชาการในการสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต และการกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพ ในการในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของกีฬาไทย รวมทั้งการ

สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของนิสิต และการนำกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต สอดคล้องกับ ทฤษฎี ธรรมชาติ; และ คนอื่นๆ.

2555) กล่าวว่าการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัย การดำเนิน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างผสมผสานกลมกลืน เป็นองค์รวม อันส่งผลให้มหาวิทยาลัย สามารถปฏิบัติการดังกล่าวได้ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องใช้ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการเรียนการสอน โดยมีการกำกับมาตรฐานการจัดทำประมวลการสอน (มคอ.3 และ มคอ.4) ของอาจารย์โดยปรับการปรับปรุงให้ทันสมัยในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียน วิธีการสอนการวัดและประเมินผล ให้การจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มีให้ได้มาตรฐานเดียวกัน ในทุกกลุ่มเรียน และกำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติ สอดคล้องกับรายวิชาที่สอนและกำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยกำหนดให้อาจารย์ 1 ท่าน สอนไม่เกิน 3 วิชา โดยใช้ระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการเรียนรู้ สอดคล้องกับคณะ กรรมการคุรุสภา (2557) มาตรฐานการผลิตครูด้าน การบริหารการเรียนการสอนว่าต้องมีการจัดทำประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนครบตามคำอธิบายรายวิชารายละเอียดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมง ตามที่หลักสูตรกำหนดและ บุญเลี้ยง ทูมทอง (2553) กล่าวว่าบริการหลักสูตร เป็นภารกิจหลักมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตร จะต้องดำเนินการบริหารและบริการสื่อหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ถึงมือผู้ใช้อย่างครบถ้วนและทันกำหนด

การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา โดย จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการหรือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสถานที่ และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาตามแนวทางเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดประเมินผลอย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อการปรับปรุงหลักสูตร การประเมินการสอนของอาจารย์ จากกระบวนการทวนผลสัมฤทธิ์มาตรฐานการเรียนรู้และนำผลไปพัฒนาความสามารถในการสอนของอาจารย์ การวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา

เพื่อเป็นข้อ เสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน สอดคล้องกับ คณะกรรมการคุรุสภา (2557) มาตรฐานการผลิตครูด้าน การบริหารการเรียนการสอนว่า ต้อง มีการนำผลการประเมินการสอนไปใช้ ในการปรับปรุงประมวลรายวิชาหรือรายละเอียดรายวิชาอย่างต่อเนื่องโดยการประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อน ให้เห็นถึงแนวทางกาพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป และการประเมินนิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดม ศึกษาแห่งชาติ แล้วนำผลมาปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) กล่าวถึงระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบัน อุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้การเรียนรู้และมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาของประเทศไทย การเรียนรู้ สอดคล้องกับอมวาสี อัมพันธ์วิรัตน์; และคนอื่นๆ (2556) ได้ พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ของเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการ สาธารณสุข ภาคใต้ เพื่อใช้ในการประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ เพื่อนำไป พัฒนาหลักสูตร

4. องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

การบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพนั้น จำต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพนิสิต โดยการจัดกิจกรรมวิชาการหรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิตเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะ ประสบการณ์การทำงานร่วมกัน เป็นตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญ ในการอธิบายองค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิตมากที่สุด สอดคล้องกับมาตรฐาน การผลิตวิชาชีพครู ที่คณะกรรมการคุรุสภา (2557) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครู เสริม ความเป็นผู้บริหารสถาน ศึกษาและผู้บริหารการศึกษา มีโครงการตลอดหลักสูตร โดยจัดเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการเข้าร่วมกิจกรรม มีการประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสาและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ อีกทั้งการกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิผลการ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเตรียมความพร้อมให้นิสิตมีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรประกอบด้วยคุณลักษณะ ของนิสิต รายวิชา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนิสิตครูพลศึกษา กำหนดเป้าหมาย วางแผนดำเนิน การและระดับความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายให้แก่ นิสิตดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2547.ออนไลน์) กล่าวว่าผู้เรียนมีความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานและ

คุณธรรม ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารหลักสูตรจะต้องจัดเตรียมระบบข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน โดยครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนทุกๆ ด้าน อีกทั้งต้องกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูพลศึกษา โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆ ตลอดหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา โดยสามารถสนับสนุนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสาและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณของวิชาชีพ)

กระบวนการให้คำปรึกษานิสิตนั้นมีความสำคัญในการนำพานิสิตให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย การบริหารหลักสูตรจำเป็นต้องมีกำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางในการให้คำปรึกษาจัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต และใช้เทคโนโลยี เช่น e-mail face-book กลุ่ม lineกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้งและการพบคณาจารย์และเข้าร่วมสัมมนาการศึกษา กับคณาจารย์และเพื่อนนิสิต นักศึกษา โดยการใช้สื่อและ/หรือ Face to face สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2547: ออนไลน์) กล่าวว่าระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีและมีประสิทธิภาพ จะมีสอดคล้องอยู่เป็นระยะๆ ตลอดเวลาบทบาททุกคนจะมีบทบาทเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวได้ อีกทั้งต้องกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ จัดการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนิสิต เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย กิจกรรมพัฒนานิสิตการรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตจำเป็นต้องรู้ และพัฒนาช่องทางให้นิสิตหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการและการนำระบบการจัดเก็บข้อมูลนิสิตและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มอาจารย์ที่สอนเพื่อพัฒนานิสิตมีการสำรวจข้อมูลจากนิสิต และศิษย์เก่าเพื่อศึกษาความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการในระยะต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ โปณะทอง (2557) การพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีความเห็นว่าตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 9 ด้าน โดยด้านการให้คำปรึกษา มี 8 ตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้บริหารหลักสูตร จำต้องให้ความสำคัญในการรักษาการคงอยู่ของนิสิต และดูแลนิสิตที่มีความสามารถพิเศษ โดยการบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นของนิสิตที่มีปัญหาผลการเรียนต่ำ ลาออก สำเร็จการศึกษาล่าช้าระบบและกลไกในการรับนิสิตที่มีความสามารถพิเศษด้านนักกีฬาและสามารถพัฒนาความรู้ทักษะให้มีมาตรฐานเดียวกัน การพัฒนาระบบการดำเนินระบบการจัดการปัญหาของนิสิตและดูแลจัดการเรียนการสอนเป็นกรณีพิเศษ สอดคล้องกับ ชาริโค โรชา; และ โคเอโด

(Sarrio Rosa; & Coelho. 2010) พบว่า สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญตามนโยบาย การศึกษาของชาติที่เกี่ยวข้องกับการลดอัตราการออกกลางคันและเพิ่มอัตราการจบการศึกษา

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ค้นพบว่าความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ หลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ควรประกอบด้วยการบริหารงาน 4 องค์ประกอบ ด้วย ได้แก่ ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ ด้านการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลผู้เรียนและด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต ซึ่งผลการวิจัยสามารถใช้เป็น แนวทางให้ผู้บริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของ สาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร ได้ตรงตาม สภาพการดำเนินงานและบริบทของหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร มีตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม 17 ตัวบ่งชี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ควรมีการดำเนินการ บริหารหลักสูตรอย่างน้อย 17 ตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยเน้นการพัฒนาระบบจัดทำหลักสูตรให้ ทันสมัย การออกแบบหลักสูตรเพื่อพัฒนาบัณฑิตครูพลศึกษา โดยการวิเคราะห์สถานการณ์หรือการ พัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยควรมีการพัฒนา หลักสูตรในระยะ 5 ปี โดยจัดประชุมโดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้ บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิต โดยการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและให้มี เครือข่ายในการพัฒนาบัณฑิตอย่างต่อเนื่องนั้นจำเป็นต้องเรียนเชิญมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจาก หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา โดยประธานหลักสูตรเป็นผู้ระบบ กำกับดูแลให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา

2. องค์ประกอบด้านคุณภาพอาจารย์ประจำมีตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม 14 ตัวบ่งชี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ควรมีการดำเนินการบริหาร หลักสูตรอย่างน้อย 14 ตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยเน้นการพัฒนางานวิจัยซึ่งเป็นภาระงานที่สำคัญ ของอาจารย์ประจำ โดยจัดให้อาจารย์ที่มีความสามารถในการทำวิจัยเป็นแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่น ใหม่ให้มีงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู โดยคำนึงถึง

คุณสมบัติอาจารย์นิเทศก์ และการพัฒนาการนิเทศการสอนพลศึกษาเป็นหลัก ซึ่งดำเนินการได้จากการจัดประชุมสัมมนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศการศึกษาประกอบด้วย อาจารย์นิเทศวิชาเฉพาะ อาจารย์นิเทศทางการศึกษา และครูพี่เลี้ยง เพื่อชี้แจงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษา และมีการติดตาม และประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงานของอาจารย์ การให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีพิจารณาอาจารย์ดีเด่นเป็นประจำทุกปี ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม และควรมีการพัฒนาภาษาอังกฤษแก่อาจารย์ประจำ เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ตลอดจนองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาสำคัญของโลก ยังเป็นภาษาสำคัญของอาเซียน โดยการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 นั้น การทำงานร่วมกันที่กล่าวมามีความหมายกว้างไกลไปถึงทุกภาคส่วน ของประชาคมอาเซียนด้วย ประชาชนพลเมืองใน 10 ประเทศอาเซียน จึงจำเป็นจะต้องใช้ภาษาอังกฤษกันมากขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาการพลศึกษาของประเทศไทยสู่การเป็นเวทีระดับอาเซียนและระดับโลกต่อไป

3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนมีตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม 14 ตัวบ่งชี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ควรมีการดำเนินการบริหารหลักสูตรอย่างน้อย 14 ตัวบ่งชี้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการอนุรักษ์กีฬาไทย โดยการจัดกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการแก่สังคมให้นักศึกษาครูพลศึกษาได้นำความรู้จากการเรียนการสอนกีฬาไทยเช่น มวยไทย กระบี่กระบอง ตระกร้อ ฯ ไปใช้ฝึกประสบการณ์การสอนในแก่บุคคลที่สนใจหรือนักเรียนในโรงเรียน อีกทั้ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควรให้ความสำคัญโดยการจัดประชุมพิจารณาการประเมินการสอนตาม มคอ 7 ในประเด็นการพัฒนาความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนที่เสนอในรายงานของปีที่ผ่านมา สรุปข้อเสนอในการพัฒนาหลักสูตร อีกทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการใหม่สำหรับปีต่อไป

4. องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิตมีตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม 12 ตัวบ่งชี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ควรมีการดำเนินการบริหารหลักสูตรอย่างน้อย 12 ตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมวิชาการหรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิตเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน เช่น การจัดให้นิสิต/นักศึกษาเป็นผู้นำการออกกำลังกาย ผู้ควบคุมห้องออกกำลังกายและสนามกีฬาของสถาบัน อีกทั้งเป็นผู้สอนกีฬาให้กับเพื่อนนิสิต/นักศึกษา บุคคลกรและประชาชนทั่วไปที่สนใจในช่วงเวลาว่างและช่วงเวลาหลังจากเลิกเรียน คณะกรรมการยังต้องให้ความสำคัญกับ

ระบบการให้คำปรึกษาโดยใช้เครือข่ายและเทคโนโลยีให้สามารถเข้าถึงในการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว เช่น e-mail face-book กลุ่ม line กลุ่ม และติดตามการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาทุกคน ผ่านการรายงานการให้คำปรึกษา โดยนำมารายงานผลในที่ประชุมภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนิสิต/นักศึกษาครูพลศึกษา โดยการจัดกิจกรรมควรมีการส่งเสริมความรู้เรื่องในเรื่องการใช้ชีวิต กฎ ระเบียบ สถานที่ต่างๆ ในสถาบัน ควรนำนักพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จมาสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นครูพลศึกษาเพื่อปลุกฝังเจตคติแก่นิสิต/นักศึกษา อีกทั้งควร มีการให้ความรู้เรื่องการพัฒนาสมรรถภาพทางกายที่จำเป็นต่อการเรียนวิชาพลศึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา ได้นำไปปฏิบัติพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมในการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น การบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ให้ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ เช่น นักวิชาการศึกษา นักวิเคราะห์ นักวิชาการการเงิน เจ้าหน้าที่บุคคลที่มีหน้าที่ผู้ช่วยดูแลงานวิชาการ ให้มีความแม่นยำและชำนาญกฎระเบียบ มีแนวปฏิบัติที่ดีในงานแต่ละตำแหน่งของตนเอง สามารถเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน การวิจัย ควบคุมดูแลงานด้านวิชาการ รวมทั้งสามารถควบคุมการใช้เครื่องมือที่สามารถสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อสถานการณ์ของสังคมโลกการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร ของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ที่แสดงให้เห็นถึงแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรให้บรรลุผลในแต่ละด้าน และในแต่ละองค์ประกอบ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร (Benchmarking) ระหว่างสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี
3. ควรศึกษาการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรรูปแบบอื่นๆ ของสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี
4. ควรศึกษาการพัฒนาวัดบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา. กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2542). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคึกฤทธิ์.
- . (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). แนวทางการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคึกฤทธิ์.
- . (2554, 3 มิถุนายน). ประกาศมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 128 ตอนพิเศษ 62ง หน้า 12.
- กาญจนา บุญส่ง. (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้บทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ปริญญาโท กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติพงษ์ เจนจบ; และ คนอื่นๆ. (2556). การศึกษาความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชรเขต 1. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
ภาคเหนือ. 3(4): 109-124.
- โกวิท วัชรินทรานุกร. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วารสาร
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 7(2): 1-4.
- คณะกรรมการคุรุสภา. (2557, 14 มีนาคม). ประกาศคุรุสภาเรื่อง การรับรองปริญญาและ
ประกาศนียบัตร ทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557. ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 131 ตอนพิเศษ 46ง หน้า 16.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. (2554). พัฒนาการการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในกรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มหน่วยงาน
สนับสนุนวิชาการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะพลศึกษา. (2556). หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา. คณะพลศึกษา.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- คุณ พุดซ้อน. (2548). การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมันท์ ธาตุทอง. (2550). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จตุพล ยงศร. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนายเรืออากาศ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัญญา เทพพรบัญชากิจ. (2556). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนไทย. วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ. 23(2): 25-46.
- จักรกฤษณ์ โปณะทอง. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุพร สิทธินันท์เจริญ. (2551). การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการนำระบบบริหารคุณภาพมาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยรามคำแหง. 11(ฉบับพิเศษ 2): 1-8.
- จรัส นองมาก. (2544). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชันพรีนติ้ง.
- ไฉชนก ภาคอัฐ. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา: ศึกษากรณีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2553. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉวี ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). การบริหารจัดการหลักสูตร (การนำหลักสูตรไปใช้). สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2555; จาก <http://www.soononline.th.gs/web-s/oononline/picweb/Curriculum2.dot>.
- ชัชวาลย์ มาอยู่วัง. (2548). ความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2542). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: กิจศึกษาเทรตติ้ง.

- เชวงศักดิ์ เขียวเงิน. (2543). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏ
กำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ดารณี ปัทมิตามะ. (2550). การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
เตรียมทหาร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา CUPT QA.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- องชาติ พู่เจริญ. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การผลิตครูพลศึกษาในศตวรรษ ที่ 21. วารสารคณะ
พลศึกษา. 19(1):152-166.
- ธนะกุล ช้อนแก้ว. (2546). บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ด้านการพัฒนากระบวนการ
เรียนการสอนในสถานศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2557). การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพ
การศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการบริหารและการ
จัดการเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- . (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมิน. การประชุมวิชาการ เปิดขอบฟ้าคุณธรรม
จริยธรรม. วันที่ 29 สิงหาคม 2551. โรงแรมแอมบาสเดอร์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย; ศจีมาศ ณ วิเชียร; และ พิศมัย อรทัย. (2551). การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้
คุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- นพดล เจนอักษร. (2546). วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและชุมชนเชิงปริมาณ ในประมวลสาระ
ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ บัณฑิตทางการบริหารการศึกษา เอกสารประกอบการ
สอนหน่วยที่ 1 – 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิตยา เปลื้องนุช. (2555). การบริหารหลักสูตร. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา สำเร็จผล. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นิติธร ปิลวาสน์. (2556). การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance in Education).

สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2557; จาก <http://taamkru.com/th/>.

นิวัฒน์ สุขประเสริฐ. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายในของวิทยาลัย

นาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

น้ำทิพย์ งามสุทธา. (2547). การศึกษาสภาพการใช้และปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของ

โรงเรียนในเครือข่ายภาคใต้ของพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บดินทร์ ธรรมสังข์วาลย์. (2550). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพโรงเรียนวิถีพุทธ. ปรินญาณิพนธ์

กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พริน.

บุรินทร์ รุจจนพันธุ์; และคณะ. (2551). พัฒนาระบบฐานข้อมูลการประเมินตนเองของหน่วยงาน.

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยโยนก.

ประพันธ์ เกียรติเฝ้า. (2555). ความคาดหวังผลการเรียนรู้และผลการเรียนรู้จริงของนิสิต

ปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา ตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ประมวล สุธีจาววัฒน์. (2553). ประชุมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพวิชาการไทย. สืบค้นเมื่อ 30

ตุลาคม 2559; จาก [http://www.ie.eng.chula.ac.th/~pramual/blog/ienetwork/pramual-](http://www.ie.eng.chula.ac.th/~pramual/blog/ienetwork/pramual-002.pdf)

002.pdf.

ปราชญา กล้าผจญ; และ สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคาแหง.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

ปิ่นนเรศ กาศอุดม; และคณะ. (2553). **ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกัน**

คุณภาพการศึกษาของนักศึกษาและบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

งานประกันคุณภาพการศึกษา. ฝ่ายแผนและประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาล

พระปกเกล้า จันทบุรี.

ปิยรัตน์ วงษ์กาญจน์รัตน์. (2556). **การศึกษาการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ**

ภายนอกกรอบสามของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ. (2557). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา**

ภายในของบุคลากร สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ผกาพรรณ นันทวิชุด. (2549). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว.** ปริญญานิพนธ์

กศ.ด.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ผดุงชัย ภูพัฒน์. (2544). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน.** ประมวลสาระชุดวิชาการ

ประเมินและการจัดการโครงการประเมิน หน่วยที่ 4. นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2558). **คู่มือการประเมินคุณภาพ**

การศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2558. ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรชัย สิทธิประสิทธิ์. (2546). **คุณภาพการดำเนินงานของวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรม**

พลศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พสุ เดชะรินทร์. (2545). **เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ Key**

Performance Indicators. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2555). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** กรุงเทพฯ: เข้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.

พิมพ์พร วิวัฒน์พัฒนนะ; วันทนี ภูมิภักตราคม; และ อีรณิกษ์ ศิริไวยหาร. (2557, มกราคม-เมษายน).

คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสายสนับสนุน

กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. **วารสารบัณฑิต**

ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 8(1): 102-116.

พูนเพิ่ม วารรัตน์. (2554). **การบริหารคุณภาพโดยรวม. วารสารกรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ.**

14(2): 57-71.

- เพทาย ทองมหา. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารงานของสำนักงานส่งเสริม
สวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัช มณีโชติ. (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพสันต์ ศรีแปง. (2550). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของ
บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มุฮัมมัดดาอุด บิลร่าห์มาน. (2545). การประเมินการดำเนินงานโครงการประกันคุณภาพ
การศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา. ปรินูญา
นิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ถ่ายเอกสาร.
- รังสันต์ โยศรีคุณ. (2556). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2550). ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนพร ไกรถาวร. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2540). การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการใช้ครู: การประยุกต์ใช้โมเดล
สมการโครงสร้างกลุ่มพหุและโมเดลเอ็มทีเอ็มเอ็ม. ปรินูญานิพนธ์ ค.ด. (วิจัย
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). รวบรวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อ
ประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสันต์ สัตยคุณ. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 8(1): 1-7.

- วัชราวลี วัชรวิงศ์ ณ อยุธยา.(2552). **การบริหารจัดการหลักสูตร**. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2558;จาก <http://203.144.133.41/km/index.php?option=com>.
- วาสนา คุณาภกิจสิทธิ์. (2541). **หลักสูตรพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- . (2553). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สกสค.ลาดพร้าว.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2547). **การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. วารสารเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้บนโลกออนไลน์**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2558; จาก <https://nawaporn.files.wordpress.com>.
- วิณัฐพัชร์ โพธิ์เพชร. (2556, ตุลาคม). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารสุทธิปริทัศน์**. 27(84):7-26.
- วิรุฬ เกิดภักดี. (2551). **การศึกษากาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียน**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาวลัย มาคุ้ม. (2549). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ**. ปรินญานินพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีรสิทธิ์ ชินวัตร. (2555). **หลักการและแนวคิดของ POSDCoRB**. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2558; จาก <http://veerasit-dba04.blogspot.com/2012/10/luther-gulick.html>.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี; และ สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. (2546). **แนวทางการจัดทำและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ**. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้.
- ศรีศุภวงศ์ หอมไกรลาส. (2548). **การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ศรี ปาณกุล; และคนอื่นๆ. (2553). **หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2552). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เศรษฐศาสตร์ ไชยแสง. (2553). **คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์**. ศูนย์วิจัยและพัฒนา วิทยาลัยราชพฤกษ์.

- สมคิด บางโม. (2545). **การพัฒนาบุคลากร**. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์.
- สมใจ เจียรพะพงษ์; และ คนอื่นๆ. (2555). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ในรายวิชา สม. 1102 ทักษะชีวิต. **วารสารการพยาบาลและการศึกษา**. 6(2): 100-112.
- สมชัย ทองกลิ้ง. (2551). **การศึกษาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ มินศรี. (2549). **บรรณนิทัศน์เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สันติ งามเสริฐ. (2552). การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตรระยะสั้น สำหรับบุคลากรสายแพทย์ กองทัพอากาศ. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**. 4(1): 1334-1348.
- สุกิจ โพธิ์ศิริกุล; และ เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**. 6(1): 32-46.
- สุทธิรักษ์ คนกาญจน์. (2547). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ ปาลสาร. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 8(1): 8-16.
- สุดาวดี จตุรงค์วานิช. (2555). **การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัช แก้วพิกุล (2552). **คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาล ตำรวจ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริการและนโยบายสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดภาคใต้. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วน
จำกัดเชียงใหม่.
- สุรรัตน์ คำฟอย. (2549). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัด
นครนายก. สารนิพนธ์กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุปราณีวี ขวัญบุญจันทร์. (2557, มกราคม). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำสู่อาเซียนของนิสิตคณะ
พลศึกษา. วารสารคณะพลศึกษา. 17(1): 1-14.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2544, สิงหาคม). การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา.
จุฬารวิจัย. 20(4): 14-20.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2549). มาตรฐานการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- (2550). คู่มือการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications
Framework for Higher Education: TQF: HEd). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา.
- (2553). คู่มือการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- (2553). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)
ระดับอุดมศึกษาฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ไทภูมิพับลิชชิง.
- (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษาฉบับปี
การศึกษา 2557. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- (2558). แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). **เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.**

2558. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.**

กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2555). **ความหมายการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายใน.** สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2555; จาก <http://www.ku.ac.th>.

สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2551). **ความหมาย การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน.** สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2555; จาก <http://www.qa.kmutnb.ac.th>.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). **ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). **ความหมายการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน.** สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2555, จาก <http://school.obec.go.th>.

หรรษา ธมฺมหาโส; และคนอื่นๆ. (2555). **คู่มือปฏิบัติงานการบูรณาการพันธกิจมหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. อนวัติ คุณแก้ว. (2556). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษาเพื่อการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน.** สาขาวิชาทดสอบและวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

อมารสี อัมพันศิริรัตน์; และ คนอื่นๆ. (2556). **การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ของเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุข. วารสารวิจัยทาง วิทยาศาสตร์สุขภาพ. 7(2): 1-9.**

อวยพร เรืองตระกูล; และคณะ. (2552). **การพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติ.** คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร จามรมาน. (2541). **การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.

Armstrong, David G. (2003). *Curriculum Today*. New Jersey: Merrill Prentice Hall.

Astin. (1988). *Achieving Education Excellence*. San Francisco: Jossey-Bass.

Brizius, J. A., & Campbell, M. D. (1991). *Getting Results: A Guide for Government Accountability*. Washington, D.C.: Council of Governors Policy Advisors.

- Bugg, Kent Andrew. (2000). Quality assurance and improvement planning in Illinois high schools. **Dissertation Ed.D. (Educational Administration)**. Illinois: Graduate School.
- Bunning, R. L. (1979). The Delphi technique: A projection tool for serious inquiry. **The 1979 annual handbook for group facilitators**. 45-63.
- Burnstein, L., Oakes, J.; & Guiton, G. (1992). Education Indicators. **Encyclopedia of Education Research**. 409–418.
- Cardoso, Sonia; Rosa; Maria Joao; & Santos, Cristina S. (2013). Different Academics Characteristics, Different Perceptions on Quality Assessment?. **Quality Assurance In Education**. 21(1): 96-117.
- Deming W. Edwards. (1986). **Out of the Crisis**. London: MIT Press.
- Diamantopoulos, A. and Siguaw, J.A. (2000). **Introducing LISREL**. London: Sage Publications.
- Eliana Minelli; Gianfranco Rebora; & Matteo Turri. (2008). The fifteen year evaluation experience in Italian universities with its crisis factors and a desire for Europe. Implementing and Using Quality Assurance: Strategy and Practice. **A Selection of Papers from the 2nd European Quality Assurance Forum**.
- Floit, Daryl J. (2000). The effect of the Illinois Quality assurance external review on Illinois school reform. **Dissertation Ed.D. (Educational Administration)**. Illinois: Graduate School. The Illinois State University. (Online). 61(11A); Available : from <http://thailis.Uni.net.th/dao> ; **Dissertation Abstracts International**; Pub Number AA19995664.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hair, Jr; et al. (2006). **Multivariate Data Analysis (6th ed.)**. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Harper, John Raymond. (2000,July). The Role of Teams in Quality Assurance and Improvement Planning In Two Illinois Middle School UMP Pre Quest Digital. **Dissertation Full Citation & Abstract**. 61(1): 41.
- Ikhfan Haris. (2013). Assessment, on the implementation of Internal Quality assurance at in higher education (AN INDONESIAN REPORT). **JOURNAL OF EDUCATIONAL AND INSTRUCTIONAL STUDIES IN THE WORLD**. 3(4): 41-49.

- Jan Kohoutek. (2014). Analyzing instrument mixes in quality assurance: the Czech and Slovak Accreditation Commissions in the era of mass higher education. **Quality in Higher Education**. 20(1): 83-102.
- Johnstone, James N. (1981). **Indicators of Education Systems**. London: Unesco.
- Joreskog, Karl G.; & Sorbom. (1993). **LISREL 8 Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language**. Chicago: Scientific Software International.
- Joseph, Mathew; & Joseph, Beatriz. (1997). Service Quality in Education: a Student Perspective. **Quality Assurance in Education**. 5(1): 15-21.
- Kauchak, D, P.; & Eggen Paul D. (1998). **Learning and Teaching Research-Based Method**. Boston: Allyn & Bacon.
- Luther Gulick. & L. Urwick. (1936). **Notes on the Theory of Organization.**, Papers on the Science of Administration (pp. 3–35). New York: Institute of Public Administration.
- Oliva, P.F. (1992). **Developing the Curriculum**. 3rd ed. New York: Harper Collins.
- Parsons, C. (1994). In C. Parsons Eed. **Quality improvement in education: Case studies in schools, colleges and universities**. London: David Fulton.
- Pencheon. (2008). **The Good Indicators Guide: Understanding how to use and choose indicators**. Institute for Innovation and Improvement.
- Sarrico, C.S.; Rosa, M. J.; & Coelho, I.P. (2010). The Performance of Portuguese Secondary School: An Exploratory Study. **Quality Assurance in Education**. 18(4): 286-303.
- Schumacker, R.; & Lomax, R. (2010). **A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling**. 3rd ed. New York: Routledge.
- Shavelson; & Richard J. (1991). **What are educational indicators and indicator systems?**. Washington, D. C.: ERIC Clearinghouse on Tests, Measurement, and Evaluation.
- Shufflebarger, Ann Catherine. (2004). **Perceptions of parent teacher organization presidents regarding state standards for accrediting schools** (online). Retrieved Available: April 7, 2014.; from <http://wwwlib.uml.com /dissertations /fullcit/30624003>.
- Taba, Hilda. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace and World.

ภาคผนวก

ผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 1 การสังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตรและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 5 คน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกศล รอดมา	ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษาเพชรบูรณ์
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิศักดิ์ บุญหาญ	ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษายะลา
3	รองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4	อาจารย์สุทธิกร แก้วทอง	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5.	อาจารย์ณัฐพงษ์ จรทะผา	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ขั้นที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรและงานประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษาระดับปริญญาตรี จากหน่วยงานการศึกษาภาครัฐ ซึ่งแบบเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร จำนวน 7 คน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร	ประธานสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย ระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา
2	อาจารย์วิไลกุล หนูแก้ว	รองคณบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3	อาจารย์ว่าที่ร้อยเอก ดร.ขจร ตรีโสภณกร	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
4	อาจารย์พลกร ชาญณรงค์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
5	อาจารย์จำสิบเอกอนเชา เพียรทอง	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประกัน คุณภาพ สถาบันการพลศึกษาชลบุรี
6	อาจารย์ณัฐพล ประภารัตน์	รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา และสุขภาพ สถาบันการพลศึกษา เพชรบูรณ์
7	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รำไพ ศุภย์จันทร์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาชัยภูมิ

2. กลุ่มผู้บริหารคณะหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	อาจารย์ ดร.สิริพร ปาณางค์	รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว	รองคณบดีฝ่ายบริหาร วางแผน และ ประกันคุณภาพการศึกษา คณะพล ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4	อาจารย์ ดร.สุริยา ประดิษฐ์สถาพร	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประกัน คุณภาพการศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์
5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพันธ์ พูลสวัสดิ์	รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาวิทยา เขตลำปาง

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 5 คน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	อาจารย์ ดร.เกษม พันธุละ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
2	อาจารย์ ดร.ธงชาติ พู่เจริญ	หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3	อาจารย์ชาญลักษณ์ เยี่ยมมิตร	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยรำไพพรรณี
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบุญ ศิลปรุ่งธรรม	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5	อาจารย์ ดร.เกษมสันต์ พานิชเจริญ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญในการดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	รองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2	อาจารย์วิไลกุล หนูแก้ว	รองคณบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3	อาจารย์ ดร.สุริยา ประดิษฐ์สถาพร	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประกัน คุณภาพการศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์
4	อาจารย์ ดร.ธงชาติ พู่เจริญ	หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5.	รองศาสตราจารย์วัฒนา สุทธิพันธุ์	ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญในการดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามความคิดเห็นความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกศล รอดมา	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาเพชรบูรณ์
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิศักดิ์ บุญหาญ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษายะลา
3	รองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4	อาจารย์สุทธิกร แก้วทอง	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5.	อาจารย์ณัฐพงษ์ จรทะผา	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้เชี่ยวชาญในการดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	รองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว	รองคณบดีฝ่ายบริหาร วางแผน และ ประกันคุณภาพการศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3	อาจารย์ ดร.สุรียา ประดิษฐ์สถาพร	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประกัน คุณภาพการศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ศิลปรุ่งธรรม	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
5.	อาจารย์ ดร.งชาติ พู่เจริญ	หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้กำหนดใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สอดคล้องกับวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure In-depth Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดตัวบ่งชี้โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened End) เพื่อการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 1

2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) รอบที่ 2 และ 3

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

**แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาพลศึกษา
ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
หลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี**

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

1. เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

1. ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. หน่วยงาน.....
3. ท่านคิดว่าหลักสำคัญในการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษาในระดับปริญญาตรีให้ประสบความสำเร็จประกอบด้วยอะไรบ้าง.....
.....
4. ท่านมีแนวคิดและแนวทางการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ให้เป็นไปตามการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตรอย่างไร.....
.....
5. ท่านมีการคัดเลือกอาจารย์เข้าเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และแบ่งหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด.....
.....
6. ท่านมีแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรีอย่างไร.....
.....
7. ท่านมีแนวทางการพัฒนานิสิต/นักศึกษาให้บรรลุตามจุดประสงค์หลักสูตร อย่างไร.....
.....

แบบสอบถามความคิดเห็นความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของ สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาค้ำประกันความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตร และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยการกำหนดค้ำประกันความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ โดยรอบที่ 1 เป็นการสอบถามแบบปลายเปิด (Opened End) เพื่อกำหนดกรอบของปัญหาในรอบต่อไป

2. ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และเป็นไปตามความจริงที่สุดโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดการบริหารหลักสูตร คือ

1. ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร
2. ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ
3. ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน
4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง.....

ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง.....ปี

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

สาขาวิชา.....

อาชีพ.....

ประสบการณ์ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร.....ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

1. ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การควบคุมระบบการรับนักศึกษา การวางระบบที่ปรึกษา การจัดเตรียมความพร้อมหรือสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ การควบคุมกำกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การติดตามคุณภาพการผลิตบัณฑิต และการกำกับดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

1.1 ท่านมีแนวคิดการจัดทำหลักสูตร ออกแบบหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอย่างไร.....
.....

1.2 ท่านมีแนวคิดในการการควบคุมกำกับคุณภาพการผลิตบัณฑิต และการกำกับการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอย่างไร.....
.....

1.3 ท่านมีแนวคิดในการควบคุมระบบการรับรับนิสิต/นักศึกษา การจัดเตรียมความพร้อมหรือสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างไร.....
.....

1.4 ท่านคิดว่าการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรความประชุมปีละกี่ครั้ง โดยแต่ละครั้งควรมีการวางแผน ติดตาม และประเมินผลอย่างไร.....
.....

1.5 ท่านมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์อย่างไร.....
.....

2. องค์ประกอบคุณภาพอาจารย์ประจำ หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร การบริหารอาจารย์ การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ การวิจัยและงานสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ตัวเลขที่แสดงถึงการดำเนินงานพัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในและภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยจากภายในและภายนอกสถาบัน งานวิจัยบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และ/หรือนำไปใช้ ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ งานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ด้านพลศึกษา รวมทั้งการผลิตตำราและหนังสือ ที่ดำเนินการเสร็จในแต่ละปี

2.1 ท่านมีแนวทางในการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำอย่างไร.....

2.2 ท่านมีแนวทางการพัฒนาคุณวุฒิและส่งเสริมอาจารย์ให้มีการดำเนินผลิตผลงานทางวิชาการอย่างไร.....

2.3 ท่านมีวิธีการติดตามและประเมินผลการพัฒนาตนเองของคณาจารย์อย่างไร.....

2.4 ท่านมีการวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำอย่างไร.....

2.5 ท่านมีวิธีการควบคุมการดำเนินของอาจารย์ประจำให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามพันธกิจอย่างไร.....

3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัวบ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียน และการนำกระบวนการบริการวิชาการ การบูรณาการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการสอดแทรกศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

3.1 ท่านมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างไร.....

3.2 ท่านมีแนวการประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
อย่างไร.....

3.3 ท่านมีการนำกระบวนการบริการวิชาการ การบูรณาการวิจัยกับการจัดการเรียนรู้
รวมทั้งการสอดแทรกศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการ
จัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้หรือไม่.....

3.4 ท่านมีการบริหารแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ให้สอดคล้องกับคุณสมบัติความ
เชี่ยวชาญของอาจารย์.....

3.5 ท่านมีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างไรเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของนิสิต/
นักศึกษา.....

4. องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต หมายถึง องค์ประกอบรวมของตัว
บ่งชี้ความสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดบริการแก่นิสิต/นักศึกษาและศิษย์เก่าในการเข้าร่วม
กิจกรรม/โครงการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และการพัฒนาคุณธรรมและ
จริยธรรมครอบคลุมกิจกรรมต่างๆตามที่สถาบันกำหนด

4.1 ท่านมีแนวทางการพัฒนานิสิต/นักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการพัฒนา
ผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่.....

4.2 ท่านมีแนวทางการกิจกรรมและโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นครูพลศึกษา
อย่างไร.....

4.3 ท่านมีแนวทางการควบคุมคุณภาพนิสิตตั้งแต่การคัดเลือกต่อเนื่องไปจนนิสิต/
นักศึกษาจบหลักสูตรอย่างไร.....

4.4 ท่านมีวิธีในการดูแลให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษาอย่างไรบ้าง.....

4.5 ท่านใช้ช่องทางใดในการติดต่อประสานงานศิษย์เก่าอย่างไรเพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาหลักสูตร.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของ สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารหลักสูตร และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นไปได้ว่าอาจจะมีบางข้อที่มีความสำคัญแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความเห็นจากท่านว่าข้อใดมีความสำคัญต่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ โดยรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เป็นการสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อการรวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเข้าด้วยกันและการยืนยันคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

2. ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และเป็นไปตามความจริงที่สุดโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดการบริหารหลักสูตร คือ ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล ผู้เรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิตเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นการเรียงลำดับ (Ordinal Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง..... ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง.....ปี
 วุฒិการศึกษาระดับสูงสุด..... สาขาวิชา.....
 ประสบการณ์ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร.....ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของ
 สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม					
2. ดำเนินการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานหลักสูตรทั้ง 4 พันธกิจของสถาบันเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม					
3. การพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุมในช่วงเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผลและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง					
4. การพัฒนาระบบกำกับดูแลการบริหารหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา					
5. การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงใช้ในกระบวนการบริการหลักสูตร					
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
ระดับหลักสูตร โดยมีการเชื่อมโยงรายวิชากับคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ					
7. การพัฒนาแผนการรับนิสิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐและแหล่งงานเอกชน และนโยบายของมหาวิทยาลัย และความพร้อมของอาจารย์ที่มีอยู่ และการทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง					
8. การคัดเลือกนิสิตรับเข้าศึกษามีมาตรฐานผ่านเกณฑ์การวัดความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายและการประเมินความสำเร็จของกระบวนการรับนิสิตจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้คัดเลือก ผู้ปกครอง คณาจารย์และการพัฒนาเครื่องมือในการรับนิสิต/ นักศึกษามีคุณภาพสามารถคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติในการเรียนสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ กระบวนการรับนิสิต กระบวนการเตรียมความพร้อม กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานิสิต/ นักศึกษาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการบริหารระบบการส่งเสริมอาจารย์					
10. การพัฒนาระบบการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐานให้นิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาแหล่งฝึกประสบการณ์ตลอดจน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศและการติดตามและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา					
11. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
12. การพัฒนาระบบดำเนินการกำกับติดตามกระบวนการผลิตครูพลศึกษา					
13. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา					
14. การพัฒนาระบบควบคุมอาจารย์ผู้สอนให้ดำเนินการสอนตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา(มคอ. 3)					
15. การพัฒนาตรวจสอบระบบกลไกการบริหารหลักสูตร					
16. การพัฒนาระบบการจัดแผนการเรียนโดยมีผู้ที่มีสอนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิตมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน					
17. มีการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาการดำเนินการหลักสูตรในรอบ 3 ปี นำมาใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร					
18. การพัฒนาสถานที่จัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พอเพียงและทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สอนทักษะกีฬา					
19. การพัฒนาระบบเทียบเคียงผลการดำเนินงานหลักสูตรกับหลักสูตรที่ผลิตครูพลศึกษาสถาบันอื่นๆ					

ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. การวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่คาดการณ์ในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากร					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน และของหลักสูตร					
3. การสรรหา คัดเลือกอาจารย์โดยมีเกณฑ์ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ โดยต้องผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพทางพลศึกษา (นักกีฬาระดับชาติ/ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับชาติ/ผู้ตัดสินของสมาคมกีฬา					
4. การบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจนโดยมอบหมายภาระหน้าที่ที่เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์					
5. ส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา โดยเฉพาะการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน					
6. การรักษาอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้คงอยู่และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตร					
7. การพัฒนาระบบการควบคุม กำกับกับการพัฒนาตนเองในการสร้างผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
8. การจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร					
9. การดำเนินงานวิจัยที่เกิดจากพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการพัฒนานิสิต					
10. การส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิตำแหน่งวิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ.กำหนด					
11. จัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
12. การพัฒนาระบบการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมในโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา โดยใช้กลไกการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรและการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรม หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม					
13. การประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคุณภาพตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไขการชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม					
14. พัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษาให้แก่อาจารย์ประจำทุกคน					
15. การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตร					
16. การดำเนินการวิจัยในการรับรองระบบการจัดการความรู้และระบบ กลไกการบริหารหลักสูตรที่อาจารย์ประจำหลักสูตรพัฒนาขึ้น					
17. การพัฒนาระบบการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ประจำ					

ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้					
2. การกำกับจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มีให้ได้มาตรฐานเดียวกัน ในทุกกลุ่มเรียน					
3. กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับรายวิชาที่สอน และกำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดย					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
กำหนดให้อาจารย์ 1 ท่านสอนไม่เกิน 3 วิชา					
4. การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา โดย จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการหรือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและศึกษาดูงานเรียนรู้จากสถานประกอบการที่มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
5. การกำกับมาตรฐานการจัดทำประมวลการสอน (มคอ.3 และ มคอ.4) ของอาจารย์โดยปรับการปรับปรุงให้ทันสมัยในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอนการวัดและประเมินผล					
6. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินในการบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการนำกระบวนการบริการวิชาการในการสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต					
7. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพ ในการในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของกีฬาไทย รวมทั้งการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมกีฬาไทยมาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต					
8. การนำกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา					
9. กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดประเมินผลอย่างน้อย 1 ครั้งต่อการปรับปรุงหลักสูตร					
10. การประเมินการสอนของอาจารย์ จากกระบวนการการทวนผลสัมฤทธิ์มาตรฐานการเรียนรู้และนำไปพัฒนาความสามารถในการสอนของอาจารย์					
11. การพัฒนาระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้าง					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
ความรู้และทักษะการเรียนรู้					
12. การวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน					
13. การประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป					
14. การประเมินนิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแล้วนำผลมาปรับปรุงหลักสูตร					

ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูพลศึกษา โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆ ตลอดหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา โดยสามารถสนับสนุนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสาและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจรรยาบรรณของวิชาชีพ					
2. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการและระดับความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายให้แก่ นิสิต/นักศึกษา					
3. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการจัดการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย กิจกรรมพัฒนานิสิตการรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตจำเป็นต้องรู้					
4. กำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางในการในคำปรึกษาจัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/นักศึกษา และใช้เทคโนโลยีเช่น e-mail face-book กลุ่ม line กลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้งและการพบคณาจารย์					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
และเข้าร่วมสัมมนาการศึกษา กับคณาจารย์และเพื่อนนิสิต/ นักศึกษาโดยใช้สื่อและ/หรือ Face to face					
5. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมิน ประสิทธิภาพการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
6. การบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นข้อนิสิตที่มีปัญหาผล การเรียนรู้ต่ำ ลาออก สำเร็จการศึกษาล่าช้า					
7. ระบบและกลไกในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความสามารถ พิเศษด้านนักกีฬา และสามารถพัฒนาความรู้ทักษะให้มี มาตรฐานเดียวกัน					
8. พัฒนาช่องทางให้นิสิต/นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการและการนำระบบ การจัดเก็บข้อมูลนิสิต/นักศึกษาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลใน กลุ่มอาจารย์ที่สอนเพื่อพัฒนานิสิต/นักศึกษา					
9. การจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิต เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะ ประสบการณ์การทำงานร่วมกัน					
10. การสำรวจข้อมูลจากนิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อ ศึกษาความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้าน เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการใน ระยะต่อไป					
11. การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษามีความเข้าใจใน เรื่องหลักสูตรประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิต/นักศึกษา รายวิชา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนิสิตครูพลศึกษา					
12. การพัฒนาระบบการดำเนินระบบการจัดการปัญหาของ นิสิต/นักศึกษาและดูแลจัดการเรียนรู้เป็นกรณีพิเศษ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของ
สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร ของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณาจารย์ผู้สอนของสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา

2. เพื่อประโยชน์ของการวิจัยขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และเป็นไปตามความจริงที่สุดโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรีซึ่งประกอบด้วยแนวคิดการบริหารหลักสูตร คือ ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิตเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นการเรียงลำดับ (Ordinal Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้สอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- 1.1 ☐ ชาย
1.2 ☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

- 2.1 ☐ อาจารย์ประจำหลักสูตร
2.2 ☐ อาจารย์ผู้สอน

3. อายุ

- 3.1 ☐ อายุ 35 ปีลงมา
3.2 ☐ อายุ 36 – 45 ปี
3.3 ☐ อายุ 46 ขึ้นไป

4. ประสบการณ์ทำงานของท่าน

- 4.1 ☐ น้อยกว่า 10 ปี
4.2 ☐ 10 ปี – 20 ปี
4.3 ☐ 20 ปีขึ้นไป

5. ระดับการศึกษาของท่าน

- 5.1 ☐ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
5.2 ☐ ระดับปริญญาตรี
5.3 ☐ ระดับปริญญาโท
5.4 ☐ ระดับปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของ
สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. การจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำหลักสูตรไปสู่ ความสำเร็จที่พึงประสงค์ คณะกรรมการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัย คุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและ ครอบคลุมทุกภารกิจของสถาบัน อันได้แก่ การเรียนการสอน การ วิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม					
2. ดำเนินการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน หลักสูตรทั้ง 4 พันธกิจของสถาบันเพื่อใช้เป็นแนวทางการ ดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม					
3. การพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เสนอต่อประชุมในช่วงเวลา 2 เดือน รวมทั้งการวิเคราะห์การประเมินผลและนำเสนอแนวทางการ แก้ไขปรับปรุง					
4. การพัฒนาระบบกำกับดูแลให้การบริหารหลักสูตรดำเนินงาน ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานวิชาชีพ และ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัด การศึกษา					
5. การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงใช้ในกระบวนการ บริหารหลักสูตร					
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ระดับหลักสูตร โดยมีการเชื่อมโยงรายวิชากับคุณลักษณะของ บัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือเป็น ภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ					
7. การพัฒนาแผนการรับนิสิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของรัฐและหน่วยงานเอกชน และนโยบายของ					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
มหาวิทยาลัย และความพร้อมของอาจารย์ที่มีอยู่ และการ ทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสม กับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้อง สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง					
8. การคัดเลือกนิสิตรับเข้าศึกษามีมาตรฐานผ่านเกณฑ์การวัด ความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทางกายและการประเมิน ความสำเร็จของกระบวนการรับนิสิตจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้ คัดเลือก ผู้ปกครอง คณาจารย์) และการพัฒนาเครื่องมือในการ รับนิสิตมีคุณภาพสามารถคัดเลือกนิสิตที่มีคุณสมบัติในการเรียน สาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9. การพัฒนาระบบการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับรองมาตรฐาน ให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาแหล่งฝึก ประสบการณ์ตลอดจน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และการติดตาม และประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีส่วนร่วม กับสถานศึกษา					
10. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนา ทักษะการจัดการเรียนรู้ กระบวนการรับนิสิต กระบวนการ เตรียมความพร้อม กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานิสิต/ นักศึกษาและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการ บริหารระบบการส่งเสริมอาจารย์					
11. การพัฒนาระบบจัดทำหลักสูตร ให้ทันสมัย ออกแบบ หลักสูตรโดยมีทิศทางพัฒนาครูพลศึกษาเพื่อตอบสนองความ ต้องการของสังคม รวมทั้งแนวคิดการออกแบบรายวิชาใน หลักสูตร จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนิสิต และพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อย ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา					
12. การพัฒนาระบบดำเนินการกำกับติดตามกระบวนการผลิต ครูพลศึกษา					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
13. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพลศึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและบริหารหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา					
14. การพัฒนาระบบควบคุมอาจารย์ผู้สอนให้ดำเนินการสอนตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดรายวิชา (มคอ. 3)					
15. มีการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาการดำเนินการหลักสูตรในรอบ 3 ปี นำมาใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร					
16. การพัฒนาสถานที่จัดการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พอเพียงและทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ใช้สอนทักษะกีฬา					
17. การพัฒนาระบบเทียบเคียงผลการดำเนินงานหลักสูตรกับหลักสูตรที่ผลิตครูพลศึกษาสถาบันอื่นๆ					

ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. การวางแผนระยะยาวเกี่ยวกับอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่คาดการณ์ในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากร					
2. การสรรหา คัดเลือกอาจารย์โดยมีเกณฑ์ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ โดยต้องผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพทางพลศึกษา (นักกีฬาระดับชาติ/ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับชาติ/ผู้ตัดสินของสมาคมกีฬา)					
3. กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจนโดยมอบหมายภาระหน้าที่ให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
4. ส่งเสริมให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา โดยเฉพาะการสอนที่เน้นปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน					
5. การรักษาอัตรากำลังของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้คงอยู่และมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนมีความเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตร โดยการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน					
6. การพัฒนาระบบการควบคุม กำกับกับการพัฒนาตนเองในการสร้างผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
7. การจัดระบบพี่เลี้ยงแก่อาจารย์ผู้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร					
8. การดำเนินงานวิจัยที่เกิดจากพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการพัฒนานิสิต/นักศึกษา					
9. การส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการพัฒนาคุณวุฒิตำแหน่งวิชาการส่งผลให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิตำแหน่งวิชาการ ประสพการณ์จำนวนไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ.กำหนด					
10. จัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประสพการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง					
11. การพัฒนาระบบการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมในโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มความรู้และทักษะการจัดการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา โดยใช้กลไกการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs) ของบุคลากรและการติดตามผลการนำความรู้และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรม หรือใช้กลไกการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม					
12. การประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์ตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) และการให้ข้อมูลป้อนกลับของ					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
ผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนา เพื่อใช้ในการมอบหมายงาน หรือมีข้อตกลงในการทำงานและใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ เหมาะสมและเป็นธรรม					
13. พัฒนาระบบส่งเสริมการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พลศึกษาให้แก่อาจารย์ประจำทุกคน					
14. การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรให้สอดคล้อง กับคุณลักษณะของหลักสูตร					

ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารการจัดการเรียนรู้					
2. การกำกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่มีให้ได้มาตรฐาน เดียวกัน ในทุกกลุ่มเรียน					
3. กำหนดให้ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับรายวิชาที่สอนและ กำหนดให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยกำหนดให้ อาจารย์ 1 ท่านสอนไม่เกิน 3 วิชา					
4. การกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา โดย จัดให้มีชั่วโมง ปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการ หรือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและศึกษาดูงานเรียนรู้นอกสถานที่ และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
5. การกำกับมาตรฐานการจัดทำประมวลการสอน (มคอ.3 และ มคอ.4) ของอาจารย์โดยรับการปรับปรุงให้ทันสมัยในด้าน เนื้อหา กิจกรรมการเรียน วิธีการสอนการวัดและประเมินผล					
6. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินในการบูรณา การบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการนำกระบวนการ บริการวิชาการในการสอนกีฬามาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
7. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพในการในการอนุรักษ์ พัฒนาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของกีฬาไทย รวมทั้งการสอดแทรกศิลปะวัฒนธรรมกีฬาไทยมาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต					
8. การนำกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับสอนกีฬาเป็นส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา					
9. กระบวนการวัดและประเมินผลเป็นระบบได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดประเมินผลอย่างน้อย 1 ครั้งต่อการปรับปรุงหลักสูตร					
10. การประเมินการสอนของอาจารย์ จากกระบวนการการทวนผลสัมฤทธิ์มาตรฐานการเรียนรู้และนำไปพัฒนาความสามารถในการสอนของอาจารย์					
11. การพัฒนาระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการเรียนรู้					
12. การวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอน					
13. การประเมินการสอนตาม มคอ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรในปีการศึกษาต่อไป					
14. การประเมินนิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแล้วนำมาปรับปรุงหลักสูตร					

ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครูพลศึกษา โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นระยะๆ ตลอดหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมรายวิชา โดยสามารถสนับสนุนวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสาและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
จรรยาบรรณของวิชาชีพ					
2. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการและระดับความสำเร็จ ในการเตรียมความพร้อมเรื่องความรู้ เจตคติ และสมรรถภาพทาง กายให้แก่นิสิต/นักศึกษา					
3. กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการจัดการฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่ เป็นประโยชน์กับนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย กิจกรรมพัฒนานิสิตการรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัย และที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตจำเป็นต้องรู้					
4. กำหนดเป้าหมาย วางแผนและดำเนินการจัดหาช่องทางใน การในคำปรึกษาจัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาแก่นิสิต/ นักศึกษา และใช้เทคโนโลยีเช่น e-mail face-book กลุ่ม lineกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแก่นิสิตโดยมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม อย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้งและการพบคณาจารย์และ เข้าร่วมสัมมนาการศึกษาที่คณาจารย์และเพื่อนนิสิต/นักศึกษา โดยการใช้สื่อและ/หรือ Face to face					
5. การกำหนดตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และการประเมินประสิทธิภาพ การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
6. การบริหารจัดการความเสี่ยงในประเด็นข้อผิดพลาดที่มีปัญหาผล การเรียนรู้ต่ำ ลาออก สำเร็จการศึกษาล่าช้า					
7. ระบบและกลไกในการรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความสามารถ พิเศษด้านนักกีฬาและสามารถพัฒนาความรู้ทักษะให้มี มาตรฐานเดียวกัน					
8. พัฒนาช่องทางให้นิสิต/นักศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการและการนำระบบการ จัดเก็บข้อมูลนิสิต/นักศึกษาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่ม อาจารย์ที่สอนเพื่อพัฒนานิสิต/นักศึกษา					
9. การจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นิสิต เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะ ประสบการณ์การทำงานร่วมกัน					
10. การสำรวจข้อมูลจากนิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่าเพื่อศึกษา ความพึงพอใจในบริการที่สถาบันจัดให้ทุกด้าน เพื่อเป็นข้อมูล					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
ประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้บริการในระยะต่อไป					
11. การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรประกอบด้วยคุณลักษณะของนิสิต/นักศึกษารายวิชา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนิสิตครูพลศึกษา					
12. การพัฒนาระบบการดำเนินระบบการจัดการปัญหาของนิสิต/นักศึกษาและดูแลจัดการเรียนรู้เป็นกรณีพิเศษ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
คุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

ตาราง 18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	1	1	1	1	5	1
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 19 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นความสำเร็จในการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
ด้านระบบกลไกการบริหารหลักสูตร							
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	1	1	1	1	5	1
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1
ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ							
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	1	1	1	1	5	1
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1
ด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน							
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	1	1	1	1	5	1
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1
ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนิสิต							
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	1	1	1	1	5	1
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านระบบกลไกการบริหาร
หลักสูตร

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	0	0	1	1	1	5	0.6
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	0	1	1	1	4	0.8
6.	1	1	1	1	1	5	1
7.	1	1	1	1	1	5	1
8.	0	1	1	1	1	5	0.8
9.	1	1	1	1	1	5	1
10.	1	1	1	1	1	5	1
11.	1	1	1	1	1	5	1
12.	1	0	0	1	1	5	0.6
13.	1	1	1	1	1	5	1
14.	1	1	1	1	1	5	1
15.	1	1	1	1	1	5	1
16.	1	1	1	1	1	5	1
17.	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านคุณภาพอาจารย์ประจำ

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	1	1	1	1	5	1
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1
6.	1	1	1	1	1	5	1
7.	1	1	1	1	1	5	1
8.	1	0	1	1	1	4	0.8
9.	1	1	1	1	1	5	1
10.	1	1	1	1	1	5	1
11.	1	1	1	1	1	5	1
12.	1	1	1	1	1	5	1
13.	1	1	1	1	1	5	1
14.	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการจัดการเรียนรู้และ
การประเมินผลผู้เรียน

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	0	0	1	1	3	0.6
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1
6.	1	1	1	1	1	5	1
7.	1	1	1	1	1	5	1
8.	1	1	1	1	1	5	1
9.	1	1	1	1	1	5	1
10.	1	1	1	1	1	5	1
11.	1	1	1	1	1	5	1
12.	1	1	1	1	1	5	1
13.	1	1	1	1	1	5	1
14.	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 23 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ด้านการส่งเสริมพัฒนา
ศักยภาพนิสิต

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
1.	1	1	1	1	1	5	1
2.	1	1	1	1	1	5	1
3.	1	1	1	1	1	3	1
4.	1	1	1	1	1	5	1
5.	1	1	1	1	1	5	1
6.	1	1	1	1	1	5	1
7.	1	0	1	1	1	5	0.8
8.	1	1	1	1	1	5	1
9.	1	1	1	1	1	5	1
10.	1	1	1	1	1	5	1
11.	1	1	1	1	1	5	1
12.	1	0	1	1	1	5	0.8

ภาคผนวก ง
หนังสือรับรองจริยธรรมสำหรับโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย

SWUEC- 299/58E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นายนิติพงษ์ สุขดี

สังกัด: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงร่างการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงอาสาสมัครผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี มี.ค. 2559
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี มี.ค. 2559
3. เอกสารชี้แจงอาสาสมัครผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี มี.ค. 2559
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 วัน/เดือน/ปี มี.ค. 2559

(ลงชื่อ).....

(อาจารย์ แพทย์หญิงจันทร์ทรา ตันนันทยุทวงศ์)

เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E-061/2559

วันที่ให้การรับรอง : 03/03/2559

วันหมดอายุใบรับรอง : 03/03/2560

ประวัตีย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายนิติพงษ์ สุขดี
วัน เดือน ปีเกิด	22 เมษายน 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	97/65 ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบล สะเดียง อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบูรณ์ 67000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2549	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาพลศึกษา จากวิทยาลัยพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2552	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาพลศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2560	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ